

Ka ‘Euanelio o ke Aupuni o ke Akua

‘O ia ke pane!

Ua ‘ike anei ‘oe ua ‘ōlelo ‘o Iesū ‘a‘ole hiki i ka hopena ke hiki
mai a hiki i ka wā e ha‘i ‘ia aku ai ke Aupuni o ke Akua i
ke ao nei ma ke ‘ano he hō‘ike?

“A e noho pū nō ho‘i ka ‘īlio hae me ke keiki hipa ... ‘A‘ole
lākou e hō‘eha, ‘a‘ole ho‘i e luku ma ko‘u mau kuahiwi
ho‘āno a pau, No ka mea, e piha ka honua i ka ‘ike iā
Iēhova e like me ka uhi ‘ana o ka wai i ke kai.” (‘Isaia
11:6,9)

Na

Bob Thiel, Ph.D.

Ka ‘Euanelio o ke Aupuni o ke Akua ‘O ia ke pane!

Na Bob Thiel, Ph.D.

Kuleana kope ©2016/2017/2018/2019/2022/2025 na Nazarene Books. Pa’i 2.0. Puke li’ili’i i hana ‘ia no ka ‘Ekalesia Ho’omau o ke Akua (Continuing Church of God) a me nā Hope, he hui ho’okahi. P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483 U.S.A. ISBN: 978-1-940482-09-5.

No ke aha e hiki ‘ole ai i ke kanaka ke ho’oponopono i kona mau pilikia?

Ua ‘ike anei ‘oe ‘o nā mea mua a me nā mea hope loa a ka Baibala i hō’ike ai iā Iesū i ha’i aku ai e pili ana i ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua?

Ua ‘ike anei ‘oe ‘o ke Aupuni o ke Akua ke kumu nui o nā luna’ōlelo a me ka po’e mua i hahai ma hope o lākou?

‘O ke Aupuni o ke Akua anei ke kanaka o Iesū? Ke ola nei anei ke aupuni o ke Akua ‘o Iesū i loko o kākou i kēia manawa? He ‘ano aupuni maoli anei ke Aupuni o ke Akua i ka wā e hiki mai ana? E mana’o’i’o anei ‘oe i ka mea a ka Baibala e a’o nei?

He aha ke aupuni? He aha ke Aupuni o ke Akua? He aha ka mea a ka Baibala e a’o ai? He aha ka mea a ka ‘ekalesia Karistiano mua i a’o ai?

Ua ‘ike anei ‘oe ‘a’ole hiki i ka hopena ke hiki mai a hiki i ka wā e ha’i ‘ia aku ai ke Aupuni o ke Akua i ke ao nei ma ke ‘ano he hō’ike?

‘O ke ki’i ma ka uhi mua e hō’ike ana i kahi keiki hipa e moe ana me kahi ‘īlio hae i haku ‘ia e Burdine Printing and Graphics. ‘O ke ki’i ma ka uhi hope he ‘āpana ia o ka hale mua o ka Ekalesia o ke Akua ma Ierusalem i lawe ‘ia i ka makahiki 2013 e Kauka Bob Thiel.

NĀ MEA I LOKO

1. Loa‘a i ke kanaka nā hopena?	4
2. He aha ka ‘Euanelio a Iesū i ha‘i aku ai?	9
3. Ua ‘ike ‘ia anei ke Aupuni o ke Akua ma ke Kauoha Kahiko?	21
4. Ua a‘o aku anei nā luna‘ōlelo i ka ‘Euanelio o Aupuni?	28
5. Nā kumu ma waho o ke Kauoha Hou i a‘o ‘ia ke Aupuni o ke Akua.	38
6. Ke a‘o aku nei nā hale pule Helene-Roma he mea nui ke Aupuni, akā...	58
7. No ke aha ke Aupuni o ke Akua?	66
<i>‘Ike Ho‘oka‘a‘ike</i>	75

Ho‘omaopopo: He unuhi kēia puke mai ka mana Pelekānia e ka na‘auao hana, ‘o ia ke kumu e hō‘ike piha ‘ole ai kekahi mau ‘ōlelo i ke kumu mua, akā ‘o ka mana‘olana ua kokoke lākou. Loa‘a ka mana Pelekānia no ka manuahi ma ka pūnaewele ma www.cco.org.

1. Loa‘a i ke kanaka nā hopena?

He nui nā pilikia e kū nei ke ao nei.

Nui ka po‘e pōloli. Nui ka po‘e i ho‘oluhi ‘ia. Nui ka po‘e e kū nei i ka ‘ilihune. Nui nā lāhui i loko o ka ‘ai‘ē nui. Ke kū nei nā keiki, me nā keiki i hānau ‘ole ‘ia, i ka hana ‘ino. Hopohopo nā kauka he nui i nā ma‘i kū‘ē i nā lā‘au lapa‘au. Ua haumia loa ka ea i nā kūlanakauhale ‘oihana nui no ke olakino. Ho‘oweliweli nā po‘e kālai‘āina like ‘ole i ke kaua. Ke hana mau nei nā ho‘ouka kaua ho‘oweliweli.

E hiki anei i nā alaka‘i o ke ao nei ke ho‘oponopono i nā pilikia o ke kanaka?

Mana‘o ka po‘e he nui pēlā.

Papahana Hou no ke Ao Holo‘oko‘a

Ma ka lā 25 o Kepakemapa, 2015, ma hope o ka ha‘i‘ōlelo ko‘iko‘i a ka Pope Francis o ka Vatican, ua koho nā lāhui he 193 o nā Aupuni Hui Pū ‘ia (UN) e ho‘okō i nā "17 Sustainable Development Goals" o ka mea i kapa ‘ia i kekahi manawa ‘o ka New Universal Agenda. Eia nā pahuhopu he 17 o ka UN:

Pahuhopu 1. Ho‘opau i ka ‘ilihune ma nā ‘ano āpau ma nā wahi āpau

Pahuhopu 2. Ho‘opau i ka pōloli, ho‘okō i ka palekana mea‘ai a me ka ho‘omaika‘i ‘ana i ka mea‘ai a paipai i ka mahi‘ai ho‘omau

Pahuhopu 3. E hō‘oia i ke ola olakino a ho‘olaha i ka pono no nā mea āpau o nā makahiki āpau

Pahuhopu 4. E hō‘oia i ka ho‘ona‘auao kūpono a ho‘okomo like ‘ia a paipai i nā manawa a‘o no ke ola holo‘oko‘a no nā mea āpau

Pahuhopu 5. Ho‘okō i ke kaulike kāne a me ka wahine a ho‘oikaika i nā wāhine a me nā kaikamahine āpau

Pahuhopu 6. E hō‘oia i ka loa‘a a me ka ho‘okele mau ‘ana o ka wai a me ka ho‘oma‘ema‘e no nā mea āpau

Pahuhopu 7. E hō'ōia i ke komo 'ana i ka ikehu kūpono, hilina'i, ho'omau a me ke au hou no nā mea āpau

Pahuhopu 8. Paipai i ka ulu 'ana o ka ho'okele waiwai mau, ho'okomo a ho'omau, ka hana piha a me ka huahua a me ka hana kūpono no nā mea āpau

Pahuhopu 9. Kūkulu i nā 'oihana pa'a, paipai i ka 'oihana ho'okomo a ho'omau a ho'oulu i ka hana hou

Pahuhopu 10. E hō'emi i ka like 'ole ma loko a ma waena o nā 'āina

Pahuhopu 11. E ho'olilo i nā kūlanakauhale a me nā wahi noho kanaka i mea ho'okomo, palekana, kūpa'a a ho'omau

Pahuhopu 12. E hō'ōia i ka ho'ohana mau 'ana a me nā 'ano hana

Pahuhopu 13. E hana wikiwiki e kū'ē i ka loli o ke aniau a me kona mau hopena

Pahuhopu 14. Mālama a ho'ohana pono i nā moana, nā kai a me nā kumuwaiwai kai no ka ho'omohala ho'omau

Pahuhopu 15. Mālama, ho'iho'i a paipai i ka ho'ohana mau 'ana i nā 'ōnaehana ola honua, ho'okele mau i nā ululā'au, hakakā i ka neoneo 'ana, a ho'ōki a ho'ohuli i ka hō'ino 'āina a ho'ōki i ka nalowale 'ana o ka biodiversity

Pahuhopu 16. Ho'olaha i nā kaiāulu maluhia a ho'okomo no ka ho'omohala ho'omau, hā'awi i ke komo 'ana i ka ho'opono no nā mea āpau a kūkulu i nā 'oihana kūpono, kuleana a ho'okomo ma nā pae āpau

Pahuhopu 17. Ho'oikaika i nā 'ano hana ho'okō a ho'oulu hou i ka pilina honua no ka ho'omohala ho'omau

Ua mana'o 'ia e ho'okō piha 'ia kēia papahana ma ka makahiki 2030 a ua kapa 'ia ho'i 'o ia 'o ka 2030 Agenda for Sustainable Development. Mana'o ia e ho'opono pono i nā ma'i e kū nei i ke kanaka ma o ka ho'opono pono 'ana, ka ho'ona'auao 'ana, a me ka laulima honua a me ka hui pū 'ana o nā

mana'ō'ī'ō like 'ole. 'Oiai he nui nā pahuhopu he maika'i, he 'ino kekahi o kāna mau 'ano hana a me nā pahuhopu (cf. Genesis 3:5). Ua kūlike nō ho'ī kēia papahana me ka encyclical Laudato Si a Pope Francis i hala. Ua hana pū 'o Pope Leo XIV i nā 'ōlelo e kāko'ō ana i kēia papahana 2030.

Hiki ke kapa 'ia ka "New Universal Agenda" 'o ia ka "New Catholic Agenda" 'oiai 'o ka hua'ōlelo "catholic" 'o ia ho'i "universal." Ua kapa 'o Pope Francis i ka ho'okama 'ia 'ana o kēia papahana "he hō'ailona ko'iko'i o ka mana'olana."

Ma ke 'ano he ukali no ka 'aelike UN, ua mālama 'ia kahi hālāwai ma Palisa i Dekemaba 2015 (i kapa 'ia 'o'Aha Kūkākūkā 21 o nā 'Ao'ao i ka UN Framework Convention on Climate Change). Ua ho'omaika'i pū 'o Pope Francis i kēlā 'aelike honua a ua a'ō aku i nā lāhui "e hahai pono i ke alanui e hiki mai ana, a me ka ulu mau 'ana o ke 'ano o ke ku'ikahi."

Ua 'ae kokoke nā lāhui āpau o ka honua i nā 'aelike Palisa, nona nā pahuhopu kaiapuni kiko'i a me nā kuleana kālā. (A laila ua kau inoa 'o Pelekikena Barack Obama i kahi palapala e ho'opa'a i ka USA i kēia ma 2016, akā i ka makahiki 2017, ua 'ōlelo 'o Pelekikena Donald Trump 'a'ole e 'ae 'o 'Amelika Hui Pū 'Ia i nā 'aelike Palisa i 'ae 'ia. Ua ho'onāukiuki kēia i ka huhū o ka honua a ua kōkua i ka ho'oka'awale 'ana iā US mai 'Eulopa a me nā wahi 'ē a'e o ka honua.) Ua 'ōlelo 'o Pope Francis ma hope mai e "iho'i 'ia" ke kanaka inā 'a'ole ia e hana i kāna mau ho'ololi e pili ana i ke aniau.

'Oiai 'a'ohe mea makemake e hanu i ka ea haumia, pōloli, 'ilihune, ho'oweliweli, a pēlā aku, e ho'oponopono anei nā ho'ā'o kanaka e ho'okō i nā pahuhopu o ka papahana 2030 o nā Aupuni Hui Pū 'Ia a/a i 'ole nā ku'ikahi o Palisa i nā pilikia e kū nei i ke kanaka?

Ka Mo'olelo o nā Aupuni Hui Pū 'Ia

Ua ho'okumu 'ia a ho'okumu 'ia nā Aupuni Hui Pū 'Ia ma ka lā 24 'Okakopa 1945, ma hope o ke Kauhā Honua II, i mea e pale aku ai i kekahi hakakā 'ē a'e a e ho'ā'o e ho'olaha i ka maluhia ma ka honua. I kona ho'okumu 'ia 'ana, he 51 mau moku'āina lālā o ka UN; aia i kēia manawa he 193.

Ua nui nā hakakā a puni ka honua, inā ‘a’ole he mau tausani, mai ka wā i ho’okumu ‘ia ai nā Aupuni Hui Pū ‘Ia, akā, ‘a’ole i loa‘a iā kākou ka mea i hiki ke kapa ‘ia ‘o ke Kaua Honua ‘ekolu.

Mana’o kekahi po’e e lawe mai ana ka laulima honua e like me ka United Nations e koi nei e ho’olaha, i hui pū ‘ia me ke ‘ano o ka papahana interfaith a me ecumenical a Pope Leo XIV a me nā alaka’i ho’omana ‘ē a’e e ho’ā’o nei e ho’olaha, i ka maluhia a me ka pōmaika’i.

Eia nō na’e, ‘a’ole maika’i ka mo’olelo no ka hana ‘ana o nā Aupuni Hui Pū ‘Ia i kēia. Ma waho a’e o nā hakakā kaua he nui mai ka wā i ho’okumu ‘ia ai nā Aupuni Hui Pū ‘Ia, he nui nā miliona e pōloli ana, he po’e mahuka, a/a i ‘ole he ‘ilihune loa.

He mau makahiki i hala aku nei, ua ho’oholo ka Hui Pū ‘Ia e ho’okō i kāna mau Pahuhopu Ho’omohala Millennium. He ‘ewalu mau "pahuhopu ho’omohala," akā ‘a’ole i holomua kēia, e like me ka UN pono’ī. No laila, i ka makahiki 2015, ua ho’okō ‘ia kāna mea i kapa ‘ia ‘o "17 Sustainable Development Goals". Mana’olana kekahi. Mana’o kekahi he mo’olelo utopian ia.

No ka utopia, ma Mei 6, 2016, ua ‘ōlelo ‘o Pope Francis i kēlā manawa ua moe’uhane ‘o ia i kahi utopia ‘Eulopa lokomaika’i e hiki i kāna hale pule ke kōkua i kēlā ‘āina. Akā na’e, e lilo kēlā moe’uhane a ka Pope i mea moe’uhane ‘ino (cf. Ho’ike 18).

Aia paha kekahi laulima a me ka holomua, akā...

‘Ōlelo ka puke wehewehe ‘ōlelo ‘o Merriam Webster ‘o ka utopia he "wahi ho’okalakupua kahi i kūpono ai ke aupuni, nā kāmāwai, a me nā kūlana pilikanaka." Ke a’o mai nei ka Baibala ‘a’ole hiki i ke kanaka ke ho’oponopono i kona mau pilikia ma kāna iho:

²³E Iēhova, ua ‘ike au ‘a’ole i loko o ke kanaka kona ala; ‘A’ole i loko o ke kanaka e hele ana ke alaka’i i kona mau kapuwa’i pono’ī. (Jeremia 10:23, NKJV a puni ke ‘ole i hō’ike ‘ia.)

Ke a’o mai nei ka Baibala e hā’ule ka laulima honua:

¹⁶ Aia ka luku a me ka poino ma ko lākou mau ‘ao‘ao; ¹⁷ A ‘o ke ala o ka maluhia, ‘a‘ole lākou i ‘ike.¹⁸ ‘A‘ohe maka‘u i ke Akua i mua o ko lākou mau maka. (Roma 3:16-18)

Eia nō na‘e, nui nā kānaka e hana nei i ko lākou mana‘o no kahi kaiāulu utopian a i kekahi manawa ho‘ā‘o e ho‘okomo i ka ho‘omana. Akā, ‘ane‘ane ‘a‘ohe mea makemake e hahai i nā ala o ke Akua ho‘okahi ‘oia‘i‘o. ‘A‘ole ia he mea ‘a‘ohe holomua i kekahi o nā pahuhopu o nā Aupuni Hui Pū ‘Ia a i ‘ole ka Vatican. E loa‘a kekahi (a he nui nā pahuhopu maika‘i), a me kekahi mau pilikia.

‘Oia‘i‘o, a ma hope paha o ke kauhā nui, e ‘ae ‘ia a hō‘oia ‘ia kekahi ‘ano ku‘ikahi maluhia honua (Daniela 9:27). I ka wā e hana ‘ia ai, nui ka po‘e e mana‘o‘i‘o wahahe‘e e lawe mai ana ke kanaka i kahi kaiāulu maluhia a me ka utopian.

He nui ka po‘e e lawe ‘ia e ia ‘ano holomua utopian honua (cf. Ezekielia 13:10) a me nā hō‘ailona a me nā mea kupanaha like ‘ole (2 Tesalonike 2:9-12). Akā, ‘ōlelo ka Baibala ‘a‘ole e mau kēlā maluhia (Daniela 9:27; 11:31-44), me ka nānā ‘ole i nā mea a nā alaka‘i e koi ai (1 Tesalonike 5:3; ‘Isaia 59:8).

‘O ka mana‘o, ma waho a‘e o Iesū (cf. Ioane 15:5; Mataio 24:21-22), hiki i ke kanaka ke lawe mai i ka utopia i kēia ‘au ‘ino o kēia manawa‘ he ‘euanelio wahahe‘e ia (Galatia 1:3-10).

Inā ‘a‘ole hiki i ke kanaka wale nō ke ho‘okō maoli i ka utopia, hiki anei kekahi ‘ano utopia?

‘Ae.

Na ke Aupuni o ke Akua e ho‘olilo i kēia honua i mea maika‘i loa, a ma hope aku, i ke ao pau ‘ole.

2. He aha ka 'Euanelio a Iesū i ha'i aku ai?

Ua a'o mai ka Baibala e pani 'ia nā aupuni kanaka e kahi hui utopian, i kapa 'ia 'o ke Aupuni o ke Akua (Daniela 2:44; Ho'ike 11:15; 19:1-21).

I ka ho'omaka 'ana o Iesū i kāna 'oihana ma ke akea, ua ho'omaka 'o ia ma ke a'o 'ana i ka **ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua** Eia ka mea a Mark i hō'ike ai:

¹⁴ A ma hope iho o ka ho'opa'ahao 'ia 'ana o Ioane, hele maila 'o Iesū i Galilaia, e ha'i ana i ka 'euanelio o ke aupuni o ke Akua; ¹⁵ a 'ī akula, "Ua hiki mai ka manawa, a ua kokoke mai ke aupuni o ke Akua. E mihi, a e mana'o'ī'o i ka 'euanelio" (Mareko 1:14-15).

'O ka hua'ōlelo 'euanelio, mai ka hua'ōlelo Helene mai i unuhi 'ia 'o 'euangelion, a 'o ia ho'i "leka maika'i" a i 'ole "nūhou maika'i." Ma ke Kauoha Hou, 'o ka hua'ōlelo Pelekania "aupuni," e pili ana i ke aupuni o ke Akua, ua 'ōlelo 'ia ma kahi o 149 mau manawa ma ka NKJV a me 151 ma ka Baibala Douay Rheims. Loa'a ia mai ka hua'ōlelo Helene i unuhi 'ia 'o basileia 'o ia ho'i ke aupuni a i 'ole ke aupuni o ka mō'ī.

'O nā aupuni kanaka, a me ke aupuni o ke Akua, he ali'i ko lākou (Ho'ike 17:14), uhi lākou i kahi 'āina (Ho'ike 11:15), he mau lula ko lākou ('Isaia 2:3-4; 30:9), a he mau maka'āinana ko lākou (Luka 13:29).

Eia ke a'o mua a Iesū i ka lehulehu a Mataio i kākau ai:

²³ A hele akula 'o Iesū a puni 'o Galilaia a pau, e a'o ana i loko o ko lākou mau hale hālāwai, e ha'i ana i ka 'euanelio o ke aupuni (Mataio 4:23).

Ua ho'opa'a pū 'o Mataio:

³⁵ A laila hele akula 'o Iesū ma nā kūlanakauhale a pau a me nā kauhale, e a'o ana i loko o ko lākou mau hale hālāwai, e ha'i ana i ka 'euanelio o ke aupuni (Mataio 9:35).

Ua hō'ike mai ke Kauoha Hou e noho ali'i mau loa ana 'o Iesū:

³³ A e mau loa aku kona noho alii 'ana ma luna o ka 'ohana a Iakoba, a 'a'ole e pau kona aupuni (Luka 1:33).

Ua ho'opa'a 'o Luka 'o ke kumu o ka ho'ouna 'ia 'ana mai o Iesū, 'o ia ke ha'i aku i ke Aupuni o ke Akua. E nānā i ka mea a Iesū i a'o mai ai:

⁴³ ¶ maila 'o ia iā lākou, "He pono ho'i ia'u ke ha'i aku i ka 'euanelio o ke aupuni o ke Akua i nā kūlanakauhale 'ē a'e, no ka mea, no kēia kumu i ho'ouna 'ia mai ai au." (Luka 4:43).

Ua lohe anei 'oe i kēia ha'i 'ia 'ana? Ua 'ike anei 'oe 'o ke kumu o ka ho'ouna 'ia 'ana o Iesū, 'o ia ke ha'i aku i ke Aupuni o ke Akua?

Ua ho'opa'a pū 'o Luka iā Iesū i hele aku ai a ha'i aku i ke aupuni o ke Akua.

¹⁰ A ho'i mai ka po'e luna'ōlelo, ha'i akula lākou iā ia i nā mea a pau a lākou i hana ai. A laila lawe pū akula 'o ia iā lākou, a hele malū akula i kahi neoneo no ke kūlanakauhale i kapa 'ia 'o Betesaida. ¹¹ A 'ike ka po'e kānaka, hahai akula lākou iā ia; a ho'okipa 'o ia iā lākou, a 'ōlelo maila iā lākou e pili ana i ke aupuni o ke Akua (Luka 9:10-11).

Ua a'o mai 'o Iesū 'o ke aupuni o ke Akua ke mea nui loa no ka po'e e hahai iā ia:

³³ Akā, e 'imi mua i ke aupuni o ke Akua a me kāna pono (Mataio 6:33).

³¹ Akā, e 'imi nui i ke aupuni o ke Akua, a e ho'ohui 'ia mai kēia mau mea a pau iā 'oukou. ³² Mai maka'u 'oukou, e ka 'ohana li'ili'i, no ka mea, 'o ka makemake o ko 'oukou Makua e hā'awi iā 'oukou i ke aupuni (Luka 12:31-32).

Pono nā Karistiano e 'imi mua i ke aupuni o ke Akua. Hana lākou i kēia ma ka ho'olilo 'ana i kēia i mea nui loa ma ke ola 'ana e like me ka makemake o Kristo iā lākou e ola ai a me ka nānā 'ana i mua i kona ho'i 'ana mai a me ke aupuni. Akā na'e, 'o ka hapa nui o ka po'e e ha'i ana iā Kristo, 'a'ole wale lākou e 'imi mua i ke aupuni o ke Akua, 'a'ole lākou i 'ike i ke 'ano o ia mea. Mana'o wahahe'e kekahi po'e he komo i ka politika o ke ao nei ka mea a

ke Akua e mana’o ai mai nā Karistiano. Ma ka ho’omaopopo ‘ole ‘ana i ke aupuni o ke Akua, ‘a’ole lākou

e ola i kēia manawa e like me kā lākou e pono ai a i ‘ole e ho’omaopopo i ke kumu o ke kīnā o ke kanaka.

E ho’omaopopo ho’i e hā’awi ‘ia ke aupuni i kahi ‘ohana li’ili’i (cf. Roma 11:5). Pono ka ha’aha’a e mākaukau e lilo i ‘āpana o ka ‘ohana li’ili’i maoli.

‘A’ole i ho’okumu ‘ia ke Aupuni o ke Akua ma ka Honua

Ua a’o mai ‘o Iesū e pule kāna po’e haumāna no ke aupuni e hiki mai ana, no laila, ‘a’ole lākou i loa’a ia mea:

⁹ E ko mākou Makua i ka lani, e ho’āno ‘ia kou inoa. ¹⁰ E hiki mai kou aupuni. E hana ‘ia kou makemake (Mataio 6:9-10).

Ho’ouna akula ‘o Iesū i kāna po’e haumāna e ha’i aku i ke aupuni o ke Akua:

¹ A laila ho’ākoakoa maila ‘o ia i kāna po’e haumāna he ‘umikumamālua, a hā’awi akula iā lākou i ka mana a me ka pono ma luna o nā daimonio a pau, a e ho’ōla i nā ma’i. ² Ho’ouna akula ‘o ia iā lākou e ha’i aku i ke aupuni o ke Akua (Luka 9:1-2).

Ua a’o mai ‘o Iesū ‘a’ole ‘o kona alo wale nō ke aupuni, ‘oia ‘a’ole i ho’okumu ‘ia ke aupuni ma ka Honua i kēlā manawa ‘o ia ke kumu i kipaku ‘ole ai ‘o ia i nā daimonio ma kona inoa i kēlā manawa:

²⁸ Akā, inā wau e mahiki aku i nā daimonio ma ka ‘Uhane o ke Akua, ‘oia’i’o nō, ua hiki mai ke aupuni o ke Akua iā ‘oukou (Mataio 12:28).

Aia ke aupuni ‘oia’i’o i ka wā e hiki mai ana—‘a’ole i kēia manawa e like me ka hō’ike ‘ana a Mareko:

⁴⁷ A inā e ho’ohilahila kou maka iā ‘oe, e ‘eli a’e. E aho nou ke komo i loko o ke aupuni o ke Akua me ka maka ho’okahi, ma mua o ka ho’olei ‘ia ‘ana me nā maka ‘elua ... (Mareko 9:47).

²³ Nānā a'ela 'o Iesū a puni, 'ī maila i kāna po'e haumāna, "He mea pa'akikī loa ke komo 'ana o ka po'e waiwai i loko o ke aupuni o ke Akua!" ²⁴ A kāhāhā ihola nā haumāna i kāna 'ōlelo. 'Ōlelo hou maila 'o Iesū iā lākou, 'ī maila, E nā keiki, he mea pa'akikī loa ke komo 'ana o ka po'e hilina'i i ka waiwai i loko o ke aupuni o ke Akua! ²⁵ E 'oi aku ka ma'alahi o ke kāmelo ke komo 'ana ma ka puka o ke kui ma mua o ke komo 'ana o ke kanaka waiwai i loko o ke aupuni o ke Akua." (Mareko 10:23-25)

²⁵ He 'oia'i'o ka'u e 'ōlelo aku nei iā 'oukou, 'a'ole au e inu hou i ka hua o ke kumu waina a hiki i ka lā e inu ai au i ka mea hou i loko o ke aupuni o ke Akua" (Mareko 14:25).

⁴³ 'O Iosepa no 'Arimataia, he lālā ko'iko'i o ka 'aha kūkā, ka mea e kali ana i ke aupuni o ke Akua, e hele mai ana a ho'oikaika ... (Mareko 15:43).

Ua a'o mai 'o Iesū 'a'ole i kēia manawa ke aupuni i 'āpana o kēia ao:

³⁶ 'ī maila 'o Iesū, "'A'ole no kēia ao ko'u aupuni. Inā no kēia ao ko'u aupuni, inā ua kaua aku ka'u po'e kauwā, i 'ole ai au e hā'awi 'ia aku i ka po'e Iudaio; akā, 'a'ole no kēia ao ko'u aupuni" (Ioane 18:36).

Ua a'o mai 'o Iesū e hiki mai ana ke aupuni ma hope o kona ho'i 'ana mai ma ke 'ano he Ali'i nona:

³¹ "Aia hiki mai ke Keiki a ke kanaka me kona nani, a me nā 'ānela hemolele a pau me ia; a laila, e noho iho ia ma luna o kona noho ali'i nani. ³² A e ho'ākoakoa 'ia nā lāhui kanaka a pau i mua ona; a e ho'oka'awale 'o ia iā lākou i kekahi mai kekahi, e like me ke kahu hipa e ho'oka'awale ai i kāna mau hipa mai nā kao. ³³ A e ho'onoho 'o ia i nā hipa ma kona lima 'ākau, akā, i nā kao ma kona lima hema. ³⁴ A laila, e 'ōlelo aku ke Ali'i i ka po'e ma kona lima 'ākau, E hele mai 'oukou, e ka po'e i ho'omaika'i 'ia e ko'u Makua, e ho'oilina 'oukou i ke aupuni i ho'omākaukau 'ia no 'oukou mai ka ho'okumu 'ana o ke ao nei (Mataio 25:31-34).

‘Oiai ‘a’ole i hiki mai ke Aupuni o ke Akua ma ‘ane’i, ‘a’ole mākou e ‘ike i kahi utopia maoli a hiki i kona ho’okumu ‘ia ‘ana. No ka mea, ‘a’ole maopopo ka hapa nui i ke aupuni o ke Akua, ‘a’ole lākou e maopopo pehea e hana ai kāna aupuni aloha.

‘A’ole e hiki mai ke Aupuni o ke Akua "a hiki mai ka piha ‘ana o nā lāhui kanaka ‘ē" (Roma 11:25) - ‘a’ole i hiki mai kēlā.

Pehea ka ‘ōlelo a Iesū e like ai me ke aupuni?

Ua hā’awi mai ‘o Iesū i kekahi mau wehewehe ‘ana no ke ‘ano o ke Aupuni o ke Akua:

²⁶ ʻI maila ia, Ua like ke aupuni o ke Akua me ke kanaka e lūlū ana i ka hua ma ka lepo. ²⁷ a hiamoe i ka pō a ala a’e i ke ao, a kupu a ulu ka hua, ‘a’ole na’e ia i ‘ike pehea. ²⁸ No ka mea, ho’ohua wale mai ka honua i nā mea kanu: ‘o ka lau mua, a laila ka ‘ūhā, a laila ka hua piha ma ka ‘ūhā. ²⁹ A i ka wā e o’o ai ka hua, ho’okomo koke ‘o ia i ka pahi ‘oki’oki, no ka mea, ua hiki mai ka wā e ‘ohi ai." (Mareko 4:26-29)

¹⁸ A laila nīnau maila ‘o ia, E like me ke aha ke aupuni o ke Akua? Me ke aha lā ho’i au e ho’ohālikelike ai iā ia? ¹⁹ Ua like ia me ka hua sinapi a ke kanaka i lawe ai a kanu i loko o kāna māla; a ulu a’ela ia, a lilo i lā’au nui, a kau iholā nā manu o ka lewa i loko o kona mau lālā. ²⁰ A ‘ōlelo hou maila ia, Me ke aha lā wau e ho’ohālikelike ai i ke aupuni o ke Akua? ²¹ Ua like ia me ka mea hū a kekahi wahine i lawe ai a hūnā i loko o nā ana palaoa ‘ekolu a pau a hū ia." (Luka 13:18-21)

Hō’ike kēia mau ‘ōlelo nane, i ka wā mua, ua li’ili’i ke Aupuni o ke Akua, akā e lilo ia i mea nui—a i ka hopena, e kau ‘ia ma luna o ke ao holo’oko’a pau ‘ole.

Ua ho’opa’a pū ‘o Luka:

²⁹ E hele mai nō lākou mai ka hikina a me ke komohana mai, mai ke kūkulu ‘ākau a me ke kūkulu hema mai, a e noho iho e ‘ai i loko o ke aupuni o ke Akua (Luka 13:29).

No laila, e loa‘a i ke Aupuni o ke Akua nā kānaka mai nā wahi a puni o ka honua. ‘A‘ole ia e kaupalena ‘ia i ka po‘e nona nā kūpuna ‘Isera‘ela a i ‘ole nā hui lāhui kiko‘ī. E noho nā kānaka, mai nā wahi a pau, i loko o kēia aupuni.

Luka 17 a me ke Aupuni

Ho‘opilikia kekahi po‘e iā Luka 17:20-21. Akā ma mua o ka hiki ‘ana i kēlā, e ho‘omaopopo e ‘ai maoli ana ka po‘e i loko o ke Aupuni o ke Akua:

¹⁵ "Pōmaika‘i ka mea e ‘ai i ka berena i loko o ke aupuni o ke Akua!" (Luka 14:15).

‘Oiai e ‘ai ana nā kānaka (i ka wā e hiki mai ana) i loko o ke Aupuni o ke Akua, ‘a‘ole ia he mea i waiho wale ‘ia i loko o ko lākou mau na‘au i kēia manawa, me ka nānā ‘ole i nā unuhi hewa/kuhihewa o Luka 17:21 e hō‘ike ana i ka ‘oko‘a.

‘O ka unuhi ‘ana a Moffatt o Luka 17:20-21 e kōkua paha i kekahi po‘e e ho‘omaopopo:

²⁰ A i ka nīnau ‘ana a ka po‘e Parisaio iā ia i ka manawa e hiki mai ai ke aupuni o ke Akua. ‘Ōlelo maila ‘o ia iā lākou, ‘ī maila, ‘A‘ole e hiki mai ke aupuni o ke Akua ma ka ‘ike maka ‘ia. ²¹ ‘A‘ole ho‘i lākou e ‘ōlelo mai, ‘Aia ma ‘ane‘i!’ A i ‘ole, ‘Aia ma ‘ō!’ No ka mea, aia ho‘i ke aupuni o ke Akua e kū nei i waena o ‘oukou.” (Luka 17:20-21, AFV; e nānā pū i nā unuhi NASB a me ESV)

E nānā i kā Iesū ‘olelo ‘ana i ka po‘e Parisaio i ho‘ohuli ‘ole ‘ia, kino, a me ka ho‘opunipuni. "Ua pane mai ‘o Iesū iā lākou," - ‘o ka po‘e Parisaio ka po‘e i nīnau iā Iesū. Ua hō‘ole lākou e ‘ike iā ia.

Aia lākou i loko o ka HALEPULE? ‘A‘ole!

‘A‘ole ho‘i ‘o Iesū i kama‘ilio e pili ana i kahi halepule e ho‘onohono koke ‘ia. ‘A‘ole ho‘i ‘o ia i kama‘ilio e pili ana i nā mana‘o i loko o ka no‘ono‘o a i ‘ole ka na‘au.

‘O Iesū e kama‘ilio ana e pili ana i kona NOHO ‘ANA! ‘A‘ole i nīnau aku ka po‘e Parisaio iā ia e pili ana i kahi hale pule. ‘A‘ole lākou i ‘ike i kekahi hale pule Kauoha Hou e ho‘omaka koke ‘ia ana. ‘A‘ole lākou i nīnau e pili ana i kahi ‘ano mana‘o maika‘i.

Inā mana‘o kekahi ‘o ke Aupuni o ke Akua ka ‘Ekalesia - a ‘o ke Aupuni o ke Akua aia "i loko" o ka po‘e Parisaio - ‘o KA ‘Ekalesia anei i loko o ka po‘e Parisaio? ‘A‘ole maopopo!

He mea lapuwale kēlā hopena, ‘eā? ‘Oiai kekahi mau unuhi Protestant e unuhi ana i kahi hapa o Luka 17:21 me he mea lā "aia ke aupuni o ke Akua i loko o ‘oukou" (NKJV/KJV), ‘oiai ka Baibala Katolika Roma New Jerusalem e unuhi pololei ana i kēlā me he mea lā "aia ke aupuni o ke Akua i waena o ‘oukou."

‘O Iesū ka mea i waena, ma waenakonu, o ka po‘e Parisaio—e lilo ‘o ia i Ali‘i o ia Aupuni. I kēia manawa, ua mana‘o ka po‘e Parisaio ua kakali lākou i ke Aupuni o ke Akua. Akā, ua kuhihewa lākou. Ua wehewehe ‘o Iesū ‘a‘ole ia he Aupuni kūloko, a i ‘ole he Aupuni i kaupalena ‘ia no ka po‘e Iudaio wale nō, e like me kā lākou mana‘o (‘a‘ole ho‘i he hale pule e like me ka mana‘o‘i‘o o kekahi po‘e i kēia manawa). ‘A‘ole ke Aupuni o ke Akua he ho‘okahi wale nō o nā aupuni kanaka a ‘ike ‘ia e hiki ai i nā kānaka ke kuhikuhi a ‘ike paha, a ‘ōlelo, "'O kēia ia, ma ‘ane‘i" a i ‘ole "'o ia ke Aupuni, ma ‘ō."

‘O Iesū iho, ua hānau ‘ia ‘o ia e lilo i ALI‘I o kēlā Aupuni, e like me kāna i ‘ōlelo maopopo ai iā Pilato (Ioane 18:36-37). E ho‘omaopopo he ho‘ohana pinepine ka Baibala i nā hua‘ōlelo "ali‘i" a me "aupuni" me ke ‘ano like ‘ole (e.g. Daniel 7:17-18,23). ‘O ke ALI‘I o ke Aupuni o ke Akua e hiki mai ana, aia ma laila, e kū ana ma ka ‘ao‘ao o ka po‘e Parisaio. Akā, ‘a‘ole lākou e ‘ike iā ia ‘o ko lākou ali‘i (Ioane 19:21). I kona ho‘i ‘ana mai, e hō‘ole ke ao nei iā ia (Ho‘ike 19:19).

Ua ho‘omau ‘o Iesū, ma nā paukū a‘e ma Luka 17, e wehewehe i kona hiki ‘ana mai, i ka wā e noho ali‘i ai ke Aupuni o ke Akua MA KA HONU A PAU (me ka ho‘ohana ‘ana i ka unuhi ‘ana a Moffatt):

²² I aku la ia i kana poe haumana, “E hiki mai ana na la e makemake nui ai oukou a makehewa ka manao e loa kekahi la o ke Keiki a ke kanaka. ²³ E ‘ōlelo mai ana nā kānaka, Aia ho‘i, eia nō ia! Aia ho‘i, ma ‘ane‘i ia! Akā, mai hele aku ‘oukou, mai hahai aku ho‘i iā lākou. ²⁴ No ka mea, e like me ka uila e ‘ālohilohi ana mai kekahi ‘ao‘ao o ka lani a i kekahi ‘ao‘ao o ka lani, pēlā nō ke Keiki a ke kanaka i kona lā iho. ²⁵ Akā, pono mua ‘o ia e ho‘omanawanui i ka ‘eha nui a hō‘ole ‘ia e ka hanauna o kēia wā. (Luka 17:22-25, Moffatt)

Ua kuhikuhi ‘o Iesū i ka uila e ‘ālohilohi ana, e like me ia ma Mataio 24:27-31, e wehewehe ana i kona hiki hou ‘ana mai e ALI‘I i ke ao holo‘oko‘a. ‘A‘ole ‘o Iesū e ‘ōlelo ana ‘a‘ole hiki i kona po‘e kānaka ke ‘ike iā ia i kona ho‘i ‘ana mai—e ‘ike lākou (cf. Oihana 1:11).

Akā na‘e, ‘a‘ole e ‘ike ka hapa nui o ka po‘e iā ia ‘o ko lākou ALI‘I (Ho‘ike 11:15) a e kaula aku iā ia (Ho‘ike 19:19)! He nui ka po‘e e mana‘o nei ‘o Iesū ke hō‘ike nei i ka ‘Antikristo. ‘A‘ole ‘o Iesū i ‘ōlelo aku aia ke Aupuni o ke Akua i loko o kēlā po‘e Parisaio—ua ha‘i aku ‘o ia iā lākou ma kahi ‘ē a‘e ‘a‘ole lākou e noho i loko o ke Aupuni ma muli o ko lākou ho‘opunipuni (Mataio 23:13-14). ‘A‘ole ho‘i ‘o Iesū i ‘ōlelo aku ‘o ka Ekalesia ke Aupuni.

‘O ke Aupuni o ke Akua kekahi mea e hiki ai i nā kānaka ke komo i kekahi lā - e like me ke alahouana o ka po‘e pono! Akā na‘e, ‘a‘ole ‘o ‘Aberahama a me nā kūpuna ‘ē a‘e i laila (cf. Hebera 11:13-40).

Ua ‘ike nā haumāna ‘a‘ole i loko o lākou iho ke Aupuni o ke Akua i kēlā manawa, a pono e ‘ike ‘ia e like me kēia, ma hope o Luka 17:21, e hō‘ike ana:

¹¹ A i ko lākou lohe ‘ana i kēia mau mea, ‘ōlelo hou akula ‘o ia i kekahi ‘ōlelo nane ‘ē a‘e, no ka mea, ua kokoke ‘o ia i Ierusalem, a no ka mea, ua mana‘o lākou e ‘ike koke ‘ia ke aupuni o ke Akua (Luka 19:11).

Ua maopopo ke Aupuni i ka wā e hiki mai ana

Pehea lā e hiki ai iā ‘oe ke ‘ike inā ua kokoke mai ke Aupuni? Ma ke ‘ano he ‘āpana o ka pane ‘ana i kēlā nīnau, ua papa inoa ‘o Iesū i nā hanana wānana (Luka 21:8-28) a laila a‘o akula:

²⁹ E nānā i ka lā'au fiku, a me nā lā'au a pau. ³⁰ Aia a 'ōpu'ū a'e lākou, 'ike 'oukou, a 'ike nō ho'i ua kokoke mai ke kau. ³¹ Pēlā nō ho'i 'oe, **aia 'ike 'oukou i kēia mau mea e hana 'ia ana, e 'ike 'oukou ua kokoke mai ke aupuni o ke Akua** (Luka 21:29-31).

Ua makemake 'o Iesū i kona po'e e hahai i nā hanana wānana i 'ike ai i ka wā e hiki mai ai ke Aupuni. Ua ha'i aku 'o Iesū ma kahi 'ē i kona po'e e maka'ala a ho'olohe i nā hanana wānana (Luka 21:36; Mareko 13:33-37). 'Oiai nā 'ōlelo a Iesū, nui ka po'e i hō'ole i ka nānā 'ana i nā hanana honua e pili ana i ka wānana.

Ma Luka 22 a me 23, ua hō'ike hou mai 'o Iesū 'o ke Aupuni o ke Akua kahi mea e ho'okō 'ia i ka wā e hiki mai ana i kāna a'o 'ana:

¹⁵ Me ka makemake nui a'u i makemake ai e 'ai pū me 'oukou i kēia mōliola ma mua o ko'u 'eha 'ana; ¹⁶ No ka mea, ke 'ōlelo aku nei au iā 'oukou, 'a'ole au e 'ai hou aku ia, a hiki i ka ho'okō 'ia 'ana o ia mea i loko o ke aupuni o ke Akua. ¹⁷ A laila, lawe ihola 'o ia i ke kī'aha, ho'omaika'i akula, 'ī akula, E lawe 'oe i kēia, a e pu'unaue iā 'oukou iho; ¹⁸ no ka mea, ke 'ōlelo aku nei au iā 'oukou, 'a'ole au e inu i ka hua o ke kumu waina a hiki mai ke aupuni o ke Akua" (Luka 22:15-18).

³⁹ Akā, 'o kekahi o ka po'e hana hewa i kaulia pū 'ia me ia, ua hō'ino 'o ia iā ia, 'ī akula, "Inā 'o 'oe ka Mesia, e ho'ōla iā 'oe iho, a e ho'ōla mai ho'i iā mākou." ⁴⁰ A pāpā akula kona hoa iā ia, 'ī akula iā ia, "'A'ole anei 'oe e maka'u iki i ke Akua? No ka mea, aia pū 'oe me ia i loko o ka ho'ohewa 'ia. ⁴¹ A he pono nō ho'i kā māua hana 'ana pēlā, no ka mea, ua uku 'ia mai māua e like me kā māua hana 'ana, akā, 'a'ohe mea hewa i hana 'ia e kēia kanaka. ⁴² 'ī akula ia iā Iesū, E ho'omana'o mai 'oe ia'u e ku'u Haku, i kou hiki 'ana mai i kou aupuni. ⁴³ Akā, 'ī maila 'o Iesū iā ia, "'Āmene, ke 'ōlelo aku nei au iā 'oe, i kēia lā e noho pū 'oe me a'u i loko o ka Paradaiso." (Luka 23:39-43, 'Ōlelo Aramaika ma ka 'Ōlelo Pelekania Ma'alahi)

'A'ole i hiki koke mai ke aupuni o ke Akua i ka wā i pepehi 'ia ai 'o Iesū e like me kā Mareko lāua 'o Luka i hō'ike mai ai iā mākou:

⁴³ ‘O Iosepa no ‘Arimataia, he lālā ko‘iko‘i o ka ‘aha kūkā, ka mea e kali ana i ke aupuni o ke Akua, e hele mai ana a ho‘oikaika ... (Mareko 15:43).

⁵¹ No ‘Arimataia ‘o ia, he kūlanakauhale o ka po‘e Iudaio, a e kali ana ho‘i ‘o ia i ke aupuni o ke Akua (Luka 23:51).

Ma hope o ke alahouana (1 Korineto 15:50-55) e hānau hou ‘ia nā Kristiano e komo i ke Aupuni o ke Akua, e like me kā loane i ho‘opa‘a ai:

³ ‘Ōlelo maila ‘o Iesū iā ia, ‘ī maila, ‘Oia‘i‘o, he ‘oia‘i‘o ka‘u e ‘ōlelo aku nei iā ‘oe, Inā ‘a‘ole e hānau hou ‘ia ke kanaka, ‘a‘ole hiki iā ia ke ‘ike i ke aupuni o ke Akua. ⁴ Ninau aku la o Nikodemo ia ia, Pehea la e hiki ai i ke kanaka ke hanauia i kona wa kahiko? E hiki anei ia ia ke komo hou iloko o ka opu o kona makuwahine a hanauia mai?⁵ ‘ī maila ‘o Iesū, “‘Oia‘i‘o nō, ke ‘ōlelo aku nei au iā ‘oe, inā ‘a‘ole hānau ‘ia ke kanaka i ka wai a me ka ‘Uhane, ‘a‘ole hiki iā ia ke komo i ke aupuni o ke Akua (Ioane 3:3-5).

‘O ka po‘e kākāka o ke Akua wale nō e ‘ike i ke Aupuni hope loa o ke Akua ma hope o ka mileniuma.

Ano, e ‘olu‘olu e ho‘omaopopo hou aku ma hope o ke alahouana o Iesū, ua a‘o hou ‘o ia e pili ana i ke Aupuni o ke Akua:

³ Ua hō‘ike ola mai nō ho‘i ‘o ia iā ia iho ma hope o kona ‘eha ‘ana ma nā hō‘ike hō‘oia he nui loa, ua ‘ike ‘ia ‘o ia e lākou i nā lā he kanahā, a ua ‘ōlelo mai nō ho‘i ‘o ia i nā mea e pili ana i ke aupuni o ke Akua (‘Oihana 1:3).

‘O nā ha‘i‘ōlelo mua a me nā ha‘i‘ōlelo hope loa a Iesū i hā‘awi ai, e pili ana i ke Aupuni o ke Akua! Ua hele mai ‘o Iesū ma ke ‘ano he ‘elele e a‘o e pili ana i kēlā Aupuni.

Ua kauoha aku ‘o Iesū i ka Luna‘ōlelo ‘o Ioane e kākau e pili ana i ke Aupuni o ke Akua i ka makahiki tausani e hiki mai ana ma ka honua. E nānā i ka mea āna i kauoha aku ai iā Ioane e kākau:

⁴ A 'ike akula au i nā 'uhane o ka po'e i 'oki 'ia ko lākou po'o no kā lākou hō'ike 'ana iā Iesū, a no ka 'ōlelo a ke Akua, ka po'e i ho'omana 'ole i ka holoholona a me kona ki'i, 'a'ole ho'i i loa'a kona hō'ailona ma ko lākou lae, 'a'ole ho'i ma ko lākou mau lima. A ola pū lākou me Kristo a noho ali'i pū me ia no ho'okahi tausani makahiki (Hō'ike 20:4).

Ua a'o aku nā Kristiano mua e noho ana ke Aupuni millennial o ke Akua ma luna o ka honua a e pani i nā aupuni o ke ao nei e like me ka Baibala e a'o nei (cf. Hoikeana 5:10, 11:15).

No ke aha lā, inā he mea nui ke Aupuni o ke Akua, 'a'ole anei i lohe nui ka po'e e pili ana i ia mea?

Ma muli o ka kapa 'ana o Iesū he mea pohihihi:

¹¹ ʻĪ maila 'o ia iā lākou, Ua hā'awi 'ia iā 'oukou e 'ike i nā mea pohihihi o ke aupuni o ke Akua; akā, i ka po'e ma waho, ua 'ōlelo 'ia nā mea a pau ma nā 'ōlelo nane (Mareko 4:11).

'Oiai i kēia lā, he mea pohihihi ke Aupuni 'oia'i'o o ke Akua i ka hapa nui e like me ka hapa nui o ka ho'olālā a ke Akua (e 'ike pū i kā mākou puke manuahi, ma ka pūnaewehe ma www.cog.org me ke po'o inoa: [Ka Mea Huna o ka Ho'olālā a ke Akua No ke aha i hana ai ke Akua i kekahi mea? No ke aha i hana ai ke Akua iā 'oe?](#)).

E no'ono'o ho'i, ua 'ōlelo 'o Iesū e hiki koke mai ana ka hopena (o ke au) MA HOPE o ka ha'i 'ia 'ana o ka 'euanelio o ke aupuni ma ka honua holo'oko'a ma ke 'ano he HŌ'IKE:

¹⁴ A e ha'i 'ia aku kēia 'euanelio o ke aupuni ma ka honua holo'oko'a, i mea e hō'ike ai i nā lāhui kanaka a pau, a laila e hiki mai ka hopena (Mataio 24:14).

He mea nui ka ha'i 'ana aku i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua, a pono e ho'okō 'ia i **kēia mau manawa hope** He "leka maika'i" ia no ka mea e hā'awi ana i ka mana'olana maoli i nā pilikia o kānaka, me ka nānā 'ole i nā mea a nā alaka'i politika e a'o aku ai.

Inā ‘oe e no‘ono‘o i nā ‘ōlelo a Iesū, pono e maopopo he pono i ka ‘ekalesia Karistiano ‘oia’i‘o ke ho‘olaha nei i kēlā ‘euanelio o ke aupuni i kēia manawa. Pono kēia e lilo i mea nui loa no ka Ekalesia. A i mea e hana pono ai i kēia, pono e ho‘ohana ‘ia nā ‘ōlelo he nui. ‘O kēia ka mea a ka ‘Ekalesia Ho‘omau o ke Akua ho‘oikaika e hana. A ‘o ia ke kumu i unuhi ‘ia ai kēia puke li‘ili‘i i nā ‘ōlelo he nui.

Ua a‘o mai ‘o Iesū ‘a‘ole e ‘ae ka hapa nui i kona ala:

¹³"E komo ‘oukou ma ka puka haiki; no ka mea, he ākea ka puka, a he ākea ho‘i ke ala e hiki aku ai i ka make, a nui ka po‘e e komo ana ma laila. ¹⁴No ka mea, he haiki ka puka, a he pa‘akikī ho‘i ke ala e hiki aku ai i ke ola, a he kakaikahi ka po‘e i loa‘a ia. (Mataio 7:13-14)

‘O ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua ke alaka‘i i ke ola!

He mea hoihoi paha ke ho‘omaopopo ‘ana ‘oia i ‘o ka hapa nui o ka po‘e Kristiano e ‘ōlelo nei he po‘e na‘aupō lākou i ka mana‘o e pili ana ka mana‘o o Kristo ma ka ha‘i ‘ana i ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua, ua ho‘omaopopo pinepine ka po‘e kālai‘ike honua a me nā mea kākau mo‘olelo ‘o ia ka mea a ka Baibala e a‘o nei.

Akā na‘e, ua mana‘o ‘o Iesū iho i kāna mau haumāna e a‘o aku i ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua (Luka 9:2,60). No ka mea, e ho‘okumu ‘ia ke aupuni e hiki mai ana ma luna o nā kānāwai o ke Akua, e lawe mai ia i ka maluhia a me ka pōmaika‘i— a ‘o ka mālama ‘ana i kēlā mau kānāwai i kēia au e alaka‘i ai i ka maluhia maoli (Salamo 119:165,172; ‘Epeso 2:15).

A ua ‘ike ‘ia kēia nūhou maika‘i o ke aupuni ma nā palapala hemolele o ke Kauoha Kahiko.

3. Ua 'ike 'ia anei ke Aupuni ma ke Kauoha Kahiko?

'O ka ha'ī'ōlelo mua a me ka ha'ī'ōlelo hope loa a Iesū i ho'opa'a 'ia e pili ana i ka ho'olaha 'ana i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua (Mareko 1:14-15; 'Oihana 1:3).

'O ke aupuni o ke Akua kekahi mea a ka po'e Iudaio o ka wā o Iesū i 'ike ai e like me ka mea i 'ōlelo 'ia ma kā lākou mau palapala hemolele, a mākou e kapa nei 'o ke Kauoha Kahiko.

Ua a'o 'o Daniela e pili ana i ke Aupuni

Ua kākau ke kāula 'o Dani'ela:

⁴⁰ A 'o ke aupuni 'ehā e like kona ikaika me ka hao, no ka mea, e like me ka hao e wāwahi ai a e wāwahi ai i nā mea a pau; a e like me ka hao e wāwahi ai, pēlā nō ia e wāwahi ai a e ku'i li'ili'i ai i nā mea 'ē a'e a pau. ⁴¹ A 'oiai 'oe i 'ike ai i nā wāwae a me nā manamana wāwae, he hapa o ka lepo a ka potera, a he hapa o ka hao, e māhele 'ia ke aupuni; akā, 'o ka ikaika o ka hao, aia nō ia i loko ona, e like me kou 'ike 'ana i ka hao i hui pū 'ia me ka lepo pālolo. ⁴² A e like me nā manamana wāwae he hao kekahi a he pālolo kekahi, pēlā e ikaika ai ke aupuni, a nāwaliwali kekahi. ⁴³ E like me kou 'ike 'ana i ka hao i hui pū 'ia me ka lepo pālolo, e hui pū 'ia lākou me ka hua o kānaka; akā, 'a'ole lākou e pili pono kekahi i kekahi, e like me ka hao 'a'ole e hui pū me ka lepo. ⁴⁴ A i nā lā o kēia po'e ali'i, e ho'okumu mai ke Akua o ka lani i aupuni e luku 'ole 'ia; 'a'ole ho'i e waiho 'ia ke aupuni i kekahi po'e 'ē a'e; e wāwahi ia a e ho'opau i kēia mau aupuni a pau, a e mau loa aku nō ia (Dani'ela 2:40-44).

¹⁸ Akā, e loa'a i ka po'e haipule o ka Mea Ki'eki'e Loa ke aupuni, a e lilo iā lākou ke aupuni a mau loa aku, a mau loa aku.' (Daniela 7:18).

²¹ "Ua nānā au; a ua kua aku ua pepeiaohao lā i ka po'e haipule, a lanakila ma luna o lākou, ²² a hiki i ka wā i hiki mai ai ka Mea Kahiko o nā Lā, a ua ho'oholo 'ia ka ho'oponopono no ka po'e haipule o ka

Mea Ki'eki'e Loa, a hiki mai ka manawa e loa'a ai ke aupuni i ka po'e haipule. (Daniela 7:21-22)

Mai iā Daniela mai, ua 'ike mākou e hiki mai ana ka manawa e luku ai ke Aupuni o ke Akua i nā aupuni o kēia ao a e mau loa aku. Ua 'ike pū mākou e loa'a i ka po'e haipule kā lākou kuleana i ka loa'a 'ana o kēia aupuni.

He nui nā 'āpana o nā wānana a Daniela no ko kākou manawa i ke kenekulia 21.

E nānā i kekahi mau paukū mai ke Kauoha Hou:

¹² 'O nā pepeiaohao he 'umi āu i 'ike ai, he 'umi ali'i ia i loa'a 'ole ke aupuni, akā, e loa'a iā lākou ka mana no ho'okahi hola e like me nā ali'i me ka holoholona. ¹³ Ua lokahi ko lākou mana'o, a e hā'awi nō lākou i ko lākou mana a me ko lākou kuleana i ka holoholona. ¹⁴ E kua aku lākou nei i ke Keikihipa, a e lanakila ke Keikihipa ma luna o lākou, no ka mea, 'o ia ka Haku o nā haku, a me ke Ali'i o nā ali'i; a 'o ka po'e me ia, ua hea 'ia mai lākou, a ua wae 'ia mai, a ua kūpa'a ho'i." (Ho'ike 17:12-14)

No laila, 'ike mākou ma ke Kauoha Kahiko a me ke Kauoha Hou i ka mana'o e loa'a ana ke aupuni honua i ka hopena o ka manawa me nā 'āpana he 'umi a na ke Akua e luku aku a ho'okumu i kona aupuni.

Ua a'o aku 'o 'Isaia e pili ana i ke Aupuni

Ua ho'oikaika ke Akua iā 'Isaia e kākau e pili ana i ka hapa mua o ke Aupuni o ke Akua, 'o ke au ho'okahi tausani makahiki i 'ike 'ia 'o ka mileniuma, penei:

¹ E kupu mai ana kekahi ko'oko'o mai ke kumu o Iese, A e kupu mai ho'i kekahi lālā mai loko mai o kona a'a. ² E kau mai ana ka 'Uhane o Iēhova ma luna ona, 'O ka 'Uhane o ke akamai a me ka 'ike, 'O ka 'Uhane o ke a'o a me ka mana, 'O ka 'Uhane o ka 'ike a me ka maka'u iā Iēhova.

³ 'O kona 'oli'oli ma ka maka'u iā Iēhova, 'A'ole ia e ho'ohewa ma ka 'ike 'ana o kona mau maka, 'A'ole ho'i e ho'opa'i ma ka lohe 'ana

o kona mau pepeiao; ⁴ Akā, e ho'oponopono 'o ia i ka po'e 'ilihune me ka pono, A e ho'oholo me ka pololei No ka po'e akahai o ka honua; E hahau nō 'o ia i ka honua me ke ko'oko'o o kona waha, A e pepehi nō ho'i 'o ia i ka po'e hewa me ka hanu o kona mau lehelehe. ⁵ 'O ka pono ke kā'ei o kona pūhaka, A 'o ka 'oia'í'o ho'i ke kā'ei o kona pūhaka.

⁶ "A e noho pū nō ho'i ka 'īlio hae me ke keiki hipa, a e moe pū ka leopadi me ke keiki kao; a e hui pū ke keiki bipi a me ka liona 'ōpiopio, a me ka bipi i kūpalu 'ia; a na ke keiki li'ili'i lākou e alaka'i." ⁷ E 'ai pū ka bipi wahine a me ka bea; E moe pū kā lāua mau keiki; A e 'ai pū ka liona i ka mau'u malo'o e like me ka bipi kāne. ⁸ E pā'ani nō ke keiki waiū ma ka lua o ka mo'o 'awa'awa, A e ho'okomo ke keiki i ukuhi 'ia i kona lima i loko o ka lua o ka mo'o 'awa'awa. ⁹ 'A'ole lākou e hana 'ino, 'a'ole ho'i e luku ma ko'u mau kuahiwi ho'āno a pau; No ka mea, e piha auane'i ka honua i ka 'ike iā lēhova, E like me ka uhi 'ana o ka wai i ke kai.

¹⁰ "A i kēlā lā e puka mai ana ke a'a o lese, nāna e kū i hae no nā kānaka; no ka mea, e 'imi nā lāhui kanaka iā ia, a e nani kona wahi ho'omaha." ('Isaia 11:1-10)

'O ke kumu i kapa aku ai au i kēia 'o ka hapa mua a i 'ole ka pae mua o ke Aupuni o ke Akua, 'o ia ka manawa e lilo ai ia i mea kino (ma mua o ka manawa e iho mai ai ke kūlanakauhale ho'āno, 'o Ierusalemā Hou mai ka lani mai, Ho'ike 21) a e mau ana no ho'okahi tausani makahiki. Ua hō'omia 'o 'Isaia i ke 'ano kino o kēia pae i kona ho'omau 'ana me:

¹¹ A hiki aku i kēlā lā, e ho'āla hou mai 'o lēhova i kona lima, i ka lua o ka manawa, e ho'ōla i ke koena o kona po'e kānaka i koe, mai 'Asuria mai, a me 'Aigupita mai, a mai Paterosa mai, a mai Kusa mai, a mai 'Elama mai, a mai Sinara mai, a mai Hamata mai, a mai nā mokupuni o ke kai mai.

¹² E kau nō ho'i 'o ia i hae no nā lāhui kanaka, A e ho'ākoakoa ho'i i ka po'e i kipaku 'ia o ka 'Isera'ela, A e ho'ākoakoa mai i ka po'e i puehu 'ia o ka Iuda, Mai nā kihi 'ehā mai o ka honua. ¹³ A e pau nō ho'i ka lili o 'Eperaima, A e 'oki 'ia aku nā 'enemi o Iuda; 'A'ole e lili

‘o ‘Eperaima i ka luda, ‘A‘ole ho‘i e ho‘oluhi ka luda iā ‘Eperaima. ¹⁴ Akā, e lele lākou i lalo ma luna o ka po‘ohiwi o ko Pilisetia ma ke komohana; E hao pū lākou i ka po‘e o ka Hikina; E kau aku lākou i ko lākou lima ma luna o ‘Edoma a me Moaba; A e ho‘olohe nā mamo a ‘Amona iā lākou. ¹⁵ E ho‘opau loa ‘o lēhova i ke kaiākea o ke Kai ‘o ‘Aigupita; Me kona makani ikaika e lūlū ‘o ia i kona lima ma luna o ka muliwai, a e hahau iā ia i loko o nā kahawai ‘ehiku, a e ho‘olilo i nā kānaka i kēlā ‘ao‘ao me nā kāma‘a malo‘o. ¹⁶ E loa‘a ana ke alanui no ke koena o kona po‘e kānaka i koe mai ‘Asuria mai, e like me ia no ka ‘Isera‘ela i ka lā i hele mai ai ‘o ia mai ka ‘āina ‘o ‘Aigupita mai. (‘Isaia 11:11-16)

Ua ho‘oikaika ‘ia ho‘i ‘o ‘Isaia e kākau:

² ‘Ānō, e hiki mai ana kēia i nā lā ma hope, E ho‘okūpa‘a ‘ia ka mauna o ka hale o lēhova ma luna o nā mauna, A e ho‘oki‘eki‘e ‘ia ma luna o nā pu‘u; A e holo nā lāhui kanaka a pau i ona lā. ³ A e hele mai nā kānaka he nui, a e ‘ōlelo mai, E hele mai, a e pi‘i kākou i ka mauna o lēhova, I ka hale o ke Akua o Iakoba; Nāna nō e a‘o mai iā kākou i kona mau ‘ao‘ao, A e hele kākou ma kona mau alanui. **No ka mea, mai Ziona aku e puka aku ai ke kānāwai,** A me ka ‘ōlelo a lēhova mai Ierusalemaku. ⁴ A e ho‘oponopono ‘o ia ma waena o nā lāhui kanaka, A e ho‘opa‘i aku i nā kānaka he nui; A e ku‘i lākou i kā lākou mau pahi kauhā i ‘ō palau, A me kā lākou mau ihe i ‘ōpe‘ape‘a; **‘A‘ole e hāpai kekahi lāhui kanaka i ka pahi kauhā e kū‘ē i kekahi lāhui kanaka, ‘A‘ole ho‘i lākou e a‘o hou i ke kauhā ...** ¹¹ E ho‘oha‘aha‘a ‘ia nā maka ho‘oki‘eki‘e o kānaka, E kūlou ‘ia ke ki‘eki‘e o kānaka, A ‘o lēhova wale nō ke ho‘oki‘eki‘e ‘ia i kēlā lā. (‘Isaia 2:2-4,11)

No laila, he manawa utopian ia o ka maluhia ma ka honua. I ka hopena, e mau loa ana kēia, me Iesū e noho ali‘i ana. Ma muli o nā palapala hemolele like ‘ole (Salamo 90:4; 92:1; ‘Isaia 2:11; Hosea 6:2), ke a‘o nei ka Talmud Iudaio he 1,000 mau makahiki kēia e mau ana (Babylonian Talmud: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

Ua ho‘oikaika ‘ia ‘o ‘Isaia e kākau i kēia mau mea:

⁶ No ka mea, ua hānau ‘ia mai he keiki no kākou, ua hā‘awi ‘ia mai he keiki kāne no kākou; a ma luna o kona po‘ohiwi ke aupuni, a e kapa ‘ia kona inoa ‘o Kupaianaha, he Kākā‘ōlelo, he Akua Mana, he Makua Mau Loa, he Ali‘i o ka Maluhia. ⁷ ‘A‘ohe hopena o ka ho‘onui ‘ia ‘ana o kona aupuni a me ka maluhia, Ma luna o ka noho ali‘i o Dāvida a ma luna o kona aupuni, E ho‘onohonoho iā ia, a e ho‘okūpa‘a iā ia me ka ho‘opono a me ka pololei Mai ia manawa aku a mau loa aku. Na ka ikaika o lēhova o nā kaua e hana i kēia. (‘Isaia 9:6-7)

E nānā i ka ‘ōlelo a ‘Isaia e hele mai ana ‘o Iesū a ho‘okumu i ke aupuni me ke aupuni. ‘Oiai he nui ka po‘e e ‘ōlelo ana he Kristo e ha‘i nei i kēia paukū, ‘oiai ho‘i i Dekemaba i kēlā me kēia makahiki, ke nānā ‘ole nei lākou he wānana ia ma mua o ka ‘oia‘i‘o e hānau ‘ia ‘o Iesū. Hō‘ike ka Baibala he aupuni ko ke Aupuni o ke Akua me nā kāmāwai ma luna o nā kumuhana, a e lilo ‘o Iesū i ali‘i ma luna ona. Ua wānana ‘o ‘Isaia, Daniela, a me nā mea ‘ē a‘e.

‘O nā kāmāwai o ke Akua ke ala o ke aloha (Mataio 22:37-40; Ioane 15:10) a e ho‘omalū ‘ia ke Aupuni o ke Akua ma muli o kēlā mau kāmāwai. No laila, ‘o ke Aupuni o ke Akua, me ka nānā ‘ole i ka nui o ka po‘e ma ke ao nei e nānā nei, e ho‘okumu ‘ia ma luna o ke aloha.

Nā Halelu a me nā mea hou aku

‘A‘ole ‘o Daniela lāua ‘o ‘Isaia wale nō i ho‘oikaika ‘ia e ke Akua e kākau e pili ana i ke Aupuni e hiki mai ana o ke Akua.

Ua ho‘oikaika ‘ia ‘o ‘Esekela e kākau e hō‘ulu‘ulu ‘ia ka po‘e o nā ‘ohana a pau o ka ‘Isera‘ela (‘a‘ole wale nā Iudaio) i ho‘opuehu ‘ia i ka wā o ka Pōpilikia Nui i loko o ke aupuni millennial:

¹⁷ No laila, e ‘ōlelo aku ‘oe, Ke ‘ī mai nei ‘o lēhova ka Haku penei, E hō‘ulu‘ulu au iā ‘oukou mai waena mai o nā kānaka, a e ho‘ākoako iā ‘oukou mai loko mai o nā ‘āina i ho‘opuehu ‘ia ai ‘oukou, a e hā‘awi aku au i ka ‘āina o ka ‘Isera‘ela iā ‘oukou. ¹⁸ A e hele lākou i laila, a e lawe aku lākou i kona mau mea ho‘opailua a pau, a me kona mau mea ho‘opailua a pau mai laila aku. ¹⁹ A

laila e hā'awi aku au iā lākou i ho'okahi na'au, a e kau aku i ka 'uhane hou i loko o lākou, a e lawe aku i ka na'au pōhaku mai loko aku o ko lākou 'i'o, a e hā'awi aku iā lākou i ka na'au 'i'o,²⁰ i hele lākou ma ko'u mau kānāwai, a e mālama i ko'u mau kānāwai, a e hana ho'i ia mau mea; a e lilo lākou i po'e kānaka no'u, a 'o wau ho'i ko lākou Akua. ²¹ Akā, 'o ka po'e nona ka na'au e hahai ana i ka makemake o kā lākou mau mea ho'opailua a me kā lākou mau mea ho'opailua, e ho'opa'i aku au i kā lākou hana ma luna o ko lākou mau po'o iho," wahi a lēhova ke Akua. (Ezekiel 11:17-21)

'A'ole e ho'opuehu hou 'ia nā mamo a nā 'ohana o ka 'Isera'ela, akā, e mālama lākou i nā kānāwai o ke Akua a e ho'ōki i ka 'ai 'ana i nā mea ho'opailua (Levitiko 11; Deuteronomi 14).

E nānā i kēia mau mea ma nā Halelu e pili ana i ka nūhou maika'i o ke aupuni o ke Akua:

²⁷ E ho'omana'o nā welau a pau o ke ao nei, a e huli iā lēhova; A e ho'omana nā 'ohana a pau o nā lāhui kanaka i mua ou. ²⁸ No ka mea, no lēhova ke aupuni, a ke ali'i nei 'o ia ma luna o nā lāhui kanaka. (Halelu 22:27-28)

⁶ 'O kou noho ali'i, e ke Akua, e mau loa aku ana; 'O ke ko'oko'o ali'i o ka pono, 'o ia ke ko'oko'o ali'i o kou aupuni. (Halelu 45:6)

¹ E mele aku iā lēhova i ke mele hou, e mele aku iā lēhova, e ka honua a pau. ² E mele aku iā lēhova, e ho'omaika'i i kona inoa; e ha'i aku i ka nūhou maika'i o kona ho'ōla 'ana i kēlā lā i kēia lā. ³ E ha'i aku i kona nani i waena o nā lāhui kanaka, a me kāna mau hana mana i waena o nā kānaka a pau. (Halelu 96:1-3; e nānā pū i 1 'Oihana Ali'i 16:23-24)

¹⁰ E ho'omaika'i aku kāu mau hana a pau iā 'oe, e lēhova, A e ho'omaika'i aku kou po'e haipule iā 'oe. ¹¹ E 'ōlelo nō lākou i ka nani o kou aupuni, A e kama'ilio nō ho'i i kou mana, ¹² I mea e hō'ike aku ai i nā keiki a kānaka i kona mau hana mana, A me ka nani hanohano o kona aupuni. ¹³ He aupuni mau loa kou aupuni, A e mau ana kou ali'i 'ana i nā hanauna a pau. (Salamo 145:10-13)

Ua kākau pū kekahi mau mea kākau like 'ole o ke Kauoha Kahiko e pili ana i nā 'ano o ke aupuni (e.g. Ezekielā 20:33; 'Obadia 21; Mika 4:7).

No laila, i ka wā i ho'omaka ai 'o Iesū e a'o i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua, ua kama'āina iki kāna po'e ho'olohe koke i ke kumumana'o kumu.

4. Ua a'ō aku anei nā luna'ōlelo i ka 'Euanelio o ke Aupuni?

'Oiai he nui ka po'e e hana nei me he mea lā 'o ka 'euanelio wale nō ka nūhou maika'i e pili ana iā Iesū, 'o ka 'oia'i'o, ua a'ō aku ka po'e hahai o Iesū i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua. 'O ia ka leka a Iesū i lawe mai ai.

Ua kākau ka Luna'ōlelo 'o Paulo e pili ana i ke Aupuni o ke Akua a me Iesū:

⁸ A hele akula ia i loko o ka hale hālāwai, a 'ōlelo wiwo 'ole akula i 'ekolu malama, e ho'opa'apa'a ana, a e ho'ohuli ana i nā mea o ke aupuni o ke Akua ('Oihana 19:8).

²⁵ 'Ā, 'ānō ho'i, ua 'ike au iā 'oukou a pau, ka po'e a'u i hele ai e ha'i aku i ke aupuni o ke Akua ('Oihana 20:25).

²³ A i ko lākou ho'ākāka 'ana i ka lā nona, he nui ka po'e i hele mai i ona lā ma kona wahi, a wehewehe akula 'o ia iā lākou, a hō'ike ikaika akula no ke aupuni o ke Akua, a ho'ohuli iā lākou no Iesū ma ke kānāwai o Mose, a ma ka 'ōlelo a nā kāula, mai ke kakahiaka a ke ahiahi. ... ³¹ e ha'i ana i ke aupuni o ke Akua, a e a'ō ana i nā mea e pili ana i ka Haku 'o Iesū Kristo me ka wiwo 'ole, 'a'ohē mea i pāpā aku iā ia ('Oihana 28:23,31).

E ho'ōmaopopo 'a'ole 'o ke Aupuni o ke Akua e pili wale ana iā Iesū ('oiai 'o ia kekahi 'āpana nui o ia mea), e like me kā Paulo i a'ō aku ai e pili ana iā Iesū ma ke ka'awale mai kāna i a'ō aku ai e pili ana i ke Aupuni o ke Akua.

Ua kapa pū 'o Paulo ia mea 'o ka 'euanelio a ke Akua, akā 'o ia nō ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua:

⁹ ... ua ha'i aku mākou iā 'oukou i ka 'euanelio a ke Akua ... ¹² i hele pono ai 'oukou i ke Akua nāna 'oukou i hea mai i loko o kona aupuni pono'i a me kona nani. (1 Tesalonike 2:9,12)

Ua kapa pū 'o Paulo ia mea 'o ka 'euanelio a Kristo (Roma 1:16). 'O ka "'ōlelo maika'i" a Iesū, ka 'ōlelo āna i a'ō mai ai.

E no'ono'o 'a'ole ia he 'euanelio wale nō e pili ana i ke kanaka o lesū Kristo a i 'ole e pili ana i ke ola pilikino. Ua 'ōlelo 'o Paulo 'o ka 'euanelio a Kristo e pili ana i ka ho'olohe 'ana iā lesū, kona ho'i 'ana mai, a me ka ho'okolokolo a ke Akua:

⁶ ... ke Akua e ho'opa'i me ka pilikia i ka po'e e ho'opilikia mai iā 'oukou, ⁷ A e hā'awi pū mai iā 'oukou ka po'e i ho'opō'ino 'ia i ka ho'omaha me mākou i ka wā e hō'ike 'ia mai ai ka Haku 'o lesū, mai ka lani mai, me kona po'e 'ānela mana, ⁸ me ke ahi e lapalapa ana, e ho'opa'i ana i ka po'e 'ike 'ole i ke Akua, a me ka po'e i mālama 'ole i ka 'euanelio a ko kākou Haku 'o lesū Kristo. ⁹ E ho'opa'i 'ia lākou me ka make mau loa, mai ke alo aku o ka Haku a mai ka nani o kona mana, ¹⁰ i kona hiki 'ana mai, i kēlā lā, e ho'onani 'ia ai i loko o kona po'e haipule a e mahalo 'ia i waena o ka po'e a pau e mana'o'i'o ana, no ka mea, ua mana'o'i'o 'ia kā mākou hō'ike 'ana i waena o 'oukou (2 Tesalonike 1:6-10).

Ua hō'ike mai ke Kauoha Hou 'o ke aupuni kahi mea a kākou e loa'a ai, 'a'ole na'e e loa'a iā kākou ia mea i kēia manawa:

²⁸ Ke loa'a nei iā kākou ke aupuni e ho'oluliluli 'ole 'ia (Hebera 12:28).

Hiki iā kākou ke hopu a kakali i ka lilo 'ana i 'āpana o ke Aupuni o ke Akua i kēia manawa, akā, 'a'ole kākou i komo piha i loko.

Ua hō'oa pono 'o Paulo 'a'ole hiki i ke kanaka ke komo piha i ke Aupuni o ke Akua ma ke 'ano he kanaka make, e like me ka mea i hana 'ia ma hope o ke alahouana:

⁵⁰ 'Ā, ke 'ōlelo aku nei au i kēia, e nā hoahānau, 'a'ole e hiki i ka 'i'o a me ke koko ke noho i ke aupuni o ke Akua; 'a'ole ho'i ka palaho e noho i ka palaho 'ole. ⁵¹ Eia ho'i, ke ha'i aku nei au iā 'oukou i ka mea pohihihi; 'A'ole kākou a pau e hiamoe, akā, e ho'ololi 'ia kākou a pau; ⁵² i ka manawa pōkole, i ka 'emo 'ana o ka maka, i ke kani 'ana o ka pū hope loa. No ka mea, e kani ka pū, a e ho'āla hou 'ia ka po'e make me ka palaho 'ole, a e ho'ololi 'ia kākou (1 Korineto 15:50-52)

¹ Ke kauoha aku nei au iā 'oe i mua o ke Akua a me ka Haku 'o Iesū Kristo, ka mea nāna e ho'okolokolo i ka po'e ola a me ka po'e make i kona hiki 'ana mai a me kona aupuni.

(2 Timoteo 4:1)

'A'ole wale nō i a'o aku 'o Paulo i kēlā, akā, 'o ia ho'i, e hā'awi aku 'o Iesū i ke Aupuni i ke Akua ka Makua:

²⁰ Akā, ua ala hou mai 'o Kristo mai ka make mai, a ua lilo 'o ia i hua mua o ka po'e i hiamoe. ²¹ No ka mea, mai ke kanaka mai ka make, pēlā nō ho'i mai ke kanaka mai ke alahouana o ka po'e make. ²² No ka mea, e like me ka make 'ana o nā kānaka a pau ma o 'Adamu lā, pēlā nō e ho'ōla 'ia ai nā kānaka a pau ma o Kristo lā. ²³ Akā, 'o kēlā mea kēia mea ma kona kūlana pono'i: 'o Kristo ka hua mua, a ma hope ka po'e no Kristo i kona hiki 'ana mai. ²⁴ A laila hiki mai ka hopena, i ka wā e hā'awi ai ia i ke aupuni i ke Akua, i ka Makua; i ka wā e ho'opau ai 'o ia i nā ali'i a pau, a me nā luna a pau, a me ka mana. ²⁵ No ka mea, e pono iā ia ke ali'i a hiki i ka wā e waiho ai 'o ia i nā 'enemi a pau ma lalo o kona mau wāwae. (1 Korineto 15:20-25).

Ua a'o pū 'o Paulo 'a'ole e loa'a i ke aupuni o ke Akua ka po'e pono 'ole (nā mea uhaki kauoha):

⁹ 'A'ole anei 'oukou i 'ike, 'a'ole e loa'a i ka po'e pono 'ole ke aupuni o ke Akua? Mai kuhihewa 'oukou. 'A'ole ka po'e moekolohe, 'a'ole ka po'e ho'omana ki'i, 'a'ole ka po'e moekolohe, 'a'ole ka po'e moe kolohe, 'a'ole ka po'e moe kolohe, 'a'ole ka po'e moe kolohe, ¹⁰ 'a'ole ka po'e 'aihue, 'a'ole ka po'e make'e waiwai, 'a'ole ka po'e 'ona, 'a'ole ka po'e hō'ino, 'a'ole ka po'e ho'opō'ino, 'a'ole ho'i ... e loa'a iā lākou ke aupuni o ke Akua (1 Korineto 6:9-10).

¹⁹ 'Ānō, ua akāka nā hana o ke kino, 'o ia ho'i: ka moekolohe, ka moekolohe, ka haumia, ka ho'okamakama, ²⁰ ka ho'omana ki'i, ka ho'okalakupua, ka inaina, ka ho'opa'apa'a, ka lili, ka huhū, ka mana'o kū'ē, ka ho'okae 'ana, ka mana'o kū'ē, ²¹ ka lili, ka pepehi kanaka, ka 'ona 'ana, ka 'aha'aina nui, a me nā mea like; nā mea

a'u e ha'i aku nei iā 'oukou ma mua, e like me ka'u i ha'i aku ai iā 'oukou ma mua, 'o ka po'e e hana ana i kēlā mau mea, 'a'ole lākou e loa'a i ke aupuni o ke Akua (Galatia 5:19-21).

⁵ No ka mea, ua 'ike 'oukou i kēia, 'a'ohe mea moekolohe, 'a'ohe mea haumia, 'a'ole ho'i ka mea make'e waiwai, 'o ia ho'i ka mea ho'omana ki'i, 'a'ohe ona ho'oilina i loko o ke aupuni o Kristo a me ke Akua ('Epeso 5:5).

He mau kūlana ko ke Akua a koi aku i ka mihi mai ka hewa i hiki ai ke komo i loko o kona aupuni. Ua 'ōlelo a'o mai ka Luna'ōlelo 'o Paulo 'a'ole e a'o kekahi po'e 'o ka 'euanelio a lesū ka pane, akā 'o kekahi:

³ Iā 'oukou ke aloha a me ka maluhia mai ke Akua ka Makua mai, a mai ko kākou Haku 'o lesū Kristo mai, ⁴ nāna i hā'awi mai iā ia iho no ko kākou mau hewa, i ho'opakele mai ai 'o ia iā kākou mai kēia ao 'ino aku nei, e like me ka makemake o ke Akua, ko kākou Makua; ⁵ nona ka ho'onani 'ia a mau loa aku. 'Āmene. ⁶ Ke kahaha nei au i ko 'oukou huli koke 'ana mai ka mea nāna 'oukou i hea mai ma ka lokomaika'i o Kristo, a i kahi 'euanelio 'ē a'e; ⁷ 'A'ole ia he 'euanelio 'ē a'e; akā, aia nō kekahi po'e e ho'opilikia nei iā 'oukou, a makemake e ho'okahuli i ka 'euanelio a Kristo. ⁸ Akā, inā mākou, a he 'ānela paha mai ka lani mai, e ha'i aku i ka 'euanelio 'ē a'e iā 'oukou ma mua o ka mea a mākou i ha'i aku ai iā 'oukou, e hō'ino 'ia 'o ia. ⁹ E like me kā mākou i 'ōlelo ai ma mua, pēlā nō ho'i au e 'ōlelo hou aku nei, inā e ha'i aku kekahi iā 'oukou i ka 'euanelio 'ē a'e ma mua o ka mea a 'oukou i loa'a ai, e hō'ino 'ia 'o ia. (Galatia 1:3-9)

³ Akā, ke maka'u nei au, o ho'opunipuni 'ia paha ko 'oukou mana'o mai ka pono ma'alahi o Kristo mai, e like me ka nahesa i ho'owalewale aku ai iā 'Eva ma kona maalea. ⁴ No ka mea, inā paha e ha'i aku ka mea i hele mai i kahi lesū 'ē a'e a mākou i ha'i 'ole aku ai, a inā paha e loa'a iā 'oukou kahi 'uhane 'ē a'e a 'oukou i loa'a 'ole ai, a i 'ole kahi 'euanelio 'ē a'e a 'oukou i 'ae 'ole ai - e ahonui paha 'oukou iā ia! (2 Korineto 11:3-4)

He aha ka 'euanelio "'ē a'e" a me ka "'oko'a," he wahahe'e maoli nō?

He 'āpana like 'ole ka 'euanelio wahahe'e.

Ma ke'ano laulā, 'o ka 'euanelio wahahe'e ka mana'o'í'o 'a'ole pono 'oe e ho'olohe i ke Akua a ho'oikaika maoli e ola ma ke 'ano kūpono i kona ala me ka 'ōlelo 'ana ua 'ike 'oe iā ia (cf. Mataio 7:21-23). He 'ano ia e pili ana i ka mana'o pono'ī.

Ua ho'owalewale ka nahesa iā 'Eva e hā'ule no ka 'euanelio wahahe'e kokoke i 6000 mau makahiki i hala (Genesis 3) - a ua mana'o'í'o nā kānaka ua 'oi aku ko lākou 'ike ma mua o ke Akua a pono e ho'oholo i ka maika'i a me ka hewa no lākou iho mai ia manawa mai. 'Ae, ma hope o ka hiki 'ana mai o Iesū, ua ho'opili pinepine 'ia kona inoa i nā 'euanelio wahahe'e like 'ole - a ua ho'omau kēia a e ho'omau a hiki i ka manawa o ka 'Antikristo hope loa.

I kēia manawa i ka wā o ka Luna'ōlelo 'o Paulo, 'o ka 'euanelio wahahe'e he hui Gnostic/Mystic o ka 'oia'í'o a me ka hewa. Mana'o'í'o ka po'e Gnostic 'o ka 'ike kūikawā ka mea e pono ai e loa'a ai ka 'ike uhane, me ke ola. Mana'o'í'o ka po'e Gnostic 'a'ohē mea nui o ka hana a ke kino a kū'ē lākou i ka ho'olohe 'ana i ke Akua ma nā mea e like me ka Sābati o ka lā 'ehiku. 'O kekahi o ia mau alaka'i wahahe'e 'o Simon Magus, ka mea i pāpā 'ia/a'o 'ia e ka Luna'ōlelo 'o Petero ('Oihana 8:18-21).

Akā, 'a'ole ia he mea ma'alahi

Ke Kauoha Hou hō'ike nei ua a'o aku 'o Pilipo i ke Aupuni o ke Akua:

⁵ A laila, iho akula 'o Pilipo i ke kūlanakauhale 'o Samaria, a ha'i akula iā Kristo iā lākou. ... ¹² Ua mana'o'í'o lākou iā Pilipo i kāna ha'i 'ana i nā mea e pili ana i ke aupuni o ke Akua ... ('Oihana 8: 5,12).

Pēlā nō ho'i, ua a'o mai 'o Iesū, 'o Paulo, a me nā haumāna 'a'ole ia he mea ma'alahi ke komo i loko o ke aupuni o ke Akua.

²⁴ A 'ike akula 'o Iesū i kona kaumaha nui 'ana, 'ī maila ia, "Aneane pa'akikī i ka po'e waiwai ke komo i loko o ke aupuni o ke Akua! ²⁵ No ka mea, e hiki i ke kāmelo ke komo ma ka puka o ke kui ma mua o ke komo 'ana o ke kanaka waiwai i loko o ke aupuni o ke Akua.

²⁶ ʻĪ ihola ka poʻe e lohe ana, "O wai lā hoʻi e hiki ke hoʻōla ʻia?"

²⁷ Akā, ʻĪ maila ʻo ia, "O nā mea hiki ʻole i kānaka, hiki nō ia i ke Akua." (Luka 18:24-27)

²² "E komo kākou i loko o ke aupuni o ke Akua me nā pilikia he nui" (ʻOihana 14:22).

³ E pono mākou e hoʻomaikaʻi mau aku i ke Akua no ʻoukou, e nā hoahānau, e like me ia he mea kūpono ia, no ka mea, ua ulu nui ko ʻoukou manaʻoʻiʻo, a ua nui ke aloha o ʻoukou a pau kekahi i kekahi, ⁴ No laila, ke kaena aku nei mākou iā ʻoukou i waena o nā ʻekalesia o ke Akua no ko ʻoukou ahonui a me ko ʻoukou manaʻoʻiʻo i ko ʻoukou hoʻomaʻau ʻia ʻana, a me nā pilikia a pau a ʻoukou e hoʻomanawanui nei, ⁵ O ia ka hōʻailona akaka o ka hoʻohewa pono ʻana o ke Akua, i manaʻo ʻia ai ʻoukou he poʻe pono no ke aupuni o ke Akua, nona hoʻi ʻoukou i ʻeha ai. ⁶ no ka mea, he mea pono ia i ke Akua ke hoʻopaʻi aku me ka pilikia i ka poʻe i hoʻopōʻino mai iā ʻoukou, ⁷ a e hāʻawi pū me mākou i ka hoʻomaha iā ʻoukou ka poʻe i hoʻopilikia ʻia i ka wā e hōʻike ʻia mai ai ka Haku ʻo Iesū mai ka lani mai me kona poʻe ʻānela mana, (2 Tesalonike 1:3-7).

Ma muli o nā pilikia i kēia manawa, ʻo kekahi wale nō i kēia manawa e kāhea ʻia a koho ʻia i kēia au e lilo i ʻāpana o ia mea (Mataio 22:1-14; Ioane 6:44; Hebera 6:4-6). E kāhea ʻia kekahi ma hope aku, e like me ka hōʻike ʻana o ka Baibala ʻo ka poʻe "i kuhihewa ma ka ʻuhane e ʻike lākou, a ʻo ka poʻe i ʻōhumu e aʻo lākou i ke aʻo ʻana" (ʻIsaia 29:24).

Ua aʻo mai ka Lunaolelo Petero ua mau loa ke aupuni, a he mea pono e mālama pono ʻia ka ʻeuanelio a ke Akua a i ʻole e hoʻokolokolo ʻia:

¹⁰ No laila, e nā hoahānau, e hoʻoikaika nui ʻoukou e hoʻopaʻa i ko ʻoukou hea ʻia mai a me ko ʻoukou koho ʻia ʻana; no ka mea, inā e hana ʻoukou i kēia mau mea, ʻaʻole loa ʻoukou e hina. ¹¹ no ka mea, pēlā e hoʻolako nui ʻia aku ai iā ʻoukou ke komo ʻana i loko o ke aupuni mau loa o ko kākou Haku a me ko kākou Hoʻōla ʻo Iesū Kristo (2 Petero 1:10-11).

¹⁷ No ka mea, ua hiki mai ka manawa e ho'omaka ai ka ho'okolokolo ma ka hale o ke Akua; a inā e ho'omaka mua ia me kākou, he aha lā ka hopena o ka po'e i ho'olohe 'ole i ka 'euanelio a ke Akua? (1 Petero 4:17).

Nā Buke Hope Loa o ka Baibala a me ke Aupuni

Ke a'ō mai nei ka Baibala "he aloha ke Akua" (1 Ioane 4:8,16) a 'o Iesū ke Akua (Ioane 1:1,14) - e loa'a i ke Aupuni o ke Akua kahi Mō'ī he aloha a 'o kāna mau kānāwai e kāko'o ana i ke aloha, 'a'ole ka inaina (cf. Ho'ike 22:14-15).

Hō'ike pū ka Baibala e ho'ouna mai ke Akua i kahi 'ānela nāna e ha'i aku i ka 'euanelio mau loa o ke aupuni o ke Akua (Ho'ike 14:6-7) a laila 'ānela 'ē a'e e kuhikuhi aku 'oiai ke 'ano nui, hā'ule 'o Babulona (Ho'ike 14:8-9). 'O kēia mau leka he mau hō'ōia mana o ka 'euanelio a ka honua i loa'a mua ai ma ke 'ano he hō'ike a nānā aku i nā kumu no ka "lehulehu nui" e hele mai i ke Akua i ka wā hopena (Ho'ike 7:9-14). 'A'ole e like me ka mana hope loa o Babulona e kū a'e a hā'ule (cf. Ho'ike 18:1-18), 'o ka pae hope loa o ke aupuni o ke Akua e mau loa ana:

¹⁵ A laila, puhi a'ela ka 'ānela 'ehiku i ka pū: A lohe 'ia nā leo nui ma ka lani, e 'ī ana, "Ua lilo ke aupuni o kēia ao i aupuni no ko kākou Haku a no kona Kristo; a e noho ali'i mau loa aku 'o ia!" (Ho'ike 11:15).

E noho ali'i ana 'o Iesū ma ke aupuni! A ua hō'ike mai ka Baibala i 'elua o kona mau inoa:

¹⁶ A ma kona 'a'ahu a ma kona 'ūhā ua kākau 'ia ka inoa, KE ALI'I O NĀ ALI'I A ME KA HAKU O NĀ HAKU (Ho'ike'ana 19:16).

Akā, 'o Iesū wale nō anei ka mea e noho ali'i ana? E nānā i kēia paukū:

⁴ A 'ike akula au i nā noho ali'i, a noho ihola lākou ma luna o lākou, a ua hā'awi 'ia mai iā lākou ka ho'okolokolo; a laila 'ike akula au i nā 'uhane o ka po'e i 'oki 'ia ko lākou po'o no kā lākou hō'ike 'ana iā Iesū, a no ka 'ōlelo a ke Akua, ka po'e i ho'omana 'ole i ka holoholona a me kona ki'i, 'a'ole ho'i i loa'a kona hō'ailona ma ko

lākou lae, ‘a’ole ho’i ma ko lākou mau lima. A ola pū lākou a noho ali’i pū me Kristo no ho’okahi tausani makahiki. . . ⁶ Pōmaika’i a hemolele ho’i ka mea nona ke kuleana i ke alahouana mua. ‘A’ohe mana o ka make ‘elua ma luna o lākou, akā, e lilo lākou i po’e kāhuna na ke Akua a na Kristo, a e noho ali’i pū me ia i ho’okahi tausani makahiki (Hō’ike 20:4,6).

E ala hou ‘ia nā Karistiano ‘oia’i’o e noho ali’i pū me Kristo no ho’okahi tausani makahiki! E mau loa ke aupuni (Ho’ike 11:15), akā, ‘o ke aupuni me nā haipule mua i ala hou ‘ia i ‘ōlelo ‘ia ma ka Ho’ike 20:6 no ho’okahi tausani makahiki wale nō. ‘O ia ke kumu i kapa aku ai au i kēia ma mua ‘o ia ka pae mua o ke aupuni—ke kino, ka pae millennial, i kū’ē i ka pae hope loa, ‘oi aku ka ‘uhane.

Ua helu ‘ia kekahi mau hanana ma ka Buke o ka Hō’ike ‘ana e like me ka mea e hana nei ma waena o ka wā millennial a me ka wā hope loa o ke Aupuni o ke Akua:

⁷ Ano, a pau na makahiki hookahi tausani, alaila e kuuia’ku o Satana mai kona halepaahao ⁸ a e hele aku ia e ho’opunipuni i nā lāhui kanaka ma nā kihi ‘ehā o ka honua, iā Goga a me Magoga, e hō’ulu’ulu iā lākou i ke kaua, ‘o ko lākou helu e like me ke one o ke kai. ... ¹¹ A laila ‘ike akula au i ka noho ali’i ke’oke’o nui, a me ka mea e noho ana ma luna iho, ua holo aku ka honua a me ka lani mai kona alo aku, ‘a’ole ho’i i loa’a kahi no lāua. ¹² A ‘ike akula au i ka po’e make, ka po’e li’ili’i a me ka po’e nui, e kū ana i mua o ke Akua, a ua wehe ‘ia nā puke. A ua wehe ‘ia kekahi puke ‘ē a’e, ‘o ia ho’i ka Buke o ke Ola. A ua ho’okolokolo ‘ia ka po’e make e like me kā lākou hana, ma nā mea i kākau ‘ia ma loko o nā puke. ¹³ Hā’awi maila ke kai i ka po’e make ma loko, a hā’awi maila ka make a me ka lua i ka po’e make ma loko o lāua: a ho’okolokolo ‘ia kēlā kanaka kēia kanaka o lākou e like me kā lākou hana ‘ana. ¹⁴ A laila, ua kiola ‘ia ka make a me ka lua o ka make i loko o ka loko ahi. ‘O ka lua kēia o ka make. ¹⁵ A ‘o ka mea i loa’a ‘ole i kākau ‘ia ma ka Buke o ke Ola, ua ho’olei ‘ia ‘o ia i loko o ka loko ahi (Ho’ike 20:7-8, 11-15).

Hō’ike ka Buke o ka Hō’ike ‘ana e loa’a ana kahi pae ma hope o ke aupuni e hiki mai ana ma hope o ke aupuni ho’okahi tausani makahiki a ma hope

o ka make ‘elua o ka po‘e e hō‘ole mau ana i ka mihi a me nā ‘ao‘ao o ke Akua:

¹‘Ike akula au i ka lani hou a me ka honua hou, no ka mea, ua hala aku ka lani mua a me ka honua mua, ‘a‘ohe kai hou aku. ²A laila, ‘ike akula au, ‘o loane, i ke kūlanakauhale ho‘āno, ‘o Ierusalem Hou, e iho mai ana, mai ka lani mai, mai ke Akua mai, ua mākaukau e like me ka wahine mare i kāhiko ‘ia no kāna kāne. ³A lohe au i ka leo nui mai ka lani mai, e ĩ ana, Aia ho‘i, ‘o ka halelewa o ke Akua me kānaka, a e noho pū ‘o ia me lākou, a e lilo lākou i po‘e kānaka nona. ‘O ke Akua iho e noho pū me lākou, a e lilo ia i Akua no lākou. ⁴A na ke Akua nō e holoi i nā waimaka a pau mai ko lākou mau maka aku; ‘a‘ohe make hou aku, ‘a‘ohe kaumaha, ‘a‘ohe uwē ‘ana. ‘A‘ohe ‘eha hou aku, no ka mea, ua hala nā mea kahiko.” (Ho‘ike 21:1-4)

¹A hō‘ike mai ‘o ia ia‘u i ka muliwai o ka wai ola, akaka e like me ke aniani, e puka ana mai ka noho ali‘i mai o ke Akua a me ke Keikihipa. ²Ma waenakonu o kona alanui, a ma kēlā ‘ao‘ao kēia ‘ao‘ao o ka muliwai, ‘o ia ka lā‘au o ke ola, e hua ana i nā hua he ‘umikumamālua, e hua ana kēlā lā‘au i kona hua i kēlā me kēia mahina. ‘O nā lau o ka lā‘au no ka ho‘ōla ‘ana i nā lāhui kanaka. ³‘A‘ole loa he mea hō‘ino hou aku, akā, aia ma loko ka noho ali‘i o ke Akua a me ke Keikihipa, a e mālama kāna po‘e kauwā iā ia. ⁴E ‘ike lākou i kona maka, a e kau ‘ia kona inoa ma ko lākou lae. ⁵‘A‘ole pō ma laila: ‘A‘ole pono lākou i ke kukui a me ka mālmalama o ka lā, no ka mea, ‘o lēhova ke Akua e hā‘awi mai iā lākou i ka mālmalama. A e noho ali‘i lākou a mau loa aku. (Ho‘ike 22:1-5)

E ho‘omaopopo i kēia au, ma hope o ke tausani makahiki, e komo pū ana me nā kauwā a ke Akua a mau loa aku. ‘O ke Kulanakauhale Hemolele, ka mea i ho‘omākaukau ‘ia ma ka lani, e ha‘alele i ka lani a e iho i lalo i ka honua. ‘O kēia ka ho‘omaka ‘ana o ka pae hope loa o ke Aupuni o ke Akua. He manawa ‘a‘ohe ‘eha hou a ‘eha paha!

E loa‘a i ka po‘e akahai ka honua (Mataio 5:5) a me nā mea a pau (Ho‘ike‘ana 21:7). ‘O ka honua, me ke Kulanakauhale Hemolele ma luna, e

‘oi aku ka maika‘i no ka mea e ho‘okō ‘ia nā ‘ao‘ao o ke Akua. E ho‘omaopopo i kēia:

⁷‘A‘ohe hopena o ka ulu ‘ana o kona aupuni a me ka maluhia (‘Isaia 9:7).

E maopopo ana he ulu ‘ana ma hope o ka ho‘omaka ‘ana o ka pae hope loa o ke Aupuni o ke Akua i ka wā e ho‘olohe ai nā mea a pau i ke aupuni o ke Akua.

He manawa hanohano loa kēia:

⁹Akā, e like me ka mea i palapala ‘ia, ‘A‘ole i ‘ike ka maka, ‘a‘ole ho‘i i lohe ka pepeiao, ‘a‘ole ho‘i i komo i loko o ka na‘au o kānaka, nā mea a ke Akua i ho‘omākaukau ai no ka po‘e i aloha iā ia. ¹⁰Akā, ua hō‘ike mai ke Akua iā lākou iā kākou ma o kona ‘Uhane (1 Korineto 2:9-10).

He manawa ia o ke aloha, ka hau‘oli, a me ka hō‘olu‘olu mau loa. He manawa kupaianaha ia! E hana ke Aupuni o ke Akua i kahi mau loa ‘oi aku ka maika‘i. ‘A‘ole anei ‘oe makemake e loa‘a kāu kuleana i loko?

5. Ua a'ō mai nā kumu ma waho o ke Kauoha Hou i ke Aupuni o ke Akua

Ua mana'o anei nā polopeka mua o Kristo ua mana'o 'ia lākou e ha'i aku i ka 'euanelio o ke aupuni maoli o ke Akua?

'Ae.

I nā makahiki i hala aku nei, ma kahi ha'i'ōlelo i hā'awi 'ia e Polofesa Bart Ehrman o ke Kulanui o North Carolina, ua ho'oikaika pinepine 'o ia, a pololei ho'i, 'a'ole like me ka hapa nui o nā Karistiano i kēia lā, ua ha'i aku 'o Iesū a me kāna po'e haumāna mua i ke Aupuni o ke Akua. 'Oiai 'oko'a loa ka 'ike holo'oko'a o Kauka Ehrman i ka ho'omana Karistiano mai ko ka po'e 'Ekalesia Ho'omau o ke Akua, e 'ae mākou 'o ka 'euanelio o ke aupuni ka mea a Iesū iho i ha'i aku ai a ua mana'o'i'o kāna po'e haumāna. E 'ae pū mākou 'a'ole maopopo i ka po'e he nui e 'ōlelo nei he Karistiano lākou i kēia lā.

'O ke Kākau a me ka Ha'i'ōlelo Ma hope o ke Kauoha Hou i mālama 'ia ka mea kahiko loa

'O ke Aupuni o ke Akua kekahi 'āpana ko'iko'i o ka mea i 'ōlelo 'ia 'o "ka ha'i'ōlelo Karistiano piha kahiko loa i ola" (Holmes M.W. Ancient Christian Sermon. The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, p. 102). Aia i loko o kēia Ha'i'ōlelo Karistiano Kahiko kēia mau 'ōlelo e pili ana i ke aupuni:

^{5:5} Eia ho'i, ua 'ike 'oukou, e nā hoahānau, he mea 'ole a pōkole ko kākou noho 'ana ma ke ao o ke kino, akā, he mea nui a kupaianaha ka 'ōlelo ho'ohiki a Kristo: e ho'omaha i ke aupuni e hiki mai ana a me ke ola mau loa.

Hō'ike ka 'ōlelo ma luna nei 'a'ole ke aupuni i kēia manawa, akā e hiki mai ana a mau loa. Eia kekahi, 'ōlelo kēia ha'i'ōlelo kahiko:

^{6:9} 'Ānō ho'i, inā 'a'ole hiki i kēlā po'e pono e like me kēia ke ho'ōla i kā lākou mau keiki ma o kā lākou mau hana pono iho, he aha ka hō'oi'a'i'o e loa'a iā kākou e komo i ke aupuni o ke Akua ke 'ole

kākou e mālama i ko kākou bapetizo ‘ana i ka ma‘ema‘e a me ka haumia ‘ole? A ‘o wai lā ka mea e kāko‘o iā kākou, inā ‘a‘ole i ‘ike ‘ia he mau hana hemolele a pono kā kākou? ^{9:6} No laila, e aloha kākou kekahi i kekahi, i komo ai kākou a pau i loko o ke aupuni o ke Akua. ^{11:7} No laila, inā ‘ike kākou i ka mea kūpono i mua o ke Akua, e komo kākou i loko o kona aupuni a loa‘a iā kākou nā ‘ōlelo ho‘ohiki "‘a‘ole i lohe ka pepeiao, ‘a‘ole ho‘i i ‘ike ka maka, ‘a‘ole ho‘i i mana‘o ‘ia e ka na‘au o ke kanaka."

^{12:1} No laila, e kali kākou, i kēlā me kēia hola no ke aupuni o ke Akua ma ke aloha a me ka pono, no ka mea, ‘a‘ole kākou i ‘ike i ka lā o ka hō‘ike ‘ana mai o ke Akua. ^{12:6} ¶ maila ia, e hiki mai ana ke aupuni o ko‘u Makua.

Hō‘ike nā ‘ōlelo i luna nei he pono ke aloha ma o ke ola pono ‘ana, ‘a‘ole na‘e kākou i komo i ke Aupuni o ke Akua, a e hana ‘ia ana ma hope o ka lā o ka hō‘ike ‘ia ‘ana o ke Akua—‘o ia ho‘i ma hope o ka ho‘i hou ‘ana mai o Iesū. ‘O ke aupuni ia o ka Makua a ‘a‘ole ‘o Iesū wale nō ke aupuni.

He mea hoihoi ia ‘o ka ha‘i‘ōlelo Karistiano kahiko loa a ke Akua i ‘ae ai e ola nei e a‘o ana i ke Aupuni like o ke Akua a ke Kauoha Hou e a‘o nei a me ka ‘Ekalesia Ho‘omau o ke Akua ke a‘o nei i kēia manawa (hiki paha mai kahi Ekalesia maoli o ke Akua, akā ‘o ko‘u ‘ike palena ‘ole i ka Helene e kaupalena ana i ko‘u hiki ke hana i kahi ‘ōlelo pa‘a).

Nā Alaka‘i o ka Ekalesia o ke Kenekulia ‘Elua a me ka ‘Euanelio o ke Aupuni

Pono e ho‘omaopopo ‘ia i ka ho‘omaka ‘ana o ke kenekulia 2, ua a‘o aku ‘o Papias, he mea ho‘olohe iā loane a he hoaaloha o Polycarp a ua mana‘o ‘ia he haipule e nā Katolika Roma, i ke aupuni millennial. Ua ho‘opa‘a ‘o Eusebius ua a‘o ‘o Papias:

... e loa‘a ana he mileniuma ma hope o ke alahouana mai ka make mai, i ka wā e ho‘okumu ‘ia ai ke aupuni pilikino o Kristo ma kēia honua. (Nā ‘āpana o Papias, VI. E nānā pū iā Eusebius, Mō‘aukala Ekalesia, Buke 3, XXXIX, 12)

Ua a‘o ‘o Papias he manawa kēia o ka nui o ka waiwai:

Ma ke 'ano like, [‘ōlelo ‘o ia] e hua mai ana kahi hua palaoa i nā hua he ‘umi

he tausani pepeiao, a e loa‘a i kēlā me kēia pepeiao he ‘umi tausani hua, a e hua mai kēlā me kēia hua he ‘umi paona o ka palaoa maika‘i, ma‘ema‘e, a maika‘i; a e hua mai nā ‘āpala, a me nā hua, a me ka mau‘u i nā ‘ano like; a ‘o nā holoholona a pau, e ‘ai ana i nā mea i hana ‘ia e ka honua, e lilo i mea maluhia a me ke ku‘ikahi, a e ho‘olohe pono i ke kanaka.” [Ua hō‘ike ‘ia kēia mau mea ma ke kākau ‘ana e Papias, he kanaka kahiko, he mea ho‘olohe iā loane a he hoaaloha o Polycarp, ma ka hā o kāna mau puke; no ka mea, ‘elima mau puke i haku ‘ia e ia...] (Nā ‘āpana o Papias, IV)

‘Ōlelo ka pou o ka New Testament Letter to the Corinthians:

42:1-3 Ua loa‘a i nā Luna‘ōlelo ka ‘Euanelio no mākou mai ka Haku ‘o Iesū Kristo mai; ua ho‘ouna ‘ia mai ‘o Iesū Kristo mai ke Akua mai. No laila, no ke Akua mai ‘o Kristo, a no Kristo mai nā Luna‘ōlelo. No laila, ua hele mai lāua ‘elua ma muli o ka makemake o ke Akua ma ke ‘ano i koho ‘ia. No laila, i ka loa‘a ‘ana o ke kauoha, a ua hō‘oia piha ‘ia ma o ke alahouana o ko kākou Haku ‘o Iesū Kristo a ua hō‘oia ‘ia ma ka ‘ōlelo a ke Akua me ka hō‘oia piha o ka ‘Uthane Hemolele, ua hele akula lākou me ka ‘ōlelo hau‘oli e hiki mai ana ke aupuni o ke Akua.

He alaka‘i Karistiano mua ‘o Polycarp o Smyrna, he haumāna ho‘i na loane, ‘o ia ka mea hope loa o nā luna‘ōlelo mua i make. Ua a‘o ‘o Polycarp c. 120-135 A.D. penei:

Pōmaika‘i ka po‘e ‘ilihune, a me ka po‘e i ho‘oma‘au ‘ia no ka pono, no ka mea, no lākou ke aupuni o ke Akua. (Polycarp. Leka i ko Pilipi, Mokuna II. Mai nā Makua Ante-Nicene, Volume 1 e like me ka ho‘oponopono ‘ana a Alexander Roberts & James Donaldson. American Edition, 1885)

No laila, ke ‘ike nei mākou ‘a‘ole "ho‘ohenehene ‘ia ke Akua," pono mākou e hele kūpono i kāna kauoha a me ka ho‘onani ... No ka mea, he mea pono e ‘oki ‘ia lākou mai nā kuko o ke ao nei, ‘oiai ‘‘o

nā kuko a pau e kū'ē i ka 'uhane; " a "'a'ole ka po'e moekolohe, 'a'ole ka po'e ho'okamakama, 'a'ole ka po'e ho'omāinoino iā lākou iho me ke kanaka, e loa'a iā lākou ke aupuni o ke Akua," 'a'ole ho'i ka po'e e hana ana i nā mea kūlike 'ole a kūpono 'ole. (ibid, Mokuna V)

A laila, e mālama kākou iā ia me ka maka'u, a me ka mahalo a pau, e like me kāna i kauoha mai ai iā kākou, a e like me nā luna'ōlelo nāna i ha'i mai i ka 'Euanelio iā kākou, a me nā kāula nāna i ha'i mua i ka hiki 'ana mai o ka Haku. (ibid, Mokuna VI)

E like me nā po'e 'ē a'e ma ke Kauoha Hou, ua a'o 'o Polycarp e loa'a i ke Aupuni o ke Akua ka po'e pono, 'a'ole ka po'e uhaki kauoha.

Ua 'ōlelo 'ia ho'i ua a'o 'ia kēia e Polycarp:

A i ka Sābati a'e, ʻĪ maila 'o ia; 'E ho'olohe mai 'oukou i ka'u 'ōlelo a'o, e nā keiki aloha a ke Akua. Ua kauoha aku au iā 'oukou i ka wā i noho ai nā 'epikopo, a i kēia manawa ke paipai hou aku nei au iā 'oukou a pau e hele me ke 'ano maika'i a me ke kūpono ma ke ala o ka Haku... E maka'ala 'oukou, a e mākaukau hou, Mai kaumaha ko 'oukou mau na'au, ke kauoha hou e pili ana i ke aloha kekahi i kekahi, 'o kona hiki koke 'ana mai e like me ka uila wikiwiki, ka ho'okolokolo nui ma ke ahi, ke ola mau loa, kona aupuni make 'ole. A 'o nā mea a pau i a'o 'ia e ke Akua, 'ike 'oukou, i ka wā e 'imi ai 'oukou i nā Palapala Hemolele i ho'oulu 'ia, e kahakaha me ka peni o ka 'Uhane Hemolele ma ko 'oukou mau na'au, i noho mau ai nā kauoha i loko o 'oukou.' (Ke Ola o Polycarp, Mokuna 24. J. B. Lightfoot, Nā Makua Apostolika, vol. 3.2, 1889, pp. 488-506)

'O Melito o Sardis, he alaka'i o ka Ekalesia o ke Akua, c. 170 A.D., ua a'o 'o ia:

No ka mea, 'oia'i'o nō, ua ho'opuka 'ia ke kānāwai ma ka 'euanelio—'o ka mea kahiko ma ka mea hou, e puka pū mai ana mai Ziona a me Ierusalemā mai; a ua ho'opuka 'ia ke kauoha ma ka lokomaika'i, a me ke 'ano ma ka huahana i ho'opau 'ia, a me ke

keiki hipa ma ke Keiki, a me ka hipa ma ke kanaka, a me ke kanaka ma ke Akua...

Akā, ua lilo ka 'euanelio i wehewehe no ke kânāwai a me kona

ho'okō 'ia, 'oiai ua lilo ka hale pule i hale waihona o ka 'oia'í'o ...

'O kēia ka mea nāna mākou i ho'opakele mai ke kauā 'ana i ke kū'oko'a, mai ka pouli a i ka mālamalama, mai ka make a i ke ola, mai ka ho'oluhi hewa a i ke aupuni mau loa. (Melito. Homily Ma ka Mōliaola. Paukū 7,40, 68. Unuhi 'ia mai Kerux: The Journal of Online Theology. <http://www.kerux.com/documents/KeruxV4N1A1.asp>)

No laila, ua 'ike 'ia ke Aupuni o ke Akua he mea mau loa, 'a'ole wale ka Ekalesia Karistiano a Katolika Roma paha o kēia manawa, a ua komo pū ke kânāwai o ke Akua.

'O kekahi palapala 'ē a'e o ka waena o ka hopena o ke kenekulia 'elua e paipai ana i nā kânaka e nānā i ke aupuni:

No laila, mai ho'opunipuni hou kekahi o 'oukou a nānā i hope, akā e ho'okokoke me ka makemake i ka 'Euanelio o ke aupuni o ke Akua. (Roman Clement. Nā Ho'omaopopo 'ana, Buke X, Mokuna XLV. I unuhi 'ia mai nā Makua Ante-Nicene, Volume 8. Ho'oponopono 'ia e Alexander Roberts & James Donaldson. American Edition, 1886)

Eia kekahi, 'oiai 'a'ole i kākau 'ia e kekahi o ka 'ekalesia 'oia'í'o, 'o ka palapala o waena o ke kenekulia 'elua i kapa 'ia 'o The Shepherd of Hermas ma ka unuhi 'ana a Roberts & Donaldson e ho'ohana ana i ka hua'ōlelo "aupuni o ke Akua" he 'umikumamāhā mau manawa.

'Oia'í'o Kristiano, a me nā mea he nui i ha'i wale iā Kristo, ua 'ike lākou i kekahi mea e pili ana i ke Aupuni o ke Akua i ka lua o ke kenekulia.

Ua maopopo nō ho'i i ke kahuna pule Katolika Roma a me ka Orthodox Hikina 'o Irenaeus ma hope o ke alahouana, e komo nā Karistiano i ke Aupuni o ke Akua. E nānā i kāna mea i kākau ai, c. 180 A.D.:

No ka mea, 'o ia ke kūlana o ka po'e i mana'o'i'o, 'oiai, aia mau ka 'Uthane Hemolele i loko o lākou, ka mea i hā'awi 'ia e ia ma ka bapetizo 'ana, a ua mālama 'ia e ka mea loa'a, inā e hele 'o ia ma ka 'oia'i'o a me ka hemolele a me ka pono a me ke ahonui. No ka mea, he alahouana ko kēia 'uhane i loko o ka po'e mana'o'i'o, e loa'a hou ana i ke kino ka 'uhane, a me ia pū kekahi, ma ka mana o ka 'Uthane Hemolele, e ho'āla 'ia ana a komo i loko o ke aupuni o ke Akua. ('O Irenaeus, St., Bihopa o Lyon. Unuhi 'ia mai ka 'ōlelo Armenian e Armitage Robinson. Ka Hō'ike 'ana o ka Ha'i'ōlelo 'Aposetolo, Mokuna 42. Wells, Somerset, 'Okakopa 1879. E like me ka mea i pa'i 'ia ma SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE. NEW YORK: THE MACMILLAN CO, 1920).

Ua a'o 'o Teopilo no 'Anetioka:

Ke ha'i wale aku nei au i kona lokomaika'i; inā wau e kapa aku iā ia he Aupuni, ke ha'i wale aku nei au i kona nani ... No ka mea, inā ua ho'olilo 'o ia iā ia i make 'ole mai kinohi mai, inā ua ho'olilo 'o ia iā ia i Akua. ... 'A'ole ho'i 'o ia i hana iā ia i make 'ole a make 'ole, akā, e like me kā mākou i 'ōlelo ai ma luna, hiki iā ia ke hana i nā mea 'elua; i mea e makemake ai 'o ia i nā mea o ka make 'ole, e mālama ana i ke kauoha a ke Akua, e loa'a iā ia ka uku mai iā ia i ka make 'ole, a e lilo i Akua. (Theophilus, To Autolytus, 1:3, 2:27)

Ua kākau ke kahuna Katolika Roma, 'o Hippolytus, i ka ho'omaka 'ana o ke kenekulia 'ekolu:

A e loa'a iā 'oukou ke aupuni o ka lani, 'o 'oukou ka po'e i 'ike i ke Ali'i Lani, i ko 'oukou noho malihini 'ana ma kēia ola. A e lilo 'oukou i hoa o ke Akua, a he ho'oilina pū me Kristo, 'a'ole e ho'oluhi hou 'ia e nā kuko a me nā kuko, a 'a'ole ho'i e ho'opau hou 'ia e ka ma'i. No ka mea, ua lilo 'oukou i Akua: no nā 'eha a pau āu i 'ike ai i ko 'oukou wā he kanaka, ua hā'awi mai 'o ia iā 'oukou, no ka mea, he 'ano make 'oukou, akā, 'o nā mea a pau e kūlike me ke Akua e hā'awi aku ai, ua ho'ohiki mai ke Akua e hā'awi aku iā 'oukou, no ka mea, ua ho'āno 'ia 'oukou, a ua hānau 'ia no ke ola mau loa. (Hippolytus. Refutation of All Heresies, Book X, Mokuna 30)

‘O ka pahuhopu no kānaka, ‘o ia ke ho‘āno ‘ia (ma ke ‘ano he mau keiki maoli na ke Akua, cf. Halelu 82:6) i ke Aupuni o ke Akua e hiki mai ana.

‘O ke Aupuni o ke Akua e hiki mai ana he a‘o ia na ka hale pule Katolika mua (e nānā pū i kā mākou ebook manuahi, i loa‘a ma ccog.org, i kapa ‘ia [Nā Mana‘o‘i‘o o ka Ekalesia Katolika Mua: Hiki i kahi hui koena ke loa‘a ka ho‘oilina ‘aposetolo e ho‘omau nei?](#)).

Nā pilikia i nā kenekulia ‘elua a me ke kolu

‘Oiai ua ‘ae nui ‘ia ke aupuni, i ke kenekulia ‘elua, ua kū a‘e kekahi alaka‘i ho‘omana kū‘ē i ke kānāwai i kapa ‘ia ‘o Marcion. Ua a‘o kū‘ē ‘o Marcion i ke kānāwai o ke Akua, ka Sābati, a me ke Aupuni maoli o ke Akua. ‘Oiai ua ho‘āhewa ‘ia ‘o ia e Polycarp a me nā po‘e ‘ē a‘e, ua launa pū ‘o ia me ka Ekalesia o Roma no kekahi manawa a me he mea lā he mana nui kona me ka ‘ekalesia Roma.

I nā kenekulia ‘elua a me ke kolu, ua ho‘okumu ‘ia nā mea kākau allegorists ma Alexandria (‘Aigupita). Ua kū‘ē ka nui o nā mea kākau allegorists i ke a‘o ‘ana o ke aupuni maoli o ke Akua. E nānā i ka hō‘ike e pili ana i kekahi o kēlā mau mea kākau allegorists:

Ua hānau ‘ia ‘o Dionysius mai kahi ‘ohana pagan hanohano a waiwai ho‘i ma Alexandria, a ua a‘o ‘ia ‘o ia i ko lākou akeakamai. Ua ha‘alele ‘o ia i nā kula pagan e lilo i haumāna na Origen, ka mea āna i pani ai ma ke kuleana o ke kula catechetical o Alexandria...

Ua ho‘ohaumia ‘o Clement, Origen, a me ke kula Gnostic i nā ‘ōlelo a‘o a nā ‘ōlelo hemolele ma o kā lākou wehewehe ho‘okalakupua a me nā ‘ōlelo ho‘ohālike ... ua loa‘a iā lākou ka inoa ‘o "Allegorists." Ua hakakā ākea ‘o Nepos i nā Allegorists, a ua ho‘opa‘a ‘o ia e noho ali‘i ana ‘o Kristo ma ka honua ...

Ua paio ‘o Dionysius me ka po‘e hahai o Nepos, a ma kāna mo‘olelo... “‘o ia ke ‘ano o nā mea e like me kēia manawa ma ke aupuni o ke Akua.” ‘O kēia ka ‘ōlelo mua ‘ana o ke aupuni o ke Akua e kū nei ma ke ‘ano o nā hale pule i kēia manawa...

Ua ho'ohewa 'o Nepos i ko lākou kuhihewa, e hō'ike ana 'a'ole he ho'ohālike ke aupuni o ka lani, akā, 'o ia ke aupuni e hiki mai ana o ko kākou Haku ma ke alahouana i ke ola mau loa ...

No laila, ua ho'okumu 'ia ka mana'o o ke aupuni e hiki mai ana i ke 'ano o kēia manawa a ua lawe 'ia mai i loko o ke kula Gnostic o Allegorists ma 'Aigupita, A.D. 200 a 250, ho'okahi kenekulia piha ma mua o ka mana'o 'ia 'ana o nā pīhopa o ke aupuni he po'e noho ma ka noho ali'i...

Ua mana'o 'o Clement i ka mana'o o ke aupuni o ke Akua ma ke 'ano he 'ike no'ono'o maoli o ke Akua. Ua ho'ākāka 'o Origen iā ia ma ke 'ano he mana'o uhane i hūnā 'ia ma ka leka maopopo o nā Palapala Hemolele. (Ward, Henry Dana. 'O ka 'Euanelio o ke Aupuni: He Aupuni 'A'ole no kēia Ao; 'A'ole ma kēia Ao; Akā, e hiki mai ana ma ka 'Āina Lani, o ke alahouana mai ka make mai a me ka ho'iho'i 'ana i nā mea āpau. Pa'i 'ia e Claxton, Remsen & Haffelfinger, 1870, pp. 124-125)

No laila, 'oiai 'o Bishop Nepos i a'o aku i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua, ua ho'ā'o nā mea kākau allegoria e hana i kahi ho'omaopopo wahahe'e, 'a'ole pololei loa. Ua ho'ā'o pū 'o Bishop Apollinaris o Hierapolis e hakakā i nā hewa o nā mea kākau allegoria ma kahi o ka manawa like. 'O ka po'e maoli i loko o ka Ekalesia o ke Akua i kū no ka 'oia'i'o o ke Aupuni maoli o ke Akua ma o ka mō'aukala.

Ua a'o aku 'o Herbert W. Armstrong i ka 'Euanelio o ke Aupuni, a me

I ke kenekulia 20, ua kākau 'o Herbert W. Armstrong, ke alaka'i mua o ke au o Philadelphia hou o ka Ekalesia o ke Akua (Hoikeana 3:7-13):

No ka mea, ua hō'ole lākou i ka 'euanelio a Kristo . . . , pono i ke ao nei ke pani i kahi mea 'ē a'e ma kona wahi. Pono lākou e hana i kahi mea ho'opunipuni! No laila, ua lohe mākou i ke aupuni o ke Akua i 'ōlelo 'ia he 'ōlelo ma'alahi wale nō - he mana'o maika'i i loko o nā na'au kanaka - e ho'emi ana i kahi mea 'ole, 'a'ohe mea maoli! Ua kuhihewa kekahi po'e 'o ka "EKALLESIA" ke aupuni . . . Ua 'ike ke kāula 'o Daniela, ka mea i ola i 600 mau makahiki ma mua o Kristo,

he aupuni maoli ke aupuni o ke Akua - he aupuni e noho ali'i ana ma luna o

nā kānaka maoli ma ka honua...

Eia . . . ka wehewehe 'ana a ke Akua no ke 'ano o ke Aupuni o ke Akua: "A i nā lā o kēia mau ali'i ..." -- e kama'ilio ana ma 'ane'i no nā manamana wāwae he 'umi, he hapa hao a he hapa lepo palupalu. 'O kēia, ma ka ho'opili 'ana i ka wānana me Daniela 7, a me ka Hō'ike 13 a me 17, e pili ana i ka 'Amelika Hui Pū 'Ia hou o 'Eulopa e hana nei i kēia manawa . . . i mua o kou mau maka! Ho'omaopopo maopopo 'o Hō'ike 17:12 i nā kiko'i e lilo ia i hui pū 'ana o nā ALI'I HE 'UMI A I 'OLE NĀ Aupuni e (Hō'ike 17:8) e ho'āla hou i ke Aupuni Roma kahiko . . .

A hiki mai 'o Kristo, e hele mai ana 'o ia ma ke 'ano he ALI'I o nā ali'i, e noho ali'i ana ma ka honua holo'oko'a (Ho'ike 19:11-16); a 'o KONA AUPUNI--ke AUPUNI O KE AKUA--wahi a Daniela, e HO'OPAU i kēia mau aupuni o ke ao nei a pau. Ua 'ōlelo 'ia ma ka Ho'ike 11:15 ma kēia mau 'ōlelo: "Ua lilo nā aupuni o kēia ao i AUPUNI NO KO KĀKOU HAKU, A NO KONA KRISTO: a e noho ali'i 'o ia a mau loa aku"! 'O kēia ke AUPUNI O KE AKUA. 'O ia ka HOPE o nā aupuni o kēia manawa--'ae, a me 'Amelika Hui Pū 'Ia a me nā lāhui Pelekane. A laila e lilo lākou i nā aupuni--nā AUPUNI--o ka Haku 'o IESU KRISTO, a laila ke AUPUNI o nā ali'i ma luna o ka honua holo'oko'a. Ho'omaopopo loa kēia i ka 'oia'i'o 'o ke AUPUNI O KE AKUA he AUPUNI maoli. E like me ke Aupuni Kaledēa he AUPUNI--e like me ke Aupuni Roma he AUPUNI--pēlā nō ke AUPUNI O KE AKUA he aupuni. 'O ia ke lawe i ke AUPUNI o nā lāhui kanaka o ke ao nei. Ua HANAU 'ia 'o Iesū Kristo e lilo i ALI'I--he ALI'I! . . .

'O Iesū Kristo ho'okahi nāna i hele ma luna o nā pu'u a me nā awāwa o ka 'Āina Hemolele a me nā alanui o Ierusalemā ma mua o 1,900 mau makahiki i hala aku nei, ke ho'i hou mai nei. Ua 'ōlelo 'o ia e ho'i hou mai ana 'o ia. Ma hope o kona kau 'ia 'ana ma ke ke'a, ua ho'āla mai ke Akua iā ia mai ka make mai ma hope o nā lā 'ekolu a me nā pō 'ekolu (Mat. 12:40; 'Oihana 2:32; I Kor. 15:3-4). Ua pi'i 'o ia i luna o ka Noho Ali'i o ke Akua. Ke Ke'ena Nui o ke

Aupuni o ke Ao Holo'oko'a ('Oihana 1:9-11; Heb. 1:3; 8:1; 10:12; Ho'ike. 3:21).

'O ia ke "ali'i" o ka 'olelo nane, ka mea i hele i ka Noho Ali'i o

'O ke Akua--ka "'āina mamao aku"--e ho'oalii 'ia 'o ia ma ke Ali'i o nā ali'i ma luna o nā lāhui kanaka a pau, a laila e ho'i i ka honua (Luka 19:12-27).

Eia hou, aia 'o ia ma ka lani a hiki i nā "manawa e ho'iho'i 'ia ai nā mea a pau" ('Oihana 3:19-21). 'O ke 'ano o ka ho'iho'i 'ana, 'o ia ho'i ka ho'iho'i 'ana i kahi kūlana mua. I kēia hihia, 'o ka ho'iho'i 'ana i ke aupuni o ke Akua ma ka honua, a pēlā ho'i, ka ho'iho'i 'ana i ka maluhia o ka honua, a me nā kūlana utopian.

'O ka haunaele o ke ao nei i kēia manawa, nā kaua e pī'i a'e ana a me nā paio e ho'opau 'ia i ka pilikia o ke ao nei a hiki i ka wā e komo 'ole mai ai ke Akua, 'a'ohe kino kanaka e ola (Mataio 24:22). I kona piko loa i ka wā e hopena ai ka lohi i ka ho'opau 'ana i nā ola a pau mai kēia honua aku, e ho'i mai ana 'o Iesū Kristo. I kēia manawa, ke hele mai nei 'o ia ma ke 'ano he Akua akua. Ke hele mai nei 'o ia me ka mana a me ka nani a pau o ka Mea nāna i ho'omalū i ke ao holo'oko'a. (Mataio 24:30; 25:31.) Ke hele mai nei 'o ia ma ke 'ano he "Ali'i o nā ali'i, a me ka Haku o nā haku" (Ho'ike 19:16), e ho'okumu i ke aupuni nui o ke ao nei a e ho'omalū i nā lāhui a pau "me ke ko'oko'o hao" (Ho'ike 19:15; 12:5) . . .

E 'a'ole anei e ho'okipa ka po'e iā Kristo?

Akā, e ho'ōho anei ke kanaka me ka hau'oli, a e ho'okipa iā ia me ka hau'oli nui a me ka hoihoi - e like anei nā hale pule o ka ho'omana Karistiano ku'una?

'A'ole lākou! E mana'o'i'o nō lākou, no ka mea, ua ho'opunipuni nā kahuna wahahe'e o Sātana (II Kor. 11:13-15) iā lākou, 'o ia ke 'Antikristo. E huhū nā 'ekalesia a me nā lāhui kanaka i kona hiki 'ana mai (Ho'ike 11:15 me 11:18), a e ho'ā'o maoli nā pū'ali koa e kaua aku iā ia e luku iā ia (Ho'ike 17:14)!

E komo ana nā lāhui kanaka i ke kauhā ko'iko'i o ke Kaua Honua III e hiki mai ana, me ke kahua kauhā ma Ierusalemā (Zeka 14:1-2) a laila e ho'i mai 'o Kristo. Ma ka mana mana e "kaua aku 'o ia i kēlā mau lāhui kanaka" e kaua aku iā ia (paukū 3). E lanakila loa 'o ia iā lākou (Hō'ike 17:14)! "E kū kona mau wāwae i kēlā lā ma luna o ka mauna 'Oliveta," he wahi pōkole loa ma ka hikina o Ierusalemā (Zeka 14:4). (Armstrong HW. Ka Mea Huna o nā Makahiki, 1984)

Ua ha'i ka Baibala e ho'i mai ana 'o Iesū, a e lanakila 'o ia, akā na'e, he nui ka po'e e kaua aku iā ia i kona ho'i 'ana mai (Hō'ike 19:19). He nui ka po'e e koi (ma muli o ka ho'omaopopo 'ole 'ana i ka wānana o ka Baibala, akā ma muli o nā kāula wahahe'e a me nā mea pohihihi) 'o Iesū e ho'i mai ana 'o ia ka 'Antikristo hope loa!

Eia kekahi mai Herbert Armstrong mai:

'O ka ho'omana 'oia'i'o--ka 'oia'i'o o ke Akua i ho'oikaika 'ia me ke aloha o ke Akua i hā'awi 'ia e ka 'Uhane Hemolele... 'OLI HIKI 'OLE KE HŌ'IKE 'IA o ka 'ike 'ana i ke Akua a me Iesū Kristo--o ka 'ike 'ana i ka 'OIA'I'O--a me ka mehana o ke ALOHA akua o ke Akua!...

'O nā a'o a ka Ekalesia 'oia'i'o o ke Akua, 'o ia wale nō nā a'o o ka "ola 'ana ma kēlā me kēia 'ōlelo" o ka Baibala Hemolele...

E huli a'e nā kānaka mai ke ala o ka "loa'a" a i ke ala o ka "hā'awi" -- ke ala aloha o ke Akua.

E pa'a ana ka honua i kahi mo'omeheu hou! (ibid)

'O ke KĪWILIKILI HOU ke Aupuni o ke Akua. 'O ka ho'olaha 'ana e hiki mai ana ke kiwila hou a e ho'okumu 'ia ma ke aloha, he 'āpana nui ia o ka 'euanelio 'oia'i'o o ke aupuni a Iesū a me kāna po'e haumāna i a'o ai. He mea ia a mākou i loko o ka 'Ekalesia Ho'omau o ke Akua e ha'i aku.

Ua 'ike 'o Herbert Armstrong e a'o ana 'o Iesū ua hō'ole ke kaiāulu kanaka, 'oiai ke mana'o nei lākou e makemake e ho'olohe, i ke ala o ke ola, ke ala o ke aloha. 'Ane'ane 'a'ohe mea i ho'omaopopo pono i ke ko'iko'i o ka mea a Iesū e a'o nei.

‘O ke ola ma o Iesū kekahi ‘āpana o ka ‘Euanelio

I kēia manawa, ke no‘ono‘o nei paha kekahi po‘e i heluhelu i kēia mamao e pili ana i ke kuleana o ka make ‘ana o Iesū i ke ola. ‘Ae, ‘o kona make ‘ana he ‘āpana ia o ka ‘euanelio a ke Kauoha Hou a me Herbert W. Armstrong i kākau ai.

Ua hō‘ike mai ke Kauoha Hou ua komo pū ka ‘euanelio me ke ola ma o Iesū lā:

¹⁶No ka mea, ‘a‘ole au i hilahila i ka ‘euanelio a Kristo; no ka mea, ‘o ia ka mana o ke Akua e ola ai, no kēlā me kēia mea mana‘o‘i‘o, no ka Iudaio mua, a no ka Helene ho‘i (Roma 1:16).

⁴No ia mea, ka‘ahele akula ka po‘e i ho‘opuehu ‘ia a puni, e a‘o ana i ka ‘ōlelo a me ka ha‘i ‘ana aku i nā kānaka. ka hua‘ōlelo. ⁵A laila, iho akula ‘o Pilipo i ke kūlanakauhale ‘o Samaria, a ha‘i akula iā Kristo iā lākou. ... ¹²A i ko lākou mana‘o‘i‘o ‘ana iā Pilipo, i kāna ha‘i ‘ana i nā mea e pili ana i ke aupuni o ke Akua, a me ka inoa ‘o Iesū Kristo, bapetizo ‘ia ihola nā kāne a me nā wāhine. ... ²⁵A pau kā lāua hō‘ike ‘ana me ka ha‘i ‘ana aku i ka ‘ōlelo a ka Haku, ho‘i maila lāua i Ierusalem, e ha‘i ana i ka ‘euanelio ma nā kauhale he nui o ka po‘e Samaria. ²⁶A laila, ‘ōlelo maila kekahi ‘ānela o ka Haku iā Pilipo... ⁴⁰Ua ‘ike ‘ia ‘o Pilipo ma ‘Azoto. A i kona hele ‘ana ma laila, ua ha‘i aku ‘o ia i ka ‘ōlelo ma nā kūlanakauhale a pau a hiki i Kaisareia. (‘Oihana 8:4,5,12,25,26,40)

¹⁸Ua ha‘i aku ‘o ia iā lākou iā Iesū a me ke alahouana. (‘Oihana 17:18)

³⁰A laila noho ihola ‘o Paulo i ‘elua makahiki a pau i loko o kona hale ho‘olimalima pono‘ī, a ho‘okipa ihola i ka po‘e a pau i hele mai i ona lā, ³¹**ke a‘o ‘ana i ke aupuni o ke Akua, a me ke a‘o ‘ana i nā mea e pili ana i ka Haku ‘o Iesū Kristo** me ka wiwo ‘ole a pau, ‘a‘ohe mea nāna i pāpā iā ia. (‘Oihana 28:30-31)

E nānā i ka ha‘i ‘ōlelo ‘ana ua komo pū ‘o Iesū A ME ke aupuni. ‘O ka mea kaumaha, ‘o ka ‘ike kūpono o ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua e nalowale ana mai nā a‘o a nā hale pule Helene-Roma.

‘Oia’i’o, i mea e kōkua ai iā kākou e lilo i ‘āpana o kēlā aupuni, ua aloha nui ke Akua i nā kānaka a ho’ouana mai ‘o ia iā Iesū e make no kākou (Ioane 3:16-17) a ho’ōla pū iā kākou ma kona lokomaika’i (‘Epeso 2:8). A ‘o ia kekahi hapa o ka nūhou maika’i (‘Oihana 20:24).

‘O ka ‘Euanelio o ke Aupuni ka mea e pono ai ko ke ao nei, akā ...

‘O ka hana ‘ana no ka maluhia (Mataio 5:9) a me ka hana maika’i he mau pahuhopu kūpono ia (cf.

Galatia 6:10). Akā na’e, he nui nā alaka’i o ke ao nei, me nā po’e ho’omana, e mana’o’i’o ana he hana like ‘ole kanaka o ka honua e lawe mai i ka maluhia a me ka pōmaika’i, ‘a’ole ke Aupuni o ke Akua. A ‘oiai e loa’a iā lākou kekahi mau holomua i kēia manawa, ‘a’ole wale lākou e holomua, akā, ‘o kekahi o kā lākou mau hana kanaka e lawe mai i ka honua Honua i kahi e ho’olilo ai i ke ola i mea pa’a ‘ole inā ‘a’ole i ho’i mai ‘o Iesū e ho’okumu i kona Aupuni (Mataio 24:21-22). ‘O ka ho’oponopono ‘ana o kānaka i ka honua me ke Akua ‘ole he ‘euanelio lapuwale a wahahe’e ia (Salamo 127:1).

He nui ka po’e ma ka honua e ho’ā’o nei e ho’ohui i kahi ho’olālā honua Babulona semi-ho’omana e ho’okumu i kahi kauoha honua hou i ke kenekulia 21. He mea kēia na ka ‘Ekalesia Ho’omau o ke Akua ua hō’ole mai kona ho’omaka ‘ana a ke ho’olālā nei e ho’omau i ka hō’ole. Mai ka wā i ho’owalewale ai ‘o Sātana iā Eva e hā’ule no kahi mana o kāna ‘euanelio kokoke i 6000 mau makahiki i hala (Genesis 3), ua mana’o’i’o ka nui o nā kānaka ua ‘ike lākou ma mua o ke Akua i ka mea e ho’omaika’i ai iā lākou a me ke ao nei.

Wahi a ka Baibala, e pono ai ka hui pū ‘ana o kahi alaka’i koa ma ‘Eulopa (i kapa ‘ia ‘o ke Ali’i o ka ‘Ākau, i kapa ‘ia ho’i ‘o ka Holoholona o ka Hō’ike 13: 1-10) me kahi alaka’i ho’omana (i kapa ‘ia ‘o ke kāula wahahe’e, i kapa ‘ia ho’i ‘o KA ‘Antikristo hope loa a me ka Holoholona pepeiaohao ‘elua o ka Hō’ike 13: 11-17) mai ke kūlanakauhale o nā pu’u ‘ehiku (Hō’ike 17: 9,18) e lawe mai i kahi kauoha honua 'Babylonia' (Hō’ike 17 & 18). ‘Oiai ke pono nei ke kanaka i ka ho’i ‘ana mai o Kristo a me ke kūkulu ‘ia ‘ana o kona aupuni, nui ka po’e o ka honua e ho’olohe ‘ole i kēia leka i ke kenekulia

21—e ho'omau lākou i ka mana'o'ī'o i nā 'ano like 'ole o ka 'euanelio wahahe'e a Sātana. Akā, e loa'a i ke ao nei kahi hō'ike.

E ho'omana'o i kā Iesū i a'o mai ai:

¹⁴ A e ha'i 'ia aku kēia 'euanelio o ke aupuni ma ke ao holo'oko'a i mea e hō'ike ai i nā lāhui kanaka a pau, a laila e hiki mai ka hopena. (Mataio 24:14)

E ho'omaopopo e hiki aku ka 'euanelio o ke aupuni i ka honua i mea hō'ike, a laila e hiki mai ka hopena. 'O kēlā "hopena" ka ho'omaka 'ana o ka "pōpilikia nui."

Aia kekahi mau kumu no kēia.

'O kekahi, makemake ke Akua i ke ao nei e lohe i ka 'euanelio 'oia'ī'o ma mua o ka ho'omaka 'ana o ka Pōpilikia Nui (ka mea i hō'ike 'ia e ho'omaka ana ma Mataio 24:21). No laila, 'o ka 'euanelio he hō'ike a he 'ōlelo a'o (cf. Ezekiel 3; 'Amosa 3:7). E hopena ia i nā ho'ohuli hou a'e o nā Helene (Roma 11:25) a me nā ho'ohuli 'ole o nā Helene (Roma 9:27) ma mua o ka ho'i 'ana mai o Iesū.

'O kekahi kumu 'ē a'e, 'o ke kumu nui o ka leka e kū'ē i nā mana'o o ke Ali'i e pi'i mai ana o ka mana Holoholona 'Ākau, me ke Kāula Wahahe'e, ka 'Antikristo hope loa. E ho'ohiki kēlā mau mea 'elua i ka maluhia ma o ka ho'oikaika kanaka a me ka 'aelike ho'omana, akā e alaka'i ia i ka hopena (Mataio 24:14-22) a me ka luku (cf. 1 Tesalonike 5:3).

'Oiai ke 'ōlelo nei ka Baibala e paio no ka mana'o'ī'o maoli mua (Iuda 3), 'o ka 'ōlelo a ke Akua ka 'oia'ī'o (Ioane 17:17), a 'o nā Karistiano 'oia'ī'o e ho'oka'awale 'ia mai ka po'e e ho'oku'ikahi me ka ho'omana pagan (2 Korineto 6:14-17), nui ka po'e e 'ōlelo nei 'o kā lākou "'euanelio" (nūhou maika'i) e pili ana i ka ho'oku'ikahi i hiki ai ke noho ka maluhia a me ka lokahi. 'O ka mea kaumaha, 'o ka 'euanelio 'oia'ī'o o ke Aupuni o ke Akua e mana'o 'ia he 'euanelio wahahe'e e ka po'e he nui e ho'olaha ana i nā papahana ecumenical a me nā interfaith o ka Holoholona a me ke Kāula Wahahe'e (ka Antikristo hope loa).

Ma muli o nā hō‘ailona a me nā mea kupanaha wahahe‘e e pili ana me lākou (2 Tesalonike 2:9), ‘o ka hapa nui o ka honua e koho e mana‘o‘ī‘o i ka wahahe‘e (2 Tesalonike 2:9-12) ma kahi o ka ‘ōlelo a ka ‘euanelio. Ma muli o nā ho‘ohewa kūpono ‘ole i ke Aupuni millennial o ke Akua e ka po‘e Katolika Roma, Eastern Orthodox, Lutherans, a me nā mea ‘ē a‘e, he nui ka po‘e e ‘ōlelo hewa nei ‘o ka ‘ōlelo a ka ‘euanelio millennial o ke Aupuni o ke Akua ‘o ia ka ‘euanelio wahahe‘e e pili ana me ka Holoholona a me ka ‘Antikristo.

Ma mua o ka ho‘omaka ‘ana o ka Pōpilikia Nui, e hō‘ea ana nā Karistiano Piladelapia kūpa‘a (Ho‘ike 3: 7-13) i ke ao nei (Mataio 24:14) e ha‘i ana i ka ‘euanelio millennial o ke aupuni a e ha‘i ana i ke ao nei i ka mea a kekahi mau alaka‘i o ke ao nei (me ka holoholona a me ke kāula wahahe‘e) e hana ai.

E kāko‘o lākou i ka ha‘i ‘ana i ka honua i ka leka e ho‘opau hope loa ka Holoholona, ke Ali‘i o ka mana ‘Ākau, me ke Kāula Wahahe‘e, ka ‘Antikristo hope loa, (me kekahi o ko lākou mau hoa pili) i ka USA a me nā lāhui Anglo o ke Aupuni Hui Pū ‘Ia, Kanada, ‘Aukekulelia, a me Aotearoa (Daniela 11:24,39) a ma hope koke iho e luku lākou i kahi hui ‘Alapia/Islamic (Daniela 11:40-43), hana ma ke ‘ano he mau mea hana a nā daimonio (Ho‘ike 16:13-14), a e hakakā hope loa me Iesū Kristo i kona ho‘i ‘ana mai (Ho‘ike 16:14; 19:19-20). E ho‘olaha ana ka po‘e Piladelapia kūpa‘a (Ho‘ike 3:7-13) e hiki koke mai ana ke aupuni millennial o ke Akua.

‘O kēia paha ka mea e ho‘oulu ai i ka nui o ka ho‘olaha ‘ana o ka pāpāho a kōkua i ka ho‘okō ‘ana o Mataio 24:14. ‘O mākou i loko o ka ‘Ekalesia Ho‘omau o ke Akua ke ho‘omākaukau nei i nā palapala (ma nā ‘ōlelo he nui), e ho‘ohui ana i nā pūnaewe, a e hana ana i nā ‘anu‘u ‘ē a‘e e ho‘omākaukau ai no ka ‘hana pōkole’ (cf. Roma 9:28) e kōkua i ke alaka‘i ‘ana i ka ho‘oholo ‘ana o ke Akua ua lawa ka ho‘olako ‘ana o Mataio 24:14 ma ke ‘ano he hō‘ike no ka hiki ‘ana mai o ka hopena.

‘O ka ‘‘euanelio wahahe‘e’ e ho‘olaha ana i nā alaka‘i o ka honua (‘o ia paha kekahi ‘ano alaka‘i ki‘eki‘e ‘hou’ o ‘Eulopa me kahi pontiff i ho‘opilikia ‘ia e koi ana i kahi ‘ano Katolika) ‘a‘ole makemake i kēlā ho‘olaha ‘ana - ‘a‘ole lākou makemake i ka honua e a‘o i kā lākou mea e hana maoli ai (a ‘a‘ole paha e mana‘o‘ī‘o iā lākou iho i ka wā mua, cf. Isaia 10:5-7). ‘O lākou a me/a

i 'ole ko lākou po'e kāko'o e a'o wahahe'e paha e kāko'o ana nā Karistiano Philadelphia pono i kahi a'o extremist (millenarianism) o kahi antikristo e hiki mai ana. 'O nā ho'ohewa a lākou a me/a i 'ole ko lākou po'e hahai e hana ai i ka po'e Philadelphia pono a me ka 'Ekalesia Ho'omau o ke Akua e ho'oulu ai i ka ho'oma'au 'ia (Daniela 11:29-35; Ho'ike 12:13-15). 'O kēia nō ho'i ke alaka'i i ka hopena—ka ho'omaka 'ana o ka Pōpilikia Nui (Mataio 24:21; Daniela 11:39; cf. Mataio 24:14-15; Daniela 11:31) a me kahi manawa palekana 3 ½ makahiki no nā Kristiano kūpa'a o Piladelapia (Ho'ike 3:10; 12:14-16).

E ho'ā'o ka Holoholona a me ke Kāula Wahahe'e i ka ikaika, ka ho'oweliweli waiwai, nā hō'ailona, nā mea kupanaha wahahe'e, ka pepehi kanaka, a me nā kaomi 'ē a'e (Ho'ike 13:10-17; 16:14; Daniela 7:25; 2 Tesalonike 2:9-10) e loa'a ka mana. E nīnau nā Karistiano:

¹⁰ "Pehea lā ka lō'ihī, e ka Haku, ka hemolele a me ka 'oia'i'o, a hiki i kou ho'okolokolo 'ana, a me kou ho'opa'i 'ana i ko mākou koko ma luna o ka po'e e noho ana ma ka honua?" (Ho'ike 6:10)

I nā makahiki a pau, ua no'ono'o a nīnau ka po'e o ke Akua, "Pehea ka lō'ihī a hiki i ka ho'i 'ana mai o lesū?"

'Oiai 'a'ole mākou i 'ike i ka lā a i 'ole ka hola, ke mana'o nei mākou e ho'i mai 'o lesū (a ua ho'okumu 'ia ke Aupuni millennial o ke Akua) i ke kenekulia 21 ma muli o nā palapala hemolele he nui. (e.g. Mataio 24:4-34; Halelu 90:4; Hosea 6:2; Luka 21:7-36; Hebera 1:1-2; 4:4,11; 2 Petero 3:3-8; 1 Tesalonike 5:4), a ke 'ike nei kākou i kekahi mau 'āpana e ho'okō 'ia nei.

Inā 'a'ole 'o lesū e komo mai, e ho'opau loa ke kanaka i nā mea ola a pau:

²¹ No ka mea, a laila, e nui loa mai ana ka popilikia, 'a'ohe mea me ia mai ka ho'omaka 'ana o ke ao nei a hiki i kēia manawa, 'a'ole ho'i, 'a'ole ho'i ma hope aku. ²² A inā 'a'ole i ho'opōkole 'ia kēlā mau lā, 'a'ohe kanaka e ola; akā, no ka po'e i wae 'ia, e ho'opōkole 'ia kēlā mau lā. (Mataio 24:21-22)

²⁹ A ma hope koke iho o ka pōpilikia o ia mau lā, e pouli ka lā, 'a'ole ho'i e hā'awi mai ka mahina i kona māmalamama; e hā'ule iho nā hōkū mai ka lani mai, a e ha'alulu nā mea mana o ka lani. ³⁰ A laila

e 'ike 'ia ka hō'ailona o ke Keiki a ke kanaka ma ka lani, a e uwē nā 'ohana a pau o ka honua, a e 'ike lākou i ke Keiki a ke kanaka e hele mai ana ma luna o nā ao o ka lani me ka mana a me ka nani nui. ³¹ A e ho'ouna aku 'o ia i kāna mau 'ānela me ke kani nui o ka pū, a e ho'ākoako mai lākou i kāna po'e i wae 'ia mai nā makani 'ehā, mai kēlā 'ao'ao o ka lani a i kēia 'ao'ao. (Mataio 24:29-31)

'O ke aupuni o ke Akua ka mea e pono ai ko ke ao nei.

Nā 'elele no ke Aupuni

He aha kou kuleana ma ke Aupuni?

I kēia manawa, inā he Karistiano maoli 'oe, pono 'oe e lilo i 'elele no Iesū a me ke Aupuni o ke Akua. E nānā i ka mea a ka Luna'ōlelo Paulo i kākau ai:

²⁰ 'Ānō ho'i, he mau 'elele mākou no Kristo, me he mea lā ke noi aku nei ke Akua ma o mākou nei: ke noi aku nei mākou iā 'oukou ma ka 'ao'ao o Kristo, e ho'olaule'a 'ia 'oukou i ke Akua. (2 Korineto 5:20)

¹⁴ E kū pono 'oukou, me ke kā'ei 'ia o ko 'oukou pūhaka i ka 'oia'i'o, a me ke komo 'ana i ka pale umauma o ka pono, ¹⁵ a e kāma'a ana i ko 'oukou mau wāwae i ka mākaukau o ka 'euanelio o ka maluhia; ¹⁶ 'oi aku ma mua o nā mea a pau, e lawe i ka pale o ka mana'o'i'o, ka mea e hiki ai iā 'oukou ke kinai i nā ihe ahi a pau o ka mea 'ino. ¹⁷ A e lawe ho'i i ka mahiole o ke ola, a me ka pahi kua o ka 'Uhane, 'o ia ho'i ka 'ōlelo a ke Akua; ¹⁸ E pule mau ana me ka pule a pau, a me ka nonoi aku ma ka Uhane, a e kiai ana ma ia mea me ke ahonui a me ka nonoi aku no na haipule a pau; ¹⁹ a no'u ho'i, i hā'awi 'ia mai ia'u ka 'ōlelo, i hiki ia'u ke hāmama aku i ku'u waha me ka wiwo 'ole e hō'ike aku i ka mea pohihihi o ka 'euanelio, ²⁰ no ia mea, he 'elele wau i ho'opa'a 'ia i nā kaulahao; i hiki ia'u ke 'ōlelo wiwo 'ole ma ia mea, e like me ka'u e pono ai ke 'ōlelo aku. ('Epeso 6:14-20)

He aha ka 'elele? Eia ka wehewehe 'ana a Merriam-Webster:

1 : he 'elele kūhelu; 'oi aku ho'i: he luna diplomasia o ke kūlana ki'eki'e loa i hō'oia 'ia i ke aupuni haole a i 'ole ke ali'i 'ē ma ke 'ano

he 'elele noho o kona aupuni pono'i a i 'ole ke ali'i 'ē a i 'ole i koho 'ia no kahi hana diplomasia kūikawā a pinepine no ka manawa pōkole

2 he : he 'elele a 'elele paha i 'ae 'ia

Inā he Karistiano maoli 'oe, he 'elele kūhelu 'oe, no Kristo! E nānā i ka mea a ka Luna'ōlelo Petero i kākau ai:

⁹ Akā, he hanauna i wae 'ia 'oukou, he po'e kāhuna ali'i, he lāhui kanaka ho'āno, he po'e kānaka pono'i nona iho, i ha'i aku ai 'oukou i nā mea maika'i o ka mea nāna 'oukou i hea mai, mai loko mai o ka pouli a i loko o kona mālamalama kupanaha. ¹⁰ 'a'ole lākou he po'e kānaka ma mua, akā, i kēia manawa, he po'e kānaka o ke Akua, 'a'ole i loa'a iā lākou ke aloha, akā, i kēia manawa, ua loa'a iā lākou ke aloha. (1 Petero 2:9-10)

Ma ke 'ano he Karistiano, pono kākou e lilo i 'āpana o ka lāhui hemolele.

'O wai ka lāhui i hemolele i kēia manawa?

'Ā, 'oia'i'o 'a'ole kekahi o nā aupuni o kēia ao—akā, e lilo lākou i 'āpana o ke Aupuni o Kristo (Ho'ike'ana 11:15). 'O ka lāhui kanaka o ke Akua, 'o kona Aupuni ka mea hemolele.

Ma ke 'ano he mau 'elele, 'a'ole mākou e komo ma'amau i ka politika pololei o nā lāhui o kēia ao. Akā, pono mākou e ola i ke ala o ke ola o ke Akua i kēia manawa (e nānā pū i ka eBook manuahi i loa'a ma www.ccog.org me ke po'o inoa: [Nā Karistiano: Nā 'elele no ke Aupuni o ke Akua, nā 'ōlelo a'o Baibala no ke ola 'ana ma ke 'ano he Karistiano](#) Ma ke ola 'ana i ke 'ano o ke ola o ke Akua i kēia manawa, 'oi aku ka maika'i o ko kākou a'o 'ana i ke kumu o ka maika'i o nā 'ano o ke Akua, i hiki ai iā kākou ke lilo i mau ali'i a me nā kāhuna ma kona aupuni a noho ali'i pū me Kristo ma ka honua.

⁵ I ka mea nāna kākou i aloha mai a holoi mai ho'i iā kākou i ko kākou mau hewa i kona koko iho, ⁶ a ua ho'olilo iā kākou i ali'i a i kahuna ho'i no kona Akua a me kona Makua, iā ia ka ho'onani 'ia a me ke aupuni a mau loa aku. 'Āmene. (Ho'ike 1:5-6)

¹⁰ A ua ho'olilo mai 'oe iā mākou i ali'i, a i kahuna ho'i no ko mākou Akua; a e noho ali'i mākou ma ka honua. (Ho'ike 5:10)

'O kekahi 'ano o ka lilo 'ana i mau mō'i a me nā kāhuna pule i ka wā e hiki mai ana, 'o ia ke a'o 'ana i ka po'e make e hele ma nā 'ao'ao o ke Akua.

¹⁹ No ka mea, e noho ana nā kānaka ma Ziona ma Ierusalem; 'A'ole 'oe e uwē hou aku; A e lokomaika'i nui aku 'o ia iā 'oe i ke kani o kou uwē 'ana; A lohe 'o ia, e ho'olohe mai 'o ia iā 'oe. ²⁰ A inā paha e hā'awi mai 'o lēhova iā 'oe i ka berena o ka pōpilikia a me ka wai o ke kaumaha, 'a'ole na'e e ho'one'e hou 'ia kāu po'e kumu i kahi kihi, akā, e 'ike aku kou mau maka i kāu po'e kumu. ²¹ E lohe kou mau pepeiao i ka 'ōlelo ma hope ou, e 'ōlelo ana, "Eia ke ala, e hele ma laila," i kou wā e huli ai i ka 'ākau a i kou wā e huli ai i ka hema. ('Isaia 30:19-21)

'Oiai he wānana kēlā no ke aupuni millennial, i kēia au e pono ai nā Karistiano e mākaukau e a'o aku:

¹² ... i kēia manawa, pono 'oukou e lilo i mau kumu (Hebera 5:12)

¹⁵ Akā, e ho'āno i ka Haku i ke Akua i loko o ko 'oukou mau na'au; a e mākaukau mau e pane aku i kēlā me kēia kanaka e nīnau mai iā 'oukou i ke kumu o ka mana'olana i loko o 'oukou, me ke akahai a me ka maka'u (1 Petero 3:15).

Ua hō'ike mai ka Baibala e a'o aku ana nā Karistiano kūpa'a he nui i nā mea he nui, ma mua pono o ka ho'omaka 'ana o ka Pōpilikia Nui:

³³ A 'o ka po'e o nā kānaka i na'auao, e a'o aku lākou i nā mea he nui (Daniela 11:33)

No laila, 'o ke a'o 'ana a me ka ulu 'ana i ka lokomaika'i a me ka 'ike (2 Petero 3:18), he mea ia e pono ai kākou e hana i kēia manawa. 'O kahi hapa o kāu kuleana ma ke Aupuni o ke Akua, 'o ia ka hiki ke a'o.

A no ka po'e Kristiano Piladelpia 'oi aku ka kūpa'a (Ho'ike 3: 7-13), e komo pū kēia me ke kāko'o 'ana i ka hō'ike 'euanelio ko'iko'i ma mua o ka ho'omaka 'ana o ke aupuni millennial o ke Akua (cf. Mataio 24:14).

Ma hope o ke kūkulu ‘ia ‘ana o ke Aupuni o ke Akua, e ho‘ohana ‘ia nā kānaka o ke Akua e kōkua i ka ho‘iho‘i ‘ana i ka honua i hō‘ino ‘ia:

¹² E kūkulu hou ana ka po‘e o ‘oukou i nā wahi neoneo kahiko; E ho‘āla hou ‘oe i nā kahua o nā hanauna he nui; A e kapa ‘ia ‘oe ‘o ka Mea Ho‘oponopono i ka Wahi i Nahā, ‘O ka Mea Ho‘iho‘i i nā Alanui e Noho ai. (‘Isaia 58:12)

No laila, ‘o ka po‘e o ke Akua i ola ma ke ‘ano o ke Akua i kēia au e ma‘alahi ai ka noho ‘ana o ka po‘e ma nā kūlanakauhale (a ma nā wahi ‘ē a‘e) i kēia manawa o ka ho‘iho‘i hou ‘ana i ka wā o ka mileniuma.

E lilo maoli ana ke ao nei i wahi ‘oi aku ka maika‘i. Pono kākou e lilo i mau ‘elele no Kristo i kēia manawa, i hiki ai iā kākou ke lawelawe i loko o kona Aupuni.

He mea ho‘ololi ka ‘Ōlelo Euanelio ‘oia‘i‘o

‘Ī maila ‘o Iesū, “Inā e mālama ‘oukou i ka‘u ‘ōlelo, he po‘e haumāna ‘i‘o ‘oukou na‘u. 32 A e ‘ike ‘oukou i ka ‘oia‘i‘o, a e ho‘oku‘u aku ka ‘oia‘i‘o iā ‘oukou” (Ioane 8:31-32). ‘O ka ‘ike ‘ana i ka ‘oia‘i‘o e pili ana i ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua e ho‘oku‘u iā kākou mai ka pa‘a ‘ana i nā mana‘olana wahahe‘e o kēia ao. Hiki iā kākou ke kākō‘o wiwo ‘ole i kahi ho‘olālā e hana ana—ka ho‘olālā a ke Akua! Ua ho‘opunipuni ‘o Sātana i ke ao holo‘oko‘a (Ho‘ike 12:9) a ‘o ke Aupuni o ke Akua ka hopena ‘oia‘i‘o. Pono kākou e kū a kākō‘o i ka ‘oia‘i‘o (cf. Ioane 18:37).

‘Oi aku ka ‘ōlelo a ka ‘euanelio ma mua o ke ola pilikino. Pono ka ‘euanelio maika‘i o ke Aupuni o ke Akua e ho‘ololi i kekahi i kēia au:

² Mai ho‘ohālike ‘oukou me kēia ao, akā, e ho‘ololi ‘ia ‘oukou ma ka ho‘ohou ‘ana o ko ‘oukou na‘au, i ho‘ā‘o ai ‘oukou i ka makemake maika‘i a me ka ‘olu‘olu a me ka hemolele o ke Akua. (Roma 12:2)

Ua ho‘ololi ‘ia nā Karistiano ‘oia‘i‘o e lawelawe i ke Akua a me nā po‘e ‘ē a‘e:

²² E nā kauwā, e ho‘olohe ma nā mea a pau i ko ‘oukou mau haku ma ke kino, ‘a‘ole ma ka lawelawe maka, me he mea lā e

ho'ole'ale'a ai i kānaka, akā, me ka na'au 'oia'io, e maka'u ana i ke Akua.²³ A 'o nā mea a pau a 'oukou e hana ai, e hana aku 'oukou me ka na'au, me he mea lā no ka Haku, 'a'ole no kānaka,²⁴e 'ike ana 'oukou, mai ka Haku mai e loa'a iā 'oukou ka uku o ka ho'oilina; no ka mea, ke ho'okauwā nei 'oukou i ka Haku 'o Kristo. (Kolosa 3:22-24)

²⁸No laila, i ka loa'a 'ana o ke aupuni e ho'onāueue 'ole 'ia, e loa'a iā kākou ka lokomaika'i, ka mea e hiki ai iā kākou ke mālama i ke Akua me ka mahalo a me ka maka'u pono. (Hebera 12:28)

'Oko'a ke ola o nā Karistiano 'oia'io mai ke ao nei. Ke 'ae nei mākou i nā kūlana o ke Akua ma luna o ke ao nei no ka mea pono a me ka hewa. Ola ka po'e pono ma ka mana'o'io (Hebera 10:38), no ka mea, pono ka mana'o'io e ola ma ke ala o ke Akua i kēia au. Ua mana'o 'ia he 'oko'a loa nā Karistiano mai ke ao a lākou i noho ai, no laila ua kapa 'ia ko lākou 'ano ola 'o "ke Ala" ma ke Kauoha Hou ('Oihana 9:2; 19:9; 24:14,22). Noho ka honua me ka mana'o pono'i, i ho'opunipuni 'ia ma lalo o ka mana o Sātana, ma ka mea i kapa 'ia 'o "ke ala o Kaina" (Iuda 11).

'O ka 'Euanelio o ke Aupuni o ke Akua he leka ia o ka pono, ka hau'oli, a me ka maluhia (Roma 14:17). 'O ka 'ōlelo wānana, inā ho'omaopopo pono 'ia, he mea hō'olu'olu ia (cf. 1 Korineti 14:3; 1 Tesalonike 4:18), 'oiai ho'i i ko kākou nānā 'ana i ka honua e hiolo ana (cf. Luka 21:8-36). 'O ke 'ano ola Karistiano maoli e alaka'i ai i ka nui o ka 'uhane a me nā ho'omaika'i kino (Mareko 10:29-30). 'O kēia kekahi o ke kumu e maopopo ai i ka po'e e ola ana ia mea he pono i ke ao nei ke Aupuni o ke Akua. He mau 'elele nā Karistiano no ke Aupuni o ke Akua.

Ho'okomo nā Karistiano i ko mākou mana'olana i ka 'uhane, 'a'ole i ke kino, 'oiai ke noho nei mākou i kahi honua kino (Roma 8:5-8). Loa'a iā mākou ka "mana'olana o ka 'euanelio" (Kolose 1:23). He mea kēia a nā Karistiano mua i maopopo 'ole ai i ka po'e he nui e 'ae ana iā Iesū i kēia lā.

6. Ke a’o aku nei nā hale pule Helene-Roma he mea nui ke Aupuni, akā...

Mana’o nā ‘ekalesia Helene-Roma e a’o aku ana lākou i nā ‘ano o ke Aupuni o ke Akua, akā, he pilikia ko lākou i ka ho’omaopopo maoli ‘ana i ke ‘ano maoli o ia mea.Eia kekahi la’ana, ‘o The Catholic Encyclopediae a’o nei i kēia e pili ana i ke aupuni:

‘O Kristo ... Ma kēlā me kēia pae o kāna a’o ‘ana, ‘o ka hiki ‘ana mai o kēia aupuni, kona mau ‘ano like ‘ole, kona mana’o kiko’ī, ke ala e ho’okō ‘ia ai, ‘o ia ke kumu nui o kāna mau ha’i’ōlelo, a hiki i ka wā i kapa ‘ia ai kāna ha’i’ōlelo ‘o "ka ‘euanelio o ke aupuni" ... ua ho’omaka lākou e ‘ōlelo e pili ana i ka Ekalesia ‘o "ke aupuni o ke Akua"; cf. Col., I, 13; I Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10, etc. ... ‘o ia ho’i ka Ekalesia ‘o ia ke ‘ano o ka ‘oihana Akua ... (Pope H. Kingdom of God. The Catholic Encyclopedia, Volume VIII. 1910).

‘Oiai ua kuhikuhi ka mea i luna iā "Col., I, 13; I Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10," inā ‘oe e nānā iā lākou, e ‘ike ‘oe ‘a’ohe o kēlā mau paukū e ‘ōlelo ana i kekahi mea e pili ana i ka Ekalesia ‘o ia ke Aupuni o ke Akua. Ke a’o nei lākou i ka po’e mana’o’i’o e lilo lākou i ‘āpana o ke Aupuni o ke Akua a i ‘ole ‘o ia ke aupuni o Iesū. Ke ao aku nei ka Baibala e ho’ololi ka po’e he nui i ka ‘euanelio a huli paha i kekahi, he mea wahaha’e (Galatia 1:3-9). ‘O ka mea kaumaha, ua hana like ‘ole kekahi po’e i kēlā.

Ua a’o mai ‘o Iesū, “‘O wau nō ke ala, ka ‘oia’i’o, a me ke ola. ‘A’ohe mea e hiki mai i ka Makua, ke ‘ole ma o’u nei” (Ioane 14:6). Ua a’o mai ‘o Petero, “‘A’ohe ola ma loko o kekahi mea ‘ē a’e, no ka mea, ‘a’ohe inoa ‘ē a’e ma lalo o ka lani i hā’awi ‘ia i waena o kānaka e ola ai kākou” (‘Oihana 4:12). Ua ‘ōlelo aku ‘o Petero i nā Iudaio e pono i nā kānaka a pau ke loa’a ka mana’o’i’o e mihi a ‘ae iā Iesū i ola ai (‘Oihana 2:38).

I ka ho’ohālikelike ‘ana i kēia, ua a’o aku ka Pope Francis i hala aku nei e hiki ke ho’ōla ‘ia nā po’e ho’omaloka, me ka ‘ole o Iesū, ma o nā hana maika’i! Ke a’o pū nei ho’i ‘o ia e hiki ke ho’ōla ‘ia nā Iudaio me ka ‘ole o ka ‘ae ‘ana iā Iesū! Eia kekahi, ‘o ia a me kekahi po’e Helene-Roma ke mana’o nei ho’i he kī ka mana’o ‘ole o ‘Maria’ i ka ‘euanelio a he kī ho’i i ka lokahi

ecumenical a me ka hui like 'ana o nā mana'o'i'o like 'ole. 'O ka mea kaumaha, 'a'ole lākou a me nā po'e 'ē a'e i maopopo i ke ko'iko'i o Iesū A 'A'OLE ho'i i ka 'euanelio maoli o ke Aupuni o ke Akua. He nui ka po'e e ho'olaha nei i nā 'euanelio wahahe'e.

Nui ka po'e makemake e hele ma ka 'ike maka a loa'a ka mana'o'i'o i ke ao nei. Ke a'o mai nei ke Kauoha Hou e nānā nā Karistiano i luna:

² E kau i ko 'oukou mana'o ma nā mea o luna, 'a'ole ma nā mea o ka honua. (Kolosa 3:2)

⁷ No ka mea, ke hele nei mākou ma ka mana'o'i'o, 'a'ole ma ka 'ike maka. (2 Korineto 5:7)

Akā na'e, ua a'o maoli 'o Pope Pius XI e hele ma muli o kona 'ike 'ana i kona hale pule:

... 'o ka Ekalesia Katolika... 'o ia ke aupuni o Kristo ma ka honua. ('o ka encyclical a Pius 'o Quas Primas).

Ua 'ōlelo ka pūnaewele CatholicBible101, "ua ho'okumu 'ia ke Aupuni o ke Akua ma ka honua e Iesū Kristo i ka makahiki 33 AD, ma ke 'ano o kāna Ekalesia, i alaka'i 'ia e Peter...ka Ekalesia Katolika." Akā, 'a'ole ma 'ane'i ke Aupuni millennial o ke Akua, 'a'ole ho'i 'o ia ka Ekalesia o Roma. A hiki mai ia, aia ma ka honua. 'Oiai 'o ka Ekalesia 'oia'i'o o ke Akua nā "kī o ke aupuni" (Mataio 16:19), 'o ka po'e e 'ōlelo nei he halepule ke aupuni o ke Akua "ua lawe aku i ke kī o ka 'ike" (Luka 11:52).

Ke a'o ikaika nei ka Ekalesia o Roma e kū'ē i ke Aupuni millennial honua o ke Akua e hiki koke mai ana, 'o ia wale nō ke "a'o a Antikristo" i helu 'ia ma ka Catechism kūhelu o ka Ekalesia Katolika:

676 Ua ho'omaka mua ka ho'opunipuni a ka 'Antikristo e lilo i 'ano ma ka honua i kēlā me kēia manawa e hana 'ia ai ka 'ōlelo e ho'omaopopo i loko o ka mō'aukala i kēlā mana'olana mesia hiki ke ho'omaopopo 'ia ma waho o ka mō'aukala ma o ka ho'okolokolo eschatological. Ua hō'ole ka Ekalesia i nā 'ano i ho'ololi 'ia o kēia ho'opunipuni o ke aupuni e hele mai ma lalo o ka inoa o ka

millenarianism... (Catechism of the Catholic Church. Imprimatur
Potest +Joseph Cardinal Ratzinger. Doubleday, NY 1995, p. 194)

‘O ka mea kaumaha, ‘o ka po‘e e ‘ae ana i kēlā kūlana e loa‘a iā lākou nā
pilikia nui me ka ho‘olaha ‘ana i ka ‘Euanelio o ke Aupuni o ke Akua i ka
hopena. E hana kekahi i nā hana weliweli e kū‘ē i ka po‘e e ho‘olaha ana
(Daniela 7:25; 11:30-36). Akā, e no‘ono‘o paha ‘oe, ‘a‘ole anei e noho nā
mea a pau e ‘ae ana iā Iesū ‘o ia ka Haku i loko o ke aupuni? ‘A‘ole, ‘a‘ole
lākou. E nānā i ka mea a Iesū i ‘ōlelo ai:

²¹ "‘A‘ole e pau ka po‘e e ‘ōlelo mai ia‘u, 'E ka Haku, e ka Haku,' i
loko o ke aupuni o ka lani; akā, ‘o ka mea e mālama i ka makemake
o ko‘u Makua i loko o ka lani. ²² He nui ka po‘e e ‘ōlelo mai ia‘u i
kēlā lā, E ka Haku, E ka Haku, ‘a‘ole anei mākou i wānana ma kou
inoa, i mahiki aku i nā daimonio ma kou inoa, a i hana i nā hana
mana he nui ma kou inoa? ²³ A laila e ha‘i aku au iā lākou, ‘A‘ole au
i ‘ike iā ‘oukou; e hele aku ‘oukou mai o‘u aku nei, e ka po‘e hana
hewa! (Mataia 7:21-23)

Ua ‘ōlelo ka ‘Aposetolo Paulo ua "hana mua ‘ia" ka "mea pohihihi o ke
kānāwai" (2 Tesalonike 2:7) i kona manawa. Pili pū kēia hana hewa i kahi
mea a ka Baibala e ‘ōlelo nei e kū‘ē i ka hopena o ka manawa i kapa ‘ia ‘o
"Mea Pohihihi, Babulona Nui" (Hō‘ike 17:3-5).

‘O ka "mea pohihihi o ke kānāwai ‘ole" e pili ana i nā Karistiano ‘ōlelo e
mana‘o‘i‘o nei ‘a‘ole pono lākou e mālama i ke kānāwai o nā Kauoha he
‘umi a ke Akua, a pēlā aku a/a i ‘ole he nui nā ‘oko‘a i ‘ae ‘ia i ia mea a/a i
‘ole he mau ‘ano mihi i ‘ae ‘ia e uhaki i ke kānāwai o ke Akua, no laila, ‘oiai
lākou e mana‘o nei he ‘ano kānāwai o ke Akua kā lākou, ‘a‘ole lākou e
mālama i kahi ‘ano Karistiano a Iesū a i ‘ole kāna mau luna‘ōlelo e ‘ike ai he
kūpono.

Ua like ka po‘e Helene-Roma me ka po‘e Parisaio i uhaki i nā kauoha a ke
Akua, akā ua ‘ōlelo lākou ua ‘ae ‘ia kēia e kā lākou mau ku‘una—ua
ho‘ohewa ‘o Iesū i kēlā ‘ano hana (Mataia 15:3-9)! Ua ‘ōlelo a‘o pū ‘o ‘Isaia
e kipi ana ka po‘e e ‘ōlelo ana he Akua lākou i kāna kānāwai (‘Isaia 30:9). ‘O
ka mea kaumaha, ‘o kēia kipi kānāwai ‘ole kahi mea a mākou e ‘ike ai a hiki
i kēia lā.

‘O kekahi "mea pohihihi" ‘ē a‘e, ‘o ia ka mana‘o‘i‘o o ka Ekalesia o Roma e alaka‘i ana kāna mau papahana ecumenical a me nā interfaith i ka maluhia a me kahi mana ‘a‘ole i pili i ka Baibala o ke Aupuni o ke Akua ma ka honua. Ke a‘o aku nei ka Palapala Hemolele e kū‘ē i ka hui ecumenical e hiki mai ana a ia e a‘o nei, no kekahi mau makahiki, e holomua (e ho‘omaopopo: ua hō‘ike ‘ia ka New Jerusalem Bible, kahi unuhi i ‘ae ‘ia e ka Katolika):

⁴ Kūlou ihola lākou i mua o ka mo‘o, no ka mea, ua hā‘awi ‘o ia i ka holoholona i kona mana; a kūlou ihola lākou i mua o ka holoholona, me ka ‘ī ‘ana, “O wai lā ka mea e hiki ke ho‘ohālikelike ‘ia me ka holoholona? ‘O wai lā ka mea e hiki ke kuaa aku iā ia?” ⁵ Ua ‘ae ‘ia ka holoholona e ‘ōlelo i kāna mau ha‘aheo a me kāna mau ‘ōlelo hō‘ino, a e hana no nā mahina he kanahākumamālua; ⁶ a ua ‘ōlelo hō‘ino aku ia i ke Akua, i kona inoa, i kona halelewa lanii, a me ka po‘e a pau i ho‘omoe ‘ia ma laila. ⁷ Ua ‘ae ‘ia mai iā ia e kuaa aku i ka po‘e haipule, a e lanakila ma luna o lākou, a ua hā‘awi ‘ia mai ho‘i ka mana ma luna o nā lāhui kanaka a pau, a me nā ‘ōlelo a pau, a me nā lāhui kanaka a pau; ⁸ a e ho‘omana aku nā kānaka a pau o ke ao nei iā ia, ‘o ia ho‘i, nā kānaka a pau i kākau ‘ole ‘ia ko lākou inoa mai ka ho‘okumu ‘ia ‘ana o ke ao nei ma ka puke o ke ola a ke Keikihipa mōhai. ⁹ E ho‘olohe mai ka mea hiki ke lohe: ¹⁰ ‘O ka po‘e no ke pio ‘ana i ke pio ‘ana; ‘o ka po‘e no ka make ‘ana i ka pahikaua i ka make ‘ana i ka pahikaua. ‘O ia ke kumu e pono ai i ka po‘e haipule ke ho‘omanawanui a me ka mana‘o‘i‘o. (Ho‘ike 13:4-10, NJB)

Ua ao mai ka Baibala e kū‘ē i ka hui ‘ana o Babulona i ka hopena o ka manawa:

¹ Hele maila kekahi o nā ‘ānela ‘ehiku nona nā kī‘aha ‘ehiku, e ‘ōlelo mai ia‘u, ‘ī maila, E hele mai, a na‘u nō e hō‘ike aku iā ‘oe i ka ho‘opa‘i ‘ia o ka wahine ho‘okamakama nui e noho ana ma ka ‘ao‘ao o nā wai nui. ² ka mea i moe kolohe ai nā alii‘a a pau o ka honua, a nāna ho‘i i ho‘oinu i nā kānaka a pau o ke ao nei i ka waina o kāna moe kolohe. ³ Ua lawe ‘o ia ia‘u ma ka ‘uhane i kahi wao nahele, a ma laila au i ‘ike ai i kahi wahine e holo ana ma luna o kahi holoholona ‘ula‘ula me nā po‘o ‘ehiku a me nā pepeiaohao he

‘umi, a ua kākau ‘ia nā inoa hō‘ino ma luna ona a pau. ⁴Ua ‘a‘ahu ‘ia ka wahine i ka ‘ula‘ula a me ka poni, ua ‘ālohilohi ‘ia i ke gula, a me nā pōhaku makamae, a me nā momi; a he kī‘aha waina gula kona i piha i nā mea haumia o kona moekolohe.⁵ **ma kona lae ua kākau ‘ia kahi inoa, he inoa huna: ‘O Babulona Nui, ka makuahine o nā wahine ho‘okamakama a pau a me nā hana haumia a pau ma ka honua.** ⁶‘Ike akula au ua ‘ona ‘o ia, ua ‘ona ho‘i i ke koko o ka po‘e haipule, a me ke koko o ka po‘e hō‘ike a lesū; a i ko‘u ‘ike ‘ana iā ia, ua kāhāhā loa au. (Ho‘ike 17:1-6, NJB)

⁹"Ke koi nei kēia i ke akamai." **‘ehiku mau po‘o nā pu‘u ‘ehiku,** kahi a ka wahine e noho ana... ¹⁸ ‘O ka wahine āu i ‘ike ai, **ke kūlanakauhale nui** ka mea nona ka mana ma luna o nā ali‘i a pau ma ka honua.' (Ho‘ike 17:9,18, NJB)

¹Ma hope iho o kēia, ‘ike akula au i kekahi ‘ānela ‘ē a‘e e iho mai ana, mai ka lani mai, me ka mana nui i hā‘awi ‘ia mai iā ia; a ua ‘ālohilohi ka honua i kona nani. ²Me ka leo nui i kāhea aku ai ‘o ia, 'Ua hā‘ule ‘o Babulona, **Babulona Nui** ua hā‘ule, a ua lilo i wahi noho no nā daimonio, a me kahi e noho ai nā ‘uhane haumia a pau a me nā manu lepo a ho‘opailua. ³Ua inu nui nā lāhui kanaka a pau i ka waina o kona moekolohe, a ua moekolohe pū nā ali‘i a pau o ka honua me ia, a ua waiwai nui nā mea kālepa a pau ma o kona moekolohe. ⁴‘Ōlelo maila kekahi leo ‘ē a‘e mai ka lani mai; Ua lohe au iā ia e ‘ōlelo ana, **'E hele mai ‘oukou, e ko‘u po‘e kānaka, mai ona aku lā, i ‘ole ‘oukou e komo pū me kāna mau hewa a loa‘a iā ‘oukou nā pōpilikia like.** ⁵Ua pī‘i aku kāna mau hewa i ka lani, a ke mana‘o nei ke Akua i kāna mau hewa: e hana aku iā ia e like me kāna i hana aku ai iā ha‘i. ⁶Pono e uku pālua ‘ia ‘o ia i ka nui āna i koi ai. Pono ‘o ia e loa‘a i kahi kī‘aha pālua o kāna hui pono‘ī. ⁷‘O kēlā me kēia o kāna mau ho‘ohanohano a me nā ‘aha‘aina ho‘okano e ho‘ohālikelike ‘ia me ka ho‘omāinoino a me ka ‘eha. Ua noho ali‘i au ma ke ‘ano he mō‘iwahine, wahi āna; ‘a‘ole wau he wahinekanemake a ‘a‘ole loa wau e ‘ike i ka make. ⁸No ia mea, i ho‘okahi lā, e hā‘ule mai nā mea ‘ino ma luna ona: ka ma‘i a me ke kanikau a me ka wī. E puhi ‘ia ‘o ia i ke ahi. ‘O Iēhova ke Akua nāna i ho‘āhewa iā ia, he mana loa ia. ⁹'E kanikau a e uē ana nā ali‘i o ka

honua i moe kolohe me ia a hana pū me ia i nā 'aha'aina pouli. 'Ike lākou i ka uahi i kona wā e 'ā ana, (Ho'ike 18:1-9, NJB)

Ma Zakaria, ua ao aku ka Baibala e kū'ē i ka hiki 'ana mai o Babulona a hō'ike mai 'a'ole e hiki mai ka lokahi kūpono a hiki i ka ho'i 'ana mai o Iesū:

¹⁰ E maka'ala! E maka'ala! E holo aku mai ka 'āina 'ākau aku, wahi a Iēhova; no ka mea, ua ho'opuehu aku au iā 'oukou i nā makani 'ehā o ka lani, wahi a Iēhova.¹¹ E maka'ala! E pakele, **'O Ziona, e noho pū ana me ke kaikamahine a Babulona!**

¹² No ka mea, ke 'ōlelo mai nei 'o Iēhova o nā kaua penei, mai ka wā i kauoha mai ai ka Nani ia'u, e pili ana i nā lāhui kanaka nāna i hao iā 'oe, "O ka mea e ho'opā aku iā 'oe, ho'opā aku nō ia i ka 'ōnohi o ko'u maka. ¹³ 'Ānō ho'i, e ho'āli'i au i ku'u lima ma luna o lākou, a e hao 'ia lākou e ka po'e a lākou i ho'oluhi ai.' A laila e 'ike 'oe ua ho'ouna mai 'o Iēhova Sābaota ia'u! ¹⁴ E mele, e hau'oli, e ke kaikamahine a Ziona, no ka mea, i kēia manawa, e hele mai ana au e noho pū me 'oukou - wahi a Iēhova! ¹⁵ A i kēlā lā, e huli mai nā lāhui kanaka he nui iā Iēhova. 'Ae, e lilo lākou i po'e kānaka nona, a e noho pū lākou me 'oukou. A laila e 'ike 'oukou ua ho'ouna mai 'o Iēhova Sabaota ia'u i o 'oukou lā. ¹⁶ E lawe 'o Iēhova iā luda, kona 'āpana ma ka 'Āina Hemolele, a e ho'olilo hou iā Ierusalemā i kāna koho. (Zakaria 2:10-16, NJB; e ho'omaopopo i nā mana KJV/NKJV ua helu 'ia nā paukū ma ke 'ano he Zakaria 2:6-12)

'O nā ne'e 'ekumenika a me nā hui ho'omana like 'ole a nā Aupuni Hui Pū 'Ia, Vatican, nā po'e Protestant he nui, a me nā alaka'i Eastern Orthodox e paipai nei ua ho'āhewa maopopo 'ia e ka Baibala a 'a'ole pono e paipai 'ia. Ua 'ōlelo a'o 'o Iesū i ka po'e e koi ana e hahai iā ia e "ho'opunipuni i nā mea he nui" (Mataio 24:4-5). Pili ka nui o ka ekumenisma i ka wehe 'ana o ka sila mua o ka Hō'ike 6:1-2, i 'ike 'ia ho'i 'o ka "holo lio ke'oke'o" o ka Hō'ike ('a'ole 'o Iesū) a me ka wahine ho'okamakama o ka Hō'ike 17.

E like me Zakaria, ua a'o pū ka Luna'ōlelo 'o Paulo 'a'ole e hiki mai ka lokahi maoli o ka mana'o'i'o a hiki i ka ho'i 'ana mai o Iesū:

¹³ a hiki i ka wā e hiki ai iā kākou a pau ke lokahi ma ka mana'ō'ī'o a me ka 'ike i ke Keiki a ke Akua a lilo i Kanaka kūpono, i o'ō loa me ka piha o Kristo iho. ('Epeso 4:13, NJB)

'O ka po'e e mana'ō'ī'o nei ua hiki mai kēia lokahi ma mua o ka ho'i 'ana mai o Iesū, ua kuhihewa lākou. 'Oia'ī'o, i ka wā e ho'i mai ai 'o Iesū, pono 'o ia e luku i ka lokahi o nā lāhui e kū'ē iā ia:

^{11:15} A laila, puhi a'ela ka 'ānela 'ehiku i kāna pū, a lohe 'ia nā leo e ho'ōho ana ma ka lani, e kāhea ana, 'Ua lilo ke aupuni o ke ao nei i aupuni no ko kākou Haku a me kona Kristo, a e noho ali'i mau loa aku 'o ia.'¹⁶ 'O nā lunakahiko he iwakāluakūmāhā, e noho ana i mua o ke Akua, kūlou ihola lākou i lalo, a pā i ka honua me ko lākou lae e ho'omana ana i ke Akua. ¹⁷ me kēia mau 'ōlelo, 'Ke ho'omaika'i aku nei mākou iā 'oe, e ka Haku ke Akua Mana Loa, 'O ia ka mea e noho nei, 'O ia ka mea ma mua, no kou lawe 'ana i kou mana nui a me ka ho'omaka 'ana i kou aupuni. ¹⁸ Ua haunaele nā lāhui kanaka, a ua hiki mai ka manawa no kou ho'opa'i 'ana, a no ka ho'okolokolo 'ia 'ana o ka po'e make, a no kāu po'e kauwā nā kāula, no ka po'e haipule, a no ka po'e maka'u i kou inoa, ka po'e li'ili'i a me ka po'e nui, e uku 'ia. Ua hiki mai ka manawa e luku ai i ka po'e e luku ana i ka honua.' (Ho'ike 11:15-18, NJB)

^{19:6} A lohe au i ka mea i like me he leo lā o ka lehulehu nui, e like me ke kani 'ana o ke kai a me ka halulu nui o ka hekili, e pane ana, 'Haleluia! Ua ho'omaka ke aupuni o Iēhova ko kākou Akua Mana Loa; . . . ¹⁹ A laila 'ike akula au i ka holoholona, a me nā ali'i a pau o ka honua, a me ko lākou po'e koa, i 'ākoakoa pū e kau aku i ka mea holo lio a me kona po'e koa. ²⁰ Akā, ua hopu pio 'ia ka holoholona, me ke kāula wahahe'e nāna i hana i nā hana mana ma ka 'ao'ao o ka holoholona, a ma o lākou lā ua ho'opunipuni lākou i ka po'e i 'ae i ka hō'ailona o ka holoholona a me ka po'e i ho'omana i kāna ki'i. Ua ho'olei ola 'ia kēia mau mea 'elua i loko o ka loko ahi o ka lua'ipele e 'ā ana. ²¹ Ua pepehi 'ia ke koena a pau e ka pahī kua a ka Mea Holo lio, ka mea i puka mai mai loko mai o kona waha, a ua mā'ona nā manu a pau i ko lākou 'ī'o . . . ^{20:4} A laila 'ike akula au i nā noho ali'i, kahi a lākou i noho ai, a ma luna o lākou i

hā'awi 'ia ai ka mana e ho'okolokolo. 'Ike akula au i nā 'uhane o ka po'e a pau i 'oki 'ia ko lākou mau po'o no ka hō'ike 'ana no Iesū a no ka ha'i 'ana i ka 'ōlelo a ke Akua, a me ka po'e i hō'ole e ho'omana i ka holoholona a i kona ki'i a 'a'ole ho'i e 'ae i ka hō'ailona ma ko lākou lae a i 'ole nā lima; ua ola lākou, a ua noho ali'i pū me Kristo no ho'okahi tausani makahiki. (Ho'ike 19:6,19-21; 20:4, NJB)

E ho'omaopopo he pono iā Iesū ke luku i nā pū'ali koa o ke ao nei i hui pū 'ia e kū'ē iā ia. A laila e noho ali'i 'o ia a me nā haipule mua o ke alahouana. 'O ia ka manawa e loa'a ai ka lokahi kūpono o ka mana'o'i'o. 'O ka mea kaumaha, he nui ka po'e e ho'olohe i nā kahunapule wahahe'e e 'ike 'ia he maika'i, akā 'a'ole, e like me ka 'ōlelo a ka Luna'ōlelo 'o Paulo (2 Korineto 11:14-15). Inā 'oi aku ka nui o ka po'e e ho'omaopopo maoli i ka Baibala a me ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua, 'oi aku ka li'ilii' o ka po'e e hakakā me Iesū i kona ho'i 'ana mai.

7. No ke aha ke Aupuni o ke Akua?

‘Oiai makemake nā kānaka e mana‘o he akamai loa kākou, aia nā palena o ko kākou ‘ike, akā na‘e, "'a‘ole palena ka ‘ike o ke Akua" (Salamo 147:5).

‘O ia ke kumu e pono ai ke komo ‘ana mai o ke Akua e ho‘oponopono i kēia honua.

‘Oiai he nui ka po‘e e mana‘o‘i‘o ana i ke Akua, ‘o ka hapa nui o kānaka ‘a‘ole makemake e hana i kāna mea e ‘ōlelo ai a ola e like me kāna i kuhikuhi maoli ai. E nānā i kēia mau mea:

⁸ Ua hō‘ike mai ‘o ia iā ‘oe, e ke kanaka, i ka mea maika‘i; a he aha ka mea a lēhova e kauoha mai ai iā ‘oe, ke ‘ole e hana i ka pono, a e aloha i ke aloha, a e hele ha‘aha‘a me kou Akua? (Mika 6:8)

‘O ka hele ha‘aha‘a me ke Akua, ‘a‘ole ia he mea a ke kanaka i makemake maoli ai e hana. Mai ka wā o ‘Adamu lāua ‘o Eva (Genesis 3:1-6), ua koho ke kanaka e hilina‘i iā lākou iho a me kā lākou mau mea nui, ma mua o ke Akua, me ka nānā ‘ole i kāna mau kauoha (Exodus 20:3-17).

Ke a‘o mai nei ka Buke o nā ‘Ōlelo Nane:

⁵ E hilina‘i iā lēhova me kou na‘au a pau, Mai hilina‘i ho‘i i kou na‘auao iho; ⁶ Ma kou mau ‘ao‘ao a pau e ho‘omana‘o iā ia, A nāna nō e kuhikuhi i kou mau ala. ⁷ Mai na‘auao ‘oe i kou mau maka pono‘i; e maka‘u iā lēhova, a e ha‘alele i ka hewa. (Nā ‘Ōlelo Nane 3:5-7)

Akā na‘e, ‘a‘ole e hilina‘i maoli ka hapa nui o ka po‘e i ke Akua me ko lākou na‘au a pau a kali paha iā ia e kuhikuhi i ko lākou mau kapua‘i. He nui ka po‘e e ‘ōlelo nei e hana lākou i ka mea a ke Akua e makemake ai, akā, ‘a‘ole lākou e hana. Ua ho‘opunipuni ‘ia ke kanaka e Sātana (Ho‘ike 12:9) a ua hā‘ule i nā kuko o ke ao nei a me ka 'ha‘aheo o ke ola' (1 Ioane 2:16).

No laila, ua nui ka po‘e i ho‘okumu i kā lākou mau ku‘una ho‘omana pono‘i a me nā aupuni honua no ka mea ua mana‘o lākou ua ‘ike lākou i ka mea maika‘i loa. Eia na‘e, ‘a‘ole lākou (cf. Ieremia 10:23) ‘a‘ole ho‘i e mihi maoli.

‘O ia ke kumu e pono ai ke aupuni o ke Akua i ke kanaka (cf. Mataio 24:21-22).

E no‘ono‘o i nā Beatitudes

‘O kekahi o nā ‘ōlelo kaulana loa a Iesū i hā‘awi ai, ‘o ia nā ‘ōlelo ho‘omaika‘i, āna i hā‘awi ai ma kāna Ha‘i‘ōlelo ma ka Mauna ‘Olivetā.

E nānā i kekahi o kāna mau ‘ōlelo:

³ Pomaikai ka poe i haahaa ka naau; no ka mea, no lakou ke aupuni o ka lani. ⁴ Pomaikai ka poe e u ana, no ka mea, e hooluolua lakou. ⁵ Pomaikai ka poe akahai, no ka mea, e lilo ka honua ia lakou. ⁶ Pomaikai ka poe pololi a makewai no ka pono; no ka mea, e hoomaonaia lakou. ⁷ Pōmaika‘i ka po‘e lokomaika‘i, no ka mea, e aloha ‘ia mai lākou. ⁸ Pomaikai ka poe maemae ma ka naau, no ka mea, e ike lakou i ke Akua. ⁹ Pomaikai ka poe hoohauoli, no ka mea, e kapaia lakou he poe keiki na ke Akua. ¹⁰ Pōmaika‘i ka po‘e i ho‘oma‘au ‘ia no ka pono, no ka mea, no lākou ke aupuni o ka lani. (Mataio 5:3-10)

Aia i loko o ke Aupuni o ke Akua (cf. Mareko 4:30-31), i kapa pinepine ‘ia ‘o ke Aupuni o ka lani e Mataio (cf. Mataio 13:31), kahi e ho‘okō ‘ia ai kēia mau ‘ōlelo ho‘ohiki ho‘omaika‘i. Aia i loko o ke Aupuni o ke Akua e ho‘okō ‘ia ai ka ‘ōlelo ho‘ohiki no ka po‘e akahai e ho‘oilina i ka honua a me ka po‘e ma‘ema‘e e ‘ike i ke Akua. E kakali i ka nūhou maika‘i o nā ho‘omaika‘i ma ke Aupuni o ke Akua!

Ua Pololei nā ‘Ao‘ao o ke Akua

‘O ka ‘oia‘i‘o, he aloha ke Akua (1 Ioane 4:8,16) a ‘a‘ole ke Akua he kanaka pono. Hō‘ike nā kānāwai o ke Akua i ke aloha i ke Akua a me ke aloha i ko kākou hoalauna (Mareko 12:29-31; Iakobo 2:8-11). He kanaka pono nā ‘ano o ke ao nei a pau i ka make (Roma 8:6).

E ho‘omaopopo i ka hō‘ike ‘ana o ka Baibala i nā Karistiano maoli e mālama i nā kauoha:

¹‘O ka mea e mana‘o‘i‘o ana ‘o Iesū ka Mesia, ua hānau ‘ia mai e ke Akua: a ‘o ka mea e aloha aku i ka mea nāna i ho‘ohānau mai, ke aloha aku nei ho‘i i ka mea i ho‘ohānau ‘ia mai e ia. ²Ma kēia mea e ‘ike ai kākou i ko kākou aloha ‘ana i nā keiki a ke Akua, ke aloha aku kākou i ke Akua a mālama i kāna mau kauoha. ³No ka mea, eia ke aloha o ke Akua, ‘o ia ho‘i, ‘o ka mālama ‘ana i kāna mau kauoha. ‘a‘ole kaumaha. (1 Ioane 5:1-3)

‘O nā "kauoha a pau a ke Akua he pono" (Salamo 119:172). He ma‘ema‘e kona mau ‘ao‘ao (1 Tito 1:15). ‘O ka mea kaumaha, ua ‘ae ka po‘e he nui i nā ‘ano like ‘ole o ka "hewa" a ‘a‘ole lākou i ‘ike ‘a‘ole i hele mai ‘o Iesū e ho‘opau i ke kāmāwai a i ‘ole nā kāula, akā e ho‘okō iā lākou (Mataio 5:17), ma ka wehewehe ‘ana i ko lākou mana‘o maoli a me ka ho‘onui ‘ana iā lākou ma mua o ka mea a ka po‘e he nui i mana‘o ai (e.g. Mataio 5:21-28). Ua a‘o ‘o Iesū "'o ka mea e mālama a e a‘o aku iā lākou, e kapa ‘ia ‘o ia he nui i loko o ke aupuni o ka lani" (Mataio 5:19) (‘o nā hua‘ōlelo 'Aupuni o ke Akua' a me 'aupuni o ka lani' he mea ho‘ololi).

Ua a‘o mai ka Baibala ua make ka mana‘o‘i‘o me ka hana ‘ole (Iakobo 2:17). He nui ka po‘e e ‘ōlelo ana e hahai ana iā Iesū, akā, ‘a‘ole lākou e mana‘o‘i‘o maoli i kāna mau a‘o ‘ana (Mataio 7:21-23) a ‘a‘ole ho‘i e ho‘ohālike iā ia e like me kā lākou e pono ai (cf. 1 Korineto 11:1). "'O ka hewa, ‘o ia ka hewa o ke kāmāwai" (1 Ioane 3:4, KJV) a ua hana hewa nā mea a pau (Roma 3:23). Eia na‘e, ua hō‘ike mai ka Baibala e lanakila ke aloha ma luna o ka ho‘ohewa ‘ana (Iakobo 2:13) no ka mea, he ho‘olālā maoli ko ke Akua no nā mea a pau (cf. Luka 3:6).

‘A‘ole e holo pono nā ho‘onā kanaka, koe wale nō nā ‘ao‘ao o ke Akua. I ke aupuni millennial, e noho ali‘i ‘o Iesū me ke "ko‘oko‘o hao" (Hō‘ike 19:15), a e lanakila ka maika‘i i ka wā e ola ai nā kāmāka ma ke ‘ano o ke Akua. **Loa‘a nā pilikia a pau o ke ao nei no ka mea ua hō‘ole nā kaiāulu o kēia ao e ho‘olohe i ke Akua a me kāna kāmāwai** Ua hō‘ike ka mō‘aukala ‘a‘ole hiki i ke kanaka ke ho‘oponopono i nā pilikia o ke kaiāulu:

⁶No ka mea, ‘o ka mana‘o ma ke kino, he make ia; akā, ‘o ka mana‘o ma ka ‘Uhane, he ola ia, a me ka maluhia. ⁷No ka mea, ‘o ka mana‘o kino, he mea kū‘ē ia i ke Akua; no ka mea, ‘a‘ole ia ma lalo o ke

kānāwai o ke Akua, ‘a‘ole loa e hiki. ⁸No laila, ‘o ka po‘e ma ke kino, ‘a‘ole hiki iā lākou ke ho‘olu‘olu i ke Akua. (Roma 8:6-8)

Pono nā Kristiano e kālele i ka ‘uhane, a ma hope o ka mihi a me ka bapetizo ‘ana ua hā‘awi ‘ia ka ‘Uthane o ke Akua e hana pēlā i kēia au (Roma 8:9), me ka nānā ‘ole i ko mākou nāwaliwali pilikino:

²⁶No ka mea, e nā hoahānau, ke ‘ike nei ‘oukou i ko ‘oukou hea ‘ia ‘ana mai; ‘a‘ole nui ka po‘e akamai ma ke kino, ‘a‘ole nui ka po‘e mana, ‘a‘ole nui ka po‘e ali‘i i hea ‘ia mai. ²⁷Akā, ua koho mai ke Akua i ka po‘e na‘aupō o ke ao nei e ho‘ohilahila i ka po‘e akamai, a ua koho mai ke Akua i ka po‘e nāwaliwali o ke ao nei e ho‘ohilahila i ka po‘e ikaika; ²⁸a me nā mea ho‘owahāwahā ‘ia o ke ao nei, ‘o ia kā ke Akua i koho ai, a me nā mea i ‘ike ‘ole ‘ia, e ho‘opau i nā mea i ‘ike ‘ia; ²⁹i ‘ole e ho‘oki‘eki‘e kekahi kanaka i mua o kona alo. ³⁰Akā, no ia mai ‘oukou i loko o Kristo Iesū, ‘o ia ka mea i lilo i na‘auao no kākou mai ke Akua mai, a me ka pono, a me ka ho‘āno, a me ke ola hou ‘ana. ³¹e like me ka mea i palapala ‘ia, "O ka mea e kaena ana, e kaena ‘o ia i loko o ka Haku." (1 Korineti 1:26-31)

Pono nā Kristiano e ho‘onani i ka ho‘olālā a ke Akua! Ke hele nei mākou ma ka mana‘o‘i‘o i kēia manawa (2 Korineti 5:7), e nānā ana i luna (Kolosa 3:2) ma ka mana‘o‘i‘o (Hebera 11:6). E ho‘omaika‘i ‘ia mākou no ka mālama ‘ana i nā kauoha a ke Akua (Ho‘ike 22:14).

No ke aha ka ‘Euanelio o ke Aupuni o ke Akua?

Mana‘o pinepine ka po‘e Porotesano i ka wā i ‘ae ai lākou iā Iesū ma ke ‘ano he mea ho‘ōla, ua ‘imi lākou i ke Aupuni o ke Akua. Mana‘o‘i‘o ka po‘e Katolika Roma ua komo ka po‘e i bapetizo ‘ia, ‘oiai he mau pēpē, i loko o ko lākou hale pule ma ke ‘ano he aupuni. Mana‘o pinepine ka po‘e Katolika Roma a me ka po‘e Katolika Orthodox Hikina e ‘imi ana lākou i ke aupuni o ke Akua ma o nā ‘aha‘aina ho‘omana, a pēlā aku. ‘Oiai e bapetizo ‘ia nā Karistiano, nānā pinepine ka po‘e Greco-Roma-Protestant i ke ao nei e ho‘oponopono i nā pilikia o ke kanaka. Mana‘o pinepine lākou i ka honua (cf. Roma 8:6-8).

‘O ka ‘imi mua ‘ana i ke Aupuni o ke Akua (Mataio 6:33) he pahuhopu ia no ke ola holo‘oko‘a no nā Kristiano. He pahuhopu, ‘a‘ole e nānā i ke ao nei no nā ho‘onā, akā, i ke Akua a me kona mau ‘ao‘ao. Ho‘ololi ka nūhou maika‘i o ke Aupuni o ke Akua i ko kākou ola.

Ua ‘ōlelo ka Baibala e noho ali‘i pū nā Karistiano me lesū, akā ua ‘ike anei ‘oe ‘o ia ho‘i ke ‘ano o ia mea e noho ali‘i maoli nā Karistiano maoli ma luna o nā kūlanakauhale? Ua a‘o mai ‘o lesū:

¹² Ua hele akula kekahi ali‘i i ka ‘āina mamao aku e loa‘a iā ia ke aupuni, a e ho‘i mai. ¹³ Hea akula ia i nā kauwā āna he ‘umi, hā‘awi akula iā lākou i nā mina he ‘umi, ‘ī akula iā lākou, E hana ‘oukou i ke kālepa a hiki mai au. ¹⁴ Akā, ua inaina kona po‘e kama‘āina iā ia, a ho‘ouna akula i nā ‘elele ma hope ona, me ka ‘ī ‘ana mai, ‘A‘ole mākou makemake i kēia kanaka e ali‘i ma luna o mākou.

¹⁵ "A pēlā nō ho‘i i kona ho‘i ‘ana mai, ua loa‘a iā ia ka ke aupuni, kauoha akula ia e ki‘i ‘ia ua po‘e kauwā lā āna i hā‘awi ai i ke kālā, i ‘ike ‘o ia i ka nui o ka loa‘a ‘ana o kēlā me kēia kanaka ma ke kū‘ai ‘ana aku. ¹⁶ A laila hele maila ka mua, ‘ī maila, E ka Haku, ua loa‘a mai i kāu mina he ‘umi mina. ¹⁷ ‘ī akula ‘o ia iā ia, Ua pono, e ke kauwā maika‘i; no kou mālama pono ‘ana i ka mea li‘ili‘i loa, e noho ali‘i ‘oe ma luna o nā kūlanakauhale he ‘umi. ¹⁸ A laila hele maila ka lua, ‘ī maila, E ka Haku, ua loa‘a mai i kāu mina ‘elima mina. ¹⁹ A ‘ī akula ‘o ia iā ia, 'E noho ho‘i ‘oe ma luna o nā kūlanakauhale ‘elima.' (Luka 19:12-19)

E kūpa‘a ma luna o nā mea li‘ili‘i āu i loa‘a i kēia manawa. E loa‘a i nā Kristiano ka manawa kūpono e noho ali‘i ma luna o nā kūlanakauhale maoli, ma ke aupuni maoli. Ua ‘ōlelo pū ‘o lesū, "Eia me a‘u ka‘u uku, e hā‘awi aku i kēlā me kēia kanaka e like me kāna hana" (Ho‘ike 22:12). He ho‘olālā ko ke Akua (Ioba 14:15) a me kahi (Ioane 14:2) no ka po‘e e pane maoli iā ia (Ioane 6:44; Ho‘ike 17:14). He ‘oia‘i‘o ke Aupuni o ke Akua a hiki iā ‘oe ke lilo i ‘āpana o ia mea!

I ka ho‘omaka ‘ana o 2016, ua loa‘a i ka puke pai ‘o Science kahi ‘atikala i kapa ‘ia ‘o "The power of crowds" e hō‘ike ana e hiki i ka na‘auao hana a me ka crowdsourcing ke ho‘oponopono i nā "pilikia hewa" e kū nei i ke

kanaka. Eia na'e, 'a'ole i maopopo i ka 'atikala ke 'ano o ka hewa, 'a'ole ho'i pehea e ho'oponopono ai. 'O ka hiki 'ana mai o na polokalamu na'auao hana ma hope mai, 'a'ole ia i ho'oponopono i na pilikia o ka honua.

'O ka laulima 'ana, koe wale no ka hahai 'ana i na 'ao'ao 'oia'i'o o ke Akua, ua mana'o 'ia e ha'uile i ke kenekulia 21 e like me ia ma hope o ke Kai Kaiakahinalii Nui i ka wa i laulima ai ke kanaka e kukulu i ka Hale Kia'i o Babela i ha'uile (Genesis 11:1-9).

'O na pilikia ma ka honua, ma na wahi e like me ka Hikina Waena ('oiai na loa'a manawa i mana'o 'ia, e like me Daniel 9:27a; 1 Tesalonike 5:3), 'a'ole e ho'oponopono 'ia e na kana—pono makou i ka maluhia o ke Aupuni o ke Akua (Roma 14:17).

'A'ole e ho'oponopono 'ia na pilikia o ka hana ho'oweliweli honua, 'oiai na loa'a i mana'o 'ia (cf. Ezekiel 21:12) e ka po'e i ho'opunipuni 'ia ma na Aupuni Hui Pu 'Ia (cf. Ho'ike 12:9) - pono makou i ka hau'oli a me ka ho'olu'olu o ke Aupuni o ke Akua.

'A'ole e ho'oponopono 'ia na pilikia o ke kaiapuni e ka laulima honua, 'oiai e koku na lahui o ka honua i ka luku 'ana i ka honua (Ho'ike 11:18), aka e ho'oponopono 'ia lakou e ke Aupuni o ke Akua.

'A'ole e ho'oponopono 'ia na pilikia o ka moekolohe, ka ho'opau 'ana i ka hapai keiki, a me ke ku'ai aku 'ana i na 'apana kino kanaka e ka USA (cf. Ho'ike 18:13), aka, e ke Aupuni o ke Akua.

'A'ole e ho'oponopono 'ia ka 'ai'e nui a 'Amelika Hui Pu 'Ia, UK, a me na lahui 'e a'e he nui ma o ke kalepa honua, aka, ma hope (ma hope o ka luku 'ia e like me Habakuka 2:6-8) e ke Aupuni o ke Akua.

'A'ole e ho'oponopono 'ia ka na'aupō a me ka ho'ona'auao hewa e na Aupuni Hui Pu 'Ia—pono makou i ke Aupuni o ke Akua. 'A'ole e ho'oponopono maoli 'ia na hakaka ho'omana e kekahi ne'e ecumenical-interfaith e 'ae ana i ke ola ma waho a'e o ka Iesu 'oia'i'o o ka Baibala. 'O ka hewa KA PILIKIA ma ka honua a no kelā, pono makou i ka mohai a Iesu a me kona ho'i 'ana mai i ke Aupuni o ke Akua. 'A'ole i loa'a i ka 'epékema lapa'au hou na pane apau no ke olakino kanaka—pono makou i ke Aupuni o ke Akua.

‘A’ole e ho’oponopono ‘ia nā pilikia pōloli e nā meaola i ho’ololi ‘ia i ka genetics, ka mea e ho’oweliweli nei i nā ‘āpana o ka honua i ka wī ma muli o ka hiki ‘ole ke hā’ule nui nā mea kanu—pono mākou i ke Aupuni o ke Akua.

‘O ka ‘ilihune nui ma nā ‘āpana o ‘Apelika, ‘Āsia, a ma nā wahi ‘ē a’e, ‘oiiai e pōmaika’i ana no kekahi manawa mai ka hopena o ka manawa ‘o ‘Babulona’ (cf. Ho’ike 18:1-19), ‘a’ole ia e ho’oponopono i ka pilikia o ka ‘ilihune—pono mākou i ke Aupuni o ke Akua. ‘O ka mana’o, ma waho a’e o Iesū, hiki i ke kanaka ke lawe mai i ka utopia i kēia ‘au ‘ino o kēia manawa’ he ‘euanelio wahahe’e ia (Galatia 1:3-10). Pono mākou i ke Aupuni o ke Akua.

‘O ke au millennial o ke Aupuni o ke Akua he aupuni maoli ia e ho’okumu ‘ia ma ka honua. E ho’okumu ‘ia ia ma luna o nā kānāwai aloha o ke Akua a me ke Akua aloha ma ke ‘ano he alaka’i. E noho ali’i pū ka po’e haipule me Kristo no ho’okahi tausani makahiki (Ho’ike’ana 5:10; 20:4-6). E komo pū ana kēia aupuni me ka po’e maoli i loko o ka Ekalesia o ke Akua, akā ‘a’ohe palapala hemolele e ‘ōlelo ana ‘o ke Aupuni o ke Akua ‘o ia ka Ekalesia (Katolika a i ‘ole). Ua kū’ē ka Ekalesia o Roma i ke a’o ‘ana o ka millennial, a ma hope aku e kū’ē ikaika aku i ka ‘ōlelo a’o a ka Baibala i ko mākou kokoke ‘ana i ka hopena. E loa’a paha i kēia ka uhi ‘ana o ka pāpāho nui e kōkua paha i ka ho’okō ‘ana iā Mataio 24:14.

Ma kona pae hope loa, e komo pū ana ke Aupuni o ke Akua me "Ierusalem Hou, e iho mai ana mai ka lani mai ke Akua mai" (Hoikeana 21:2) a ‘a’ohe hopena o kona ulu ‘ana. ‘A’ohe hewa hou, ‘a’ohe kaumaha hou, a ‘a’ohe make hou.

‘O ke a’o ‘ana a me ka ho’omaopopo ‘ana i ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua he kumuhana ko’iko’i ia o ka Baibala. Ua a’o aku nā mea kākau o ke Kauoha Kahiko e pili ana i ia mea. Ua a’o aku ‘o Iesū, ‘o Paulo, a me loane e pili ana i ia mea. ‘O ka ha’i’ōlelo ‘Karistiano’ kahiko loa i ola ma waho o ke Kauoha Hou ua a’o aku e pili ana i ia mea. ‘O nā alaka’i Karistiano mua o ke kenekulia ‘elua, e like me Polycarp lāua ‘o Melito, ua a’o aku e pili ana i ia mea. ‘O mākou i loko o ka ‘Ekalesia Ho’omau o ke Akua e a’o e pili ana i kēia lā. E ho’omana’o ‘o ke Aupuni o ke Akua ke kumuhana mua a ka Baibala i hō’ike ai ua ha’i aku ‘o Iesū (Mareko 1:14-15). ‘O ia nō ho’i kāna i

ha'i aku ai ma hope o kona alahouana ('Oihana 1:3) - a he mea ia e pono ai nā Karistiano e 'imi mua (Mataio 6:33).

'A'ole wale nō e pili ana ka 'euanelio i ke ola a me ka make 'ana o Iesū. 'O ke ko'iko'i o ka 'euanelio a Iesū a me kāna po'e hahai i a'o aku ai, 'o ia ke Aupuni e hiki mai ana o ke Akua. 'O ka 'euanelio o ke aupuni, aia pū kekahi me ke ola ma o Kristo, akā, aia pū kekahi me ke a'o 'ana i ka hopena o nā aupuni kanaka (Hō'ike 11:15).

E ho'omana'o, ua a'o mai 'o Iesū 'a'ole e hiki mai ka hopena a hiki i ka wā i ha'i 'ia ai ka 'euanelio o ke aupuni i ke ao nei i mea hō'ike i nā lāhui a pau (Mataio 24:14). A ke hana nei kēlā ha'i 'ōlelo i kēia manawa. Makemake 'oe e lilo i 'āpana o ke kākō'o 'ana i kēlā hana hope loa, ka hana o ka manawa hope?

'O ka nūhou maika'i, 'o ia **'O ke Aupuni o ke Akua ka hopena i nā pilikia e kū nei i ke kanaka** Akā, 'a'ole makemake ka hapa nui e kākō'o iā ia, 'a'ole ho'i e lohe iā ia, 'a'ole ho'i e mana'o'i'o i ka 'oia'i'o o ia mea. He mau loa ke Aupuni o ke Akua (Mataio 6:13), 'oia "e nalo aku ana kēia ao" (1 Korineti 7:31).

'O ka ho'olaha 'ana i ka 'euanelio 'oia'i'o o ke Aupuni o ke Akua he mea ia a kākou i loko o ka 'Ekalesia Ho'omau o ke Akua ke ko'iko'i nei mākou. Ke ho'oikaika nei mākou e a'o aku i nā mea a pau a ka Baibala e a'o nei (Mataio 28:19-20), me ke Aupuni o ke Akua (Mataio 24:14). 'Oia mākou e kali ana i kēlā aupuni, pono mākou e a'o a hahai i nā 'ao'ao o ke Akua a hō'olu'olu i nā po'e 'ē a'e e makemake ana e mana'o'i'o i ka 'oia'i'o.

'A'ole anei 'oe e kākō'o i ka ho'olaha 'ana i ka 'euanelio o ke Aupuni e hiki mai ana o ke Akua? E mana'o'i'o anei 'oe i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua?

‘Ekalesia Ho‘omau o ke Akua

Leka no ka ‘Ekalesia Ho‘omau o ke Akua (Continuing Church of God) ma USA hiki ke ho‘ouna ‘ia i: 917 W. Grand Avenue, Unit 109, Grover Beach, California, 93433 USA pūnaewelee www.ccoq.org.

Continuing Church of God Nā Pūnaewelee (CCOG)

CCOG.ASIA Ua kālele ‘ia kēia pūnaewelee ma ‘Asia.

CCOG.IN Ua kuhikuhi ‘ia kēia wahi no nā po‘e o India.

CCOG.EU Ua kuhikuhi ‘ia kēia wahi iā ‘Eulopa.

CCOG.NZ Ua kuhikuhi ‘ia kēia pūnaewelee iā Aotearoa a me nā po‘e ‘ē a‘e me ka ‘ike mai Pelekane.

CCOG.ORG ‘O kēia ka pūnaewelee nui o ka ‘Ekalesia Ho‘omau o ke Akua.

Lawelawe ia i nā kākana ma nā ‘āina āpau. Loa‘a iā ia nā ‘atikala, nā loulou, a me nā wikiō.

CCOGCANADA.CA Ua kuhikuhi ‘ia kēia pūnaewelee i nā po‘e ma Kanada.

CCOGAfrica.ORG Ua kuhikuhi ‘ia kēia pūnaewelee i nā po‘e ma ‘Apelika.

CDLIDD.ES ‘O kēia ka pūnaewelee ‘ōlelo Sepania no ‘Ekalesia Ho‘omau o ke Akua.

CG7.ORG He pūnaewelee kēia no ka po‘e hoihoi i ka Sābati a me nā hale pule e mālama ana i ka Sābati o ka lā ‘ehiku.

PNIND.PH ‘O kēia ka pūnaewelee o Pilipine no ‘Ekalesia Ho‘omau o ke Akua Loa‘a iā ia ka ‘ike ma ka ‘ōlelo Pelekania a me ka ‘ōlelo Tagalog.

Nā Pūnaewelee Nūhou a me ka Mō‘aukala

COGWRITER.COM He mea hana ho‘olaha nui kēia pūnaewelee a loa‘a iā ia nā nūhou, nā a‘o, nā ‘atikala mō‘aukala, nā wikiō, a me nā mea hou e pili ana i ka wānana.

CHURCHSTORYBOOK.COM He pūnaewelee ma‘alahi kēia e ho‘omana‘o me nā ‘atikala a me ka ‘ike e pili ana i ka mō‘aukala o ka hale pule.

BIBLENEWSPROPHECY.NET a me BNPI.NET He mau pūnaewelee lekiō pūnaewelee kēia e uhi ana i nā nūhou a me nā kumuhana Baibala ma nā ‘ōlelo he nui.

Nā Kanal Wikiō YouTube a me BitChute no nā Ha‘i‘ōlelo a me nā Ha‘i‘ōlelo

BibleNewsProphecy kahawai. Nā wikiō ha‘i‘ōlelo CCOG.

CCOGAfrica kahawai. Nā leka CCOG ma nā ‘ōlelo ‘Apelika.

CCOG Animations ala e a‘o aku ai i nā ‘ano o nā mana‘o‘i‘o Karistiano.

CDLIDD Sermones Loa‘a i ke kahawai nā leka ma ka ‘ōlelo Sepania.

ContinuingCOG kahawai. Nā ha‘i‘ōlelo wikiō CCOG.

Hō'ike ke ki'i ma lalo nei i kekahi o nā piliki i koe (me kekahi i ho'ohui 'ia ma hope) o kahi hale ma Ierusalemā i 'ike 'ia i kekahi manawa 'o Cenacle, akā 'oi aku ka maika'i o ka wehewehe 'ana 'o ia ka Halepule o ke Akua ma ka Pu'u Komohana o Ierusalemā (i kapa 'ia 'o Mt. Zion i kēia manawa):

Ua mana'o 'ia 'o kēia paha ke kahua o ka hale pule Karistiano mua loa. He hale kahi i ha'i 'ia ai ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua' a Iesū. He hale kēia ma Ierusalemā i a'o aku i ka 'Euanelio o ke Aupuni o ke Akua.

No kēia mea ho'i, ke ho'omaika'i mau aku nei mākou i ke Akua, no ka mea...ua lilo 'oukou, e nā hoahānau, i po'e hahai o nā 'ekalesia o ke Akua ma Iudea i loko o Kristo Iesū. (1 Tesalonike 2:13-14)

E paio ikaika no ka mana'o'i'o i hā'awi mua 'ia i ka po'e haipule. (Iuda 3)

'Ī maila 'o ia (Iesū) iā lākou, "He pono nō ho'i ia'u ke ha'i aku i ka 'euanelio o ke Akua i nā kūlanakauhale 'ē a'e, no ka mea, no kēia kumu i ho'ouna 'ia mai ai au." (Luka 4:43)

Akā, e 'imi i ke aupuni o ke Akua, a e ho'ohui 'ia kēia mau mea a pau iā 'oukou. Mai maka'u 'oukou, e ka 'ohana li'ili'i, no ka mea, 'o ka makemake o ko 'oukou Makua e hā'awi iā 'oukou i ke aupuni. (Luka 12:31-32)

A e ha'i 'ia aku kēia 'euanelio o ke aupuni ma ke ao holo'oko'a i mea e hō'ike ai i nā lāhui kanaka a pau, a laila e hiki mai ka hopena. (Mataio 24:14)